

9 TL (KDV DAHİL)

ARALIK 2012 SAYI:24

EKO IQ

YEŞİL İŞ / YEŞİL YAŞAM

www.ekoiq.com

Deyimler ve Atasözlerine Sızan Doğa

Mavi Sulara Yeşil Ekonomi Gerek

Jo Confino:
“Henüz Gerçekle Yeterince Yüzleşmedik”

Ramon Arratia, Interface:
“Sürdürülebilirlik, Hayır İşi Değildir”

Kars'ta Kırsal Kalkınma Devrimi

Türkiye’de Bir Belediye Başkanı İklimi Seçti

Sıcak Sıcak Sürdürülebilirlik Kitapları

İklim Değişikliği ya da SANDY

Yüzlerce Ölü, 50 Milyar Dolarlık Hasar, 8 Milyon Elektriksiz İnsan...

Türkiye
Karbon Nötr Basılı Materyal
© myclimate Türkiye – İklim Koruma Ortaklığı

Sürdürülebilir Başarı

TSKB,
SERA GAZI
VERİFİKASYON
SERTİFİKASI'NI
ALAN
İLK TÜRK BANKASI.

Türkiye'nin ilk özel sermayeli kalkınma ve yatırım bankası TSKB, izlediği sürdürülebilirlik yaklaşımıyla bir başarıya daha imza attı.

2006 yılında ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi Sertifikası'nı alan ve karbon ayak izini ölçmeye başlayan ilk Türk bankası TSKB, şimdi de ISO 14064-1 sera gazı Verifikasyon Sertifikası'nı almaya hak kazandı.

Bu gururu sizinle paylaşmaktan mutluluk duyarız.

TSKB

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası
www.tskb.com.tr

Barış Doğru
baris@ekoIQ.com

İş Dallas'a Kadar Geldiyse, Revolution'ın Tam Zamanıdır

"Bu çiftliğe artık tek bir petrol kuyusu bile açamazsınız. Bu annemin vasiyetidir".

"Yenilenebilir enerji işine girmeliyiz".

Popüler kültür ürünleriyle hayat arasında düşündüğümüzden daha güçlü ve ilginç bağlar var. Basit bir ayna ve yansıma ilişkisi değil bu kuşkusuz ama popüler kültür ürünlerinin, aynı hiyeroglifler gibi, var olan yaşamın çelişkilerini, kodlarını ve tartışma alanlarını bir kenara yazdığını rahatça söyleyebiliriz. Daha açık bir ifadeyle çeşitli dönemlerin şarkılarını, filmlerini, mizah dergilerini, reklamlarını, daha da ileri gidelim çocuk oyuncalarını, espriyelerini inceleyerek o toplum hakkında, derinlemesine bilgiler edinmek mümkün. Sosyal bilimlerde epeydir ayrı bir disiplin haline gelen popüler kültür araştırmaları da zaten bu konuyu ele almaktadır.

Girişteki ilk iki cümleye, 70'lerin sonlarının en popüler TV dizilerinden Dallas'ın 30 yıldan sonra tekrar beyaz ekranda görülmeye başlayan yeniden çevriminde rast-

ladım. Dizinin olumsuz karakteri Jr. Ewing'in, oğluyla (Yaşı tutanlar bilir, Türkiye'de bir dönem kötü kişilere "Ceyar" denirdi), olumlu karakter kardeşi Bobby Ewing'in oğlu arasında geçen bu yenilenebilir-fosil yakıt tartışması, bana bir şeylerin gerçekten değiştiğinin önemli bir işareti gibi göründü.

Ama sadece Dallas mı? İklim değişikliğiyle ilişkilendirmemek için, ya Bloomberg'in dediği gibi "Aptal" ya da kötü niyetli olmak gereken Sandy, tüm Karayipleri ve ABD'yi sallar, milyonlarca kişiyi elektriksiz ve çaresiz bırakırken, elektriksiz bir dünyada yaşamak zorunda kalan insanların hal-i pürmelalini anlatan **Revolution** dizisi de dünya televizyonlarında dönmeye başlamıştı. Ne tesadüf! (Sandy, dizinin promosyon çalışmasının bir parçası olabilir mi:) Ama zaten işin buralara kadar geleceğini, son birkaç yıldır oğlumla beraber seyrettiğim animasyonlardan anlamıştım (yoksa öyle keskin gözlerim ve derin örümcek hislerim yok). Çöplükten bir dünyada yapayalnız bir robota oğlumla birlikte

hüzünlümemize sebep olan **Wall-e**'den tutun, alternatif araç yakıt arayışının neredeyse ana tema olduğu Pixar animasyonu **Cars 2**'ye kadar, çocuklara yönelik hemen hemen tüm filmler aynı şeyi söylüyor (**Oyuncak Hikayesi**'ndeki tüketim eleştirileri ve çöplük sahneleri, **Sevimli Hayaletler**'deki, elektriği çocuk ağlamalarından mı, yoksa kahkahalarından mı üretelim tartışması ve daha sayısız mevzu)...

Yine de ihtiyatlı davranıp, "canım tesadüf olabilir bunlar" diyordum ki... Yine birçok insanı ekran başına kilitleyen Amerikan dizilerinden **The Walking Dead**'de zombilerden (Zombilerin sanayi toplumunun simgesi ve duygusal olarak öldürdüğü vatandaşlar olduğunu iddia eden kültür eleştirmenleri de vardır) son kalan insanların kaçarken sığındıkları araştırma merkezinin enerjisini sağlayan jeneratörlerin yakıtının bitmek üzere olduğunu söyleyen doktor, sözlerini şöyle tamamlıyordu: "**Lanet olası fosil yakıtlara bağlı her şey**".

Bu yazının başına oturduğum sabahın akşamında, B sınıfı mı, C sınıfı mı bilemediğim kötü bir korku filminde (adı galiba **Canavarın Gözü** idi), insanları yiyen dev bir kalamarın trajikomik hikâyesinde bir araştırmacı, balıkların azalmasının sebebinin, canavar değil de, "İklim Değişikliği" olabileceğini söyleyince, bu yazıyı yazmak da farz oldu... Yeni bir dünyaya adım atıyoruz. Popüler kültürün derin hisleri bunu söylüyor ve inanın, onlar çok seyrek yanılır.

BZD Yayın ve İletişim Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
adına sahibi
Zülfükar Dicleli

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Zeynep Dicleli dergi@ekoik.com

Genel Yayın Yönetmeni
Barış Doğru baris@ekoik.com

Art Direktör
Özlem Sarar D. ozlem@ekoik.com

Editör
Balkan Talu balkan@ekoik.com
Özgür Çakır ozgur@ekoik.com

Danışma Kurulu
Ural Aküzüm - TEDMER ve Arı Hareketi Başkanı
Coşkun Aral - İZ TV Genel Koordinatörü
Banu Aydoğan - Koç Bilgi Grubu Kurumsal İletişim Direktörü,
Koç Holding Çevre Koordinasyon Kurulu Üyesi, Yeşil Bilgi Platformu Yöneticisi
Dr. Erhan Baş - Bilim İlaç A.Ş. Genel Müdürü
F. Fatma Çelenk - Soyak Holding Kurumsal İletişim Koordinatörü
Behçet Envarlı - Türkiye Bilişim Vakfı Genel Sekreteri
Sibel Sezer Eralp - REC, Bölgesel Çevre Merkezi Türkiye Direktörü
Çağla Balcı Eriş - Demirer Holding Karbon Geliştirme Müdürü
Engin Güvenç - İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği Genel Sekreteri
Prof. Dr. M. Pınar Mengüç - Özyeğin Üniversitesi, Enerji, Çevre ve Ekonomi Merkezi Direktörü
Ergem Şenyuva - Climate Project Türkiye Temsilcisi
Cavit Vardarlılar - MESS Entegre Geri Kazanım ve Enerji, Çevre Projesi Genel Müdürü
Necla Zarakol - Zarakol İletişim Yönetim Kurulu Başkanı

Reklam Koordinatörü
Semra Akyüz semra@bzdyayincilik.com

Reklam Müdürü
Levent Ertan levent@bzdyayincilik.com

Redaksiyon
Şöhret Baltas

Katkıda Bulunanlar
Fırat Demir, Eren Dönmez, Özgür Güvenç, Emrah Kurum

Üretim Sorumlusu
Ahmet Muhtar Sökücü

Abonelik
Neslihan Öztürk
Tel: (90) 216 - 412 72 13 Faks: (90) 216 - 521 10 64

Yayın Adresi:
BZD Yayın ve İletişim Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Muhittin Üstündağ Caddesi, No: 61,
Koşuyolu - Kadıköy 34718, İstanbul
Tel: (90) 216 - 412 72 13 Faks: (90) 216 - 521 10 64

Basım Yeri: Tor Ofset San. Tic. Ltd. Şti.
Hadımköy Yolu Akçaburgaz Mah. 4. Bölge 9. Cad. 116. Sokak
No: 2 Esenyurt - İSTANBUL
Tel: (90) 212 - 886 34 74 pbx

Dağıtım: Dünya Süper Dağıtım Tic. ve San. A.Ş.
Tel: 216 681 19 67-68 Fax: 0216 680 39 73

Ayda bir yayınlanır. Yerel Süreli Yayın
ISSN 1309-441-6

www.ekoik.com

İÇİNDEKİLER

22 “Henüz Gerçekle Yeterince Yüzleşmedik”

The Guardian’ın sürdürülebilirlik baş editörü olan Jo Confino, geçen ay İstanbul’da düzenlenen Yeşil İş-Green Business Konferansı’nın merakla beklenen konuklarından biriydi.

26 Kars’ta Kırsal Kalkınma Devrimi

Kars’ta 30’a yakın köy, sürdürülebilir tarımın mümkün olduğunu dosta düşmana ispat etti. Projenin mimarlarından İlhan Koçulu, Kars’ta alternatif bir yerel kalkınma modelini nasıl hayata geçirdiklerini EKOIQ’ya anlattı.

34 “Kombiniz Güneş Enerjisiyle Çalışabilir”

Ariston ürün gamında yer alan tüm kombiler, güneş enerjisi sistemleriyle entegre çalışabilecek şekilde geliştiriliyor. Ama Ariston’un iddialı olduğu tek alan kombiler değil...

38 Ne SANDY’ dın!

Ekim ayının son haftasından başlayarak Karayipler ve ABD’nin doğu eyaletlerini vuran Sandy Kasırgası, dünya vatandaşlarına iklim değişikliğini yeniden hatırlattı.

50 “Gelecek İçin Anlaşmak Gerekıyor”

Türkiye’de Sürdürülebilir Kalkınma çalışmaları konusunda, özel sektörün en önemli örgütü olarak bilinen İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği Başkanı Galya Frayman Molinas, 2012 yılının Yeşil Ekonomi çalışmalarını ve öngörülerini anlattı.

56 “Sürdürülebilirlik, Hayır İş Değildir”

Interface’in Avrupa-Ortadoğu-Afrika Bölgesi Sürdürülebilirlik Müdürü Ramon Arratia, şirketin ‘Miyon Sıfır’ hedefi doğrultusundaki yeni çalışmalarını anlattı.

60 LEED Sertifikasyon Süreci ve Yeşil Tasarruf

Var olan binalara verilen LEED-EB sertifikasını merkez binasına alarak, Türkiye’de bir ilke imza atan Soyak Holding, İstanbul’daki Soyak Soho ve İzmir’deki Soyak Mavişehir Optimus projelerinde, çevreyi ve doğal yaşamı korumak için pek çok uygulamaya yer veriyor.

78

62 Sürdürülebilirlik Bir Rekabet Avantajı mıdır?

İstanbul Ticaret Odası (İTO), Hollanda Kraliyeti İstanbul Başkonsolosluğu ve CSR Consulting Turkey işbirliğiyle düzenlenen “Bir Rekabet Avantajı Olarak Sürdürülebilirlik” seminerine, Hollanda Başbakanı Mark Rutte de katıldı.

68 Türkiye’de Bir Belediye Başkanı İklimi Seçti

Geçtiğimiz ay, 350 Aktivistleri’nin, yaklaşan yerel seçimleri de dikkate alarak üç şehirde başlattıkları “İklimi Değil, Belediyeleri Değiştir” kampanyası büyük gürültü kopardı.

71 Sıcak Sıcak Sürdürülebilirlik Kitapları

Dünyada sürdürülebilirlik akımının nasıl evrildiğini görebilmek için, konuyla bağlantılı kitaplara bir göz atalım dedik.

76 Yeşil Yol’un Başlangıç Noktası Manisa

Bosch Termoteknik Manisa Fabrikası, Bosch’un dünyadaki tesisleri arasında en iyi termoteknik fabrikası olarak anılıyor.

78 Mavi Sulara Yeşil Ekonomi Gerek

Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP), okyanuslar ve denizleri mercek altına alan, “Mavi Dünya’da Yeşil Ekonomi” adlı yeni bir rapor yayınladı.

86 Sürdürülebilirlik ve Performans Arasında Seçim Yapmak Zorunda mıyız?

Üç yıldır Avrupa’da “En Yeşil TV” ödülünü kazanan Philips’in ayrıcalıklı marka imtiyaz sahibi TP Vision’un Türkiye Genel Müdürü Faruk Kocabaş, başlıktaki sorumuzu net bir şekilde yanıtlıyor: “Hayır”.

90 Coğrafi İşaretler ve Sürdürülebilirlik

Toprak Ana Platformu’ndan Cem Birder ve İzmir Ticaret Borsası Genel Sekreter Yardımcısı Pınar Nacak, Coğrafi İşaretler’in amacını ve kritik değerleri, EKOIQ için değerlendirdiler.

96 Sürdürülebilirlik Eğitiminde Neredeyiz?

Bosch Ev Aletleri ana sponsorluğunda Ankara’da gerçekleşen “Birinci Ulusal Sürdürülebilir Kalkınma için Eğitim Konferansı”nda Sürdürülebilir Kalkınma Eğitimi’nde, nasıl yol alınabileceği konuşuldu.

100 CliMates İklim Değişikliği Öğrenci Zirvesi’den Naklen!

CliMates İklim Değişikliği Öğrenci Zirvesi’ne Türkiye’den katılan Yalova Üniversitesi Enerji Sistemleri öğrencisi Ömer Çiftçi, gelişmeleri ve tartışma konularını EKOIQ için yazdı.

102 Ürünlerin Çevresel Ayakizinin Peşine Düşmeliyiz

Geçtiğimiz ay Paris’te UNEP Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Departmanı’nın düzenlediği, Ürünlerin Çevresel Ayakizi Semineri’ne Türkiye’den de Karbon Danışma şirketinin kurucusu Selda Cabbar katıldı.

104 Deyimler ve Atasözlerine Sızan Doğa

Doğanın, kültürlerin ve dilin biçimlenmesinde ne kadar önemli olduğunu görmemek mümkün mü? Ne demiş Heidegger? “Dil varlığın evi”. Öyle ise, doğanın izlerini dünya dillerinde sürmenin de vaktidir...

HER SAYIDA

6 Haberler Kadıköy Belediyesi Elektrikli Araç Aldı; Kütahya, Avrupa Yeşil Başkent Adayı, Balıklar Küçülüyor! ...

106 Gözümüzden Kaçmayanlar Sting, Filipinli Çevrecileri Dinledi; Felix Baumgartner “Parayı Çevre Sorunlarına Harcayın” dedi; “Bir Taksimli” den Mektup Var...

112 Kitap Nasıl Bir Organik Tarım, Gündelik Eylemci

Blue Life

Mavi gezegenimiz için...

MAVİ GEZEĞEN HEP MAVİ KALIR MI?

Gezegennemizde yaşamın sürdürülebilir olması için, kaynakları koruma sorumluluğunu üstleniyoruz. Bu sorumluluğumuzu, tüm süreçlerimize Blue Life felsefemizi yansıtarak yerine getiriyoruz.

Blue Life; Vitra, Artema ve Vitra Therm'den oluşan Eczacıbaşı Yapı Ürünleri Grubu markalarımızın üretim, tasarım ve yönetim süreçlerini kapsayan bir sürdürülebilirlik felsefesidir...

Bir üretim felsefesi olarak Blue Life

Blue Life; üretim sürecinde yenilenemeyen doğal kaynak tüketimini en aza indirmektir. Bunun için hammaddenin bilinçli kullanımına ve doğaya geri dönüşümünü sağlayan teknoloji yatırımlarına önem veriyoruz. Bu şekilde, doğal kaynakları koruma sorumluluğunu, üretim aşamasında da gözetiyoruz. Tesislerimizde çeşitli geri dönüşüm sistemleri geliştirerek hammadde ve enerji kullanımlarındaki kaybı en aza indiriyoruz. 2007 yılından

bu yana en uygun teknolojilerden yararlanarak, etkin atık su arıtma yöntemlerini kullanıyoruz. Seramik pişirimi sırasında gerçekleşen enerji kaybını en aza indirmek amacıyla tesislerimizin fırın ısılarda her yıl %15 enerji tasarrufu sağlıyoruz. Fabrikalarımızda atık kağıt geri kazanımı ve dönüşümüne yönelik gerçekleştirilen inovasyon çalışmaları doğrultusunda ise her yıl kesimden kurtulan 17.178 ağaç, oksijen yaymaya devam ediyor.

Bir yönetim felsefesi olarak Blue Life

Blue Life; çalışanlarımızla, paydaşlarımızla ve toplumsal faaliyetlerimizde sürdürülebilirliği esas almaktır. Çalışanlarımıza su ve enerji tasarrufu eğitimleri veriyor, birlikte sürdürülebilirlik kavramının önemini vurgulayan projeler üretiyoruz. Beraber çalıştığımız kurum ve kuruluşların da sürdürülebilirlik konusundaki yaklaşımlarını önemsiyoruz. 2007 yılından bu yana gerçekleştirdiğimiz

Eczacıbaşı Hijyen Projesi kapsamında, Yatılı İlköğretim Bölge Okulları'ndaki öğrencilere kişisel hijyen konusunda eğitimler veriyoruz. Okullardaki banyo ve tuvaletleri yenileyerek daha çağdaş, kaliteli ve sağlıklı yaşam koşulları sağlıyoruz.

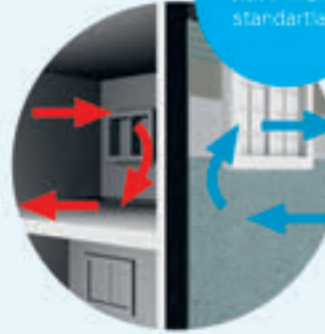
Bu projelerimizin uluslararası ödüllere layık görülmesinden gurur duyuyoruz.

Dünyanın en az su harcayan klozeti: 2,5/4 lt klozet

250 adet Vitra 2,5/4 lt klozet, 1 yılda 3 olimpik havuz dolduracak kadar su tasarrufu sağlar.

Isı yalıtımında Vitra Therm standartları

Vitra Therm ile yalıtılmış bir binadaki yıllık enerji tasarrufu 103 ağaçın sağlayacağı faydaya eşittir.

İnce karo: Simetric

Ağırlıkları %50 azaltılmış olan Vitra Simetric karolar, ambalaj, uygulama ve enerji tasarrufunun yanı sıra sevkியatta da %33 tasarruf sağlar.

Suya sahip çıkan tasarım: Debi regülatörlü el duşu

Bir yılda, bir ailenin kullanacağı kadar suyu, iki ailenin kullanabilmesini sağlar.

Bir tasarım felsefesi olarak Blue Life

Blue Life; doğal kaynakları koruma sorumluluğunu, konutlar ve toplu kullanım alanları için sunduğumuz ürünlere de taşımaktır. Bu nedenle kişi başına düşen su tüketimini akıllı tasarımlarla en aza indirmek, tasarım felsefemizi oluşturuyor. Geliştirdiğimiz pisuvar, klozet ve armatürlerin kullanımının kazandırdığı yıllık su hacmi hane başına 190 tonu geçiyor. Bu, 190 ton suyun barajlarda kalması demek. Suyun barajlarda kalması aynı zamanda elektrik tüketiminde ve karbon salınımında önemli oranlarda tasarruf sağlanması anlamına geliyor. Bu kapsamda üretilen 2,5/4 lt klozet, dünyanın ilk Almanya LGA Enstitüsü onaylı klozettir.

Tüm bunları mavi gezegenimiz hep mavi kalsın diye yapıyoruz. Her an doğal kaynakları koruma sorumluluğuyla hareket ediyoruz. Çünkü; yaşamın sürdürülebilirliği aslında doğal kaynakların sürdürülebilirliği demek. Çünkü biliyoruz ki; daha iyi bir hayat için, yerine koymadan tüketmek tek yol değil.

“Sakin Şehir”lerimiz Artıyor

İtalya'nın Novellara kentinde düzenlenen Cittaslow (Sakin Şehir) Genel Kurulu'nda Türkiye'den üç yerleşim daha Sakin Şehir unvanı almaya hak kazandı. Seferihisar'ın birliğe önererek, dosyalarını götürdüğü Vize (Kırklareli), Perşembe (Ordu) ve Yalvaç (Isparta), İtalya'da gerçekleşen Genel Kurul'da Cittaslow ilan edildi. Şehirleri adına Genel Kurul'a katılan Vize Belediye Başkanı Selçuk Yılmaz, Perşembe Belediye Başkanı Selami Çarkçı ve Yalvaç Belediye Başkanı Tekin Bayram sertifikalarını Cittaslow Başkanı Gian Luca Marconi ve Genel Direktör Pier Giorgio Marconi'nin ellerinden aldı. Seferihisar, Akyaka, Gökçeada, Taraklı ve Yenipazar'ın ardından birliğe katılan Vize, Perşembe ve Yalvaç ile Türkiye'deki Sakin Şehirlerin sayısı sekize yükseldi. Bu arada Sakin Şehir 2013 Uluslararası Genel Kurulu'nun da, Haziran ayında Seferihisar'da gerçekleşeceğini hatırlatalım.

Dünyanın Geleceği Abu Dabi'de Tartışılacak

Dünyanın Geleceği Enerji Zirvesi 2013, 15-17 Ocak tarihleri arasında Birleşik Arap Emirlikleri'nin başkenti Abu Dabi'de gerçekleşecek. Aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 137 ülkeden 623 şirketin katılacağı bu büyük zirve, dünyanın toplumsal, çevresel ve ekonomik sorunlarına sürdürülebilirlik anlayışıyla ne gibi çözümler üretilebileceğini masaya yatıracak.

Eğirdir Elden Gitmesin

Türkiye'nin ikinci büyük tatlı su gölü ve doğal içme suyu havzası olan Eğirdir Gölü, zirai mücadele ilaçlarının tehdidi altında. Gölle ilgili kısa zamanda çözüm üretilmezse göl suyunun içme suyu olarak kullanımı imkânsız hale gelecek. Bu acı gerçek Isparta'da artan kanser vakalarının sebeplerini araştıran raporla bir kez daha gündeme geldi. **Isparta İl Genel Meclisi'nin** akademisyen ve uzmanlara hazırlattığı raporda, Eğirdir Gölü'nün **ötrofikasyon, toksik ve siltasyon** tehdidi altında olduğu kaydedildi. Raporda, havzada acilen organik tarıma geçiş yapılması, Isparta'nın bu alanda pilot il haline getirilmesi de öneriliyor. Öte yandan WWF-Türkiye'nin Siemens

Ev Aletleri'yle Türkiye'nin Eğirdir Gölü'nü korumak için yürüttüğü **Yedi Renkli Göle Yedi Renkli Hayat** Projesi'nin ikinci aşamasında tarımsal kirlilikle mücadele ediliyor. Projenin ikinci aşamasında bölgedeki en önemli ekonomik faaliyet olan elma üretiminde sürdürülebilir yöntemlerin kullanılması amaçlanıyor.

Greenpeace'ten Zehirli Giysi Uyarısı

Zehir her yerde. Hatta giysilerimizde. Greenpeace'in son raporlarından biri de buna dikkat çekiyor. Rapora göre, Zara, Levi's ve Mango gibi markaların ürünlerinde tehlikeli kimyasallar bulunuyor. Greenpeace, dünyaca ünlü moda firmalarının imzasını taşıyan giysilerdeki zehirli maddelerle ilgili bir kampanya başlattı. Kampanya duyurusunda, aralarında H&M ve Marks & Spencer gibi firmaların giysi üretiminde meydana çıkan toksik maddelerin farkında oldukları ve bu maddeleri ortadan kaldırmak için söz verdikleri vurgulanırken, dünyanın en büyük moda zincirlerinden Zara

markasının tedarikçilerine ürettiği kıyafetlerle ilgili hiçbir açıklama yapmadığı belirtiliyor. Markaların ürünlerinde tespit edilen kimyasallar, doğaya karıştığı zaman kansere ve hormon bozukluğuna neden olabiliyor. Greenpeace'in yaptığı incelemeler, 20 farklı giyim markasında tehlikeli kimyasallar bulunduğunu ortaya koydu. Bu markalar içinde Zara, hem hormonal bozukluklara hem de kansere neden olan kimyasallar açığa çıkaran tek markaydı. Kampanya hakkında ayrıntılı bilgi ve imza için: greenpeace.org/turkey/tr/harekete-gec/detox/zara/

Bizce tasarruf içten gelmeli.

Tüm Bosch ürünleri, sadece bugünkü değil, gelecekteki yaşamımızı da iyileştiren teknolojilerle donatılmıştır.

%53'e
varan
elektrik
tasarrufu

%35'e
varan
su
tasarrufu

%50'ye
varan
elektrik
tasarrufu

%60'a
varan
su
tasarrufu

%80'e
varan
elektrik
tasarrufu

%40'a
varan
elektrik
tasarrufu

%69'a
varan
elektrik
tasarrufu

Bosch, doğal kaynakları daha verimli kullanmak için tüm ürünlerini %92 geri dönüşümlü malzeme kullanarak üretir. Üstelik son 15 yılda elektrik tüketiminde %80, su tüketiminde %60'a varan tasarruf sağlayan teknolojilerin geliştirilmesi ile sizin de doğal kaynakları korumanıza yardımcı olur. Daha yaşanılır bir gelecek için bize katılır mısınız? www.bosch-home.com/tr

BOSCH

Yaşam için teknoloji

Balıklar Küçülüyor!

Denizler alarm vermeye devam ediyor. **Nature Climate Change** dergisinde çıkan son habere göre, iklim değişikliğine bağlı olarak 2050 yılında denizlerdeki en büyük balık yüzde 25 daha küçük olacak. Kanadalı British Columbia Üniversitesi'nden bir ekibin Atlantik ve Kuzey Denizi'nde 600'den fazla tür üzerinde yaptıkları araştırmanın sonuçlarını yayınlayan derginin haberine göre, okyanuslardaki ısınan su, daha az çözülmüş oksijen taşıyacak ve bu durum da balıkların daha küçük boyutlu olmasına neden olacak. Balıkların boyları da ortalama yüzde 14 ile 24 arasında küçülecek.

Kaliforniya'da GDO Fırsatı Kaçtı

ABD başkanını seçti ancak ülke başkanlık seçimlerinden önce önemli bir başka seçime daha ev sahipliği yaptı. Ülkenin en büyük eyaletlerinden Kaliforniya'da sandık başına giden seçmenler GDO'lu gıda ürünlerinin üstünde GDO kullanıldığına dair etiketleme yapılıp yapılmayacağına dair referandumda oy kullandı. Oy sayım işleminden sonra çıkan sonuçlara göre **Kaliforniya seçmenlerinin yüzde 53,7'si** bu öneriyi reddetti. Monsanto, Dupont, Pepsico ve Nestle gibi şirketlerin, önerinin reddedilmesi için referandumda 45 milyon dolar civarında para harcadığı söyleniyor. ABD 625 milyon dekar alan ile dünyanın en fazla GDO'lu ürün üretilen ülkesi. Eğer bu yasa tasarısına Kaliforniya'dan "evet" oyu çıkmış olsaydı, eyalet ABD'de bir ilki gerçekleştirecekti.

Kütahya, Avrupa Yeşil Başkent Adayı

Çevre dostu uygulamalar konusunda öncülük yapan kentlere verilen Avrupa Yeşil Başkenti Ödülü 2015 için Avrupa'dan aday kentler başvuru yapan şehirler belli olurken,

bir aday da Türkiye'den çıktı. Ödüle Kütahya kenti resmi başvuruda bulundu. Kütahya dışında ödül için, İngiltere'den **Bristol**, Belçika'dan **Brüksel**, Polonya'dan **Bydgoszcz**, İrlanda'dan **Dublin**, Litvanya'dan **Kaunas** ve

Slovenya'dan **Ljubljana** kentleri başvurdu. 2015 için kazanan kent, Haziran ayında Fransa'daki **2013 Avrupa Yeşil Başkenti Nantes**'da açıklanacak. 2010 yılından beri verilen ödülün ilk kazananı

İsveç'in başkenti Stockholm olmuş; 2011 ödülünü ise Almanya'nın **Hamburg** kenti kazanmıştı. Şu andaki Avrupa Yeşil Başkenti İspanya'nın **Vitoria-Gasteiz** kenti; 2014'te ise Avrupa Yeşil Başkenti **Kopenhag** olacak.

Bu Ürünleri Çocuklarınıza Almayın!

Özellikle ilk ve orta dereceli okullarda eğitim gören öğrencilerin kullandıkları çanta, ayakkabı ve kırtasiye ürünlerinde sağlığa zararlı maddelere yer verildiği yıllardır tartışılıyor. Konuyla ilgili somut bir adım **T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı**'ndan geldi. Bakanlığa bağlı, "Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğü", 22 firmanın sattığı okul çantası, ayakkabı ve kalem gibi ürünlerde, sağlığa zararlı kimyasal madde miktarının limitlerin üzerinde olduğunu belirleyerek firmaların isim ve ürünlerini teşhir etti. www.ekoIQ.com adresinden, bu ürün ve firmaların isimlerini görebilirsiniz.

86 Bin Bitki Türü Koruma Altında

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın koruma altına alınan tohumlar üzerinde gerçekleştirdiği Ar-Ge çalışmaları sayesinde, birçok tahıl grubunda sadece yerli sertifikalı tohumlar kullanmaya başladı. Biyolojik çeşitliliğin gelecek nesillere aktarılmasını hedefleyen çalışmayla, bitki çeşitliliği 10 bin türe yaklaşan ve 4 binin üzerinde endemik bitkiye ev sahipliği yapan Türkiye'de, Ankara ve İzmir'deki tohum gen bankalarında bugüne kadar 86 bin bitki türü koruma altına alındı. 2010 yılında Ankara'da hizmete giren **Türkiye Tohum Gen Bankası**, yaklaşık 300 bin çeşitlik muhafaza kapasitesiyle dünyada üçüncü sırada yer alıyor.

“Soyaklıyız duyarlıyız.”

Yönetim kurulumuzdan mimarlarımıza, planlamacılarımızdan mühendislerimize, teknik ekiplerimizden idari ekiplerimize bütün şirketlerimizdeki bütün Soyaklılar, ‘insana duyarlı olmak, dünyanın geleceğine duyarlı olmaktır’ ilkesine tam bağlı olarak çalışırız.

Su tasarrufu konusunda örnek bir çalışma olan “Geleceğe Bir Damla Sakla” projemizle, gençleri çevreye duyarlı olmaya ve spora yönlendiren, “Bugün Aslında Yarındır” projemizle, holding binamızın yeşil dönüşümüyle, karbon ayak izi ölçümü konusundaki çalışmalarımızla gurur duyarız.

Soyaklıyız duyarlıyız.
Ne mutlu bize.

AB'de Balıkçılık Krizde

WWF'nin yürüttüğü bir araştırmanın sonuçları, eğer yeni düzenlemeler getirilmezse, AB'de balıkçılık sektörünün felakete doğru gittiğini gösteriyor. Buna göre mevcut durum sürerse, 2022 yılında AB'deki balıkçılar, 2009'a oranla 1,4 milyon ton, yani yüzde 30 oranında daha az balık avlayabilecek. Hollandalı danışmanlık firması **Framian BV** tarafından yürütülen araştırmaya göre, mevcut yasaların korunması, 2022'de sektörde çalışan 50 bin kişinin işine mal olarak, ciddi etkiler doğuracak. Yine aynı araştırmaya göre balıkçılık alanında kararlı reformlar yapılırsa ve stoklar 'sürdürülebilir' seviyelere çekilirse, AB sularındaki balıkçılar 2,8 milyon ton, yani yüzde 80 daha fazla balık avlayabilir.

Su Kanunu Tasarısı: Evet Ama Yetmez

Birçok çevre örgütü tarafından uzun yıllardır eksikliği dile getirilen Su Kanunu Tasarısı, sonunda, Orman ve Su İşleri Bakanlığı Su Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından hazırlandı. Tasarı, birçok açıdan yenilikçi unsurlar içermesine rağmen, katılımcılık ve havza ölçeğinde bütüncül planlama konularında yetersizliği nedeniyle eleştiriliyor. **WWF-Türkiye Genel Müdürü Tolga Baştaç**, tasarının hazırlanmasını ve kurum görüşlerine açılmasının önemli olduğuna değinerek, "Hazırlanacak planlar arasındaki uyum ve bütünlük konularında eksikler olduğunu düşünüyor, bu eksikliklerin giderilmesini diliyoruz" dedi.

TerraCycle Türkiye'ye Geliyor

Günde 1 milyon adet atık toplayarak geridönüşüm çözümleri üreten Amerikalı TerraCycle firması, 25 milyon dolarlık ciroya ulaştığını açıkladı. TerraCycle'ın atıklarını topladığı şirketler arasında, meyve suyu, cips, şekerleme ve kişisel bakım gibi birçok farklı sektörden firmalar bulunuyor.

Dünyanın en başarılı genç girişimcileri arasında gösterilen **Tom Szaky**, kurduğu şirket cirosunu önümüzdeki 5 yıl içinde 100 milyon dolara çıkarmayı hedefliyor. Bu arada bir son dakika gelişmesi: "Çöp adam"

olarak tanınan Szaky geçtiğimiz günlerde İstanbul'da da bir tesis kurmayı düşündüklerini ve Türkiye'nin yakın zamanda şirket için önemli atık merkezlerinden biri olacağını duyurdu.

Kadıköy Belediyesi Elektrikli Araç Aldı

Resmi kurumlar ve yerel yönetimler elektrikli araçlara geçmeye devam ediyor. Elektrikli araç satın alan belediyelere İstanbul Kadıköy Belediyesi de eklendi. Belediye dört adet Renault Fluence Z.E. satın alarak İstanbul'da elektrikli araç kullanmaya başlayan ilk, Türkiye'de de dördüncü belediye oldu. Araçların devir teslim töreninde konuşan Kadıköy Belediye Başkanı Selami Öztürk, 2010'da aldıkları kararlar ilçede plastik torba kullanımını yasakladıklarını ve aynı zamanda ilçe bazında karbon salım ölçümlerini tamamladıklarını söyledi. Daha önce Kadıköy Belediyesi dışında, Kayseri Melikgazi Belediyesi, Kocaeli ve Antalya Büyükşehir Belediyeleri elektrikli motorlu araç kullanan diğer yerel yönetimler olmuşlardı.

Ucuz Gıdanın Sonu mu?

ABD, bu yıl son 50 yılın en ağır kuraklığını yaşıyor. Üstüne bir de Rusya, Hindistan ve Güney Amerika'da da yılın ilk aylarının kurak geçmesi üzerine, gıda alanında fiyat krizi beklentisi arttı. BBC'nin haberine göre, özellikle **Amerikan mısır üretimi**, dikkatlerin odak noktası. Kuraklığa bağlı olarak birçok eyalette mısırın tamamen silinmesi nedeniyle, ABD'deki mısır stokları yıllık tüketim miktarının sadece yüzde 6'sı düzeyinde kalmış durumda. Yine de uzmanlar dünya genelindeki durumun 2008'deki kadar kötü olmadığı görüşünde. Gıda fiyatlarının 2008 ve 2011'deki düzeylere tırmanması olasılığı zayıf görülmeyle birlikte, besin fiyatları yine de çok yükseklerde seyrediyor ve kimi temel etmenler yüzünden fiyatlardaki yükseliş devam edeceği benziyor.

SIEMENS

Rüzgar, doğalgaz ya da kömür gibi küresel kaynaklar kısıtlı olduğu için enerjide tek çözüm yeterli değil.

Dünya, enerji ihtiyaçlarını karşılamak için farklı enerji çözümlerine ihtiyaç duymaktadır.

Dünya üzerindeki uluslar, eşit oranda enerji kaynaklarına sahip değiller. Bazı ülkelerde petrol, bazı ülkelerde rüzgar, bazılarında güçlü su kaynakları ön plana çıkmaktadır. Kimi ülkeler ise, enerji ihtiyaçlarını başka ülkelere ithal etmektedir. Enerji ihtiyacı şimdilik karşılanıyor olsa bile, bu durum insanoğlunun her geçen gün daha fazla enerjiye ihtiyaç duyduğu gerçeğini değiştirmemektedir. İşte bu yüzden tek çözüm yeterli değildir.

Siemens olarak tüm dünyada yerel ihtiyaçlara uygun, çok çeşitli ve sürdürülebilir enerji çözümleri sunuyoruz. Kendini ispat etmiş yüksek teknolojimiz, küresel tecrübemizle birleşince müşterilerimizin ihtiyaçlarına özel yerel, çevreye duyarlı ve enerji verimli çözümler üretiyoruz.

Dünyaya fosil enerji konusunda daha ileri teknolojiler sunarak iklim değişikliğine karşı sürdürdüğümüz mücadeleye devam ediyoruz ve yakıt tüketimini çevreye çok daha duyarlı hale getiriyoruz. Rüzgar, güneş ve su gibi kaynaklardan enerji üretirken de dünyanın azalan kaynaklarını saygılı, sorumlu ve verimli bir şekilde kullanıyoruz.

Yeni bir enerji sistemine yapılan yolculukta, yeni çözümlere ihtiyaç vardır. Bizce sunulacak çözümler hem bugün hem de gelecek için uygun olmalıdır.

[siemens.com.tr/enerji](https://www.siemens.com.tr/enerji)

“Doğayla Dost İletişim” Ödül Aldı

Dünyanın en prestijli halkla ilişkiler ödülleri olan IPRA Altın Küre Ödülü, sürdürülebilirlikte fark yaratan **Doğayla Dost İletişim Projesi**’yle **Türk Telekom**’un oldu. Türk Telekom’un gelecek nesillere daha iyi bir dünya bırakma ve sürdürülebilirlik konusundaki farkındalığı artırma hedefiyle hayata geçirdiği Doğayla Dost İletişim Projesi’yle hak kazandığı IPRA Altın Küre Ödülü’nü, Four Seasons Sultanahmet’te düzenlenen törenle, şirket adına Türk Telekom Pazarlama ve İletişim Başkanı **Mehmet Ali Akarca** aldı. Türk Telekom, özellikle başlattığı enerji dönüşümü programının 2014 yılında tamamlanmasıyla her yıl 5 bin 400 hektarlık bir ormanın azaltacağı kadar karbon emisyonunu engellemeyi hedefliyor.

Gayrimenkul ve Sürdürülebilirlik

Kentleşmenin en önemli aktörlerinden biri olan gayrimenkul sektörü, **ArkiPARC 2013 Gayrimenkul Fuarı** ile yeniden bir araya gelecek. Arkitera Mimarlık Merkezi’nin “Kentsel Kalite için Diyalog” ana teması ile 10-11 Nisan 2013 tarihlerinde İstanbul, Haliç Kongre Merkezi’nde gerçekleştirileceği ArkiPARC 2013, gayrimenkul sektörü ve kamu arasında bilgi paylaşımını sağlayan kapsamlı bir platform olmayı hedefliyor. Etkinliğin teması ise “Cumhuriyetin 100’üncü Yılına 10 Kala Gayrimenkul” olarak belirlendi. Etkinlik kapsamında ayrıca verilecek ArkiPARC Ödülleri’nden biri de **Sürdürülebilirlik Ödülü** olacak.

İstiridye Elektrik Üretecek

Okyanuslar ve denizler, yenilenebilir enerji kaynağı olarak giderek daha çok öne çıkmaya başlıyor. 17-19 Ekim 2012 tarihlerinde İrlanda’nın başkenti Dublin’de düzenlenen **Okyanus Enerjileri Konferansı**’nda da uzmanlar tartıştı, yenilikleri tanıttı. **Deutsche Welle**’nin haberine göre, konferansta, istiridye anlamına gelen **“Oyster”** adlı bir proje öne çıkan işlerden biriydi.

Oyster, bir hidroelektrik dalga enerji jeneratörü. 15 metre derinliğindeki deniz yatağına yerleştirilen ve mekanik aksamı bir kanada sahip olan makine, tıpkı bir istiridyenin açılıp kapanması gibi, kanadın dalga gücüyle hidrolik pistonları itmesi sonucunda güç olarak tribün enerjisi üretecek. Şiddetli fırtınalara da dayanıklı üretilen Oyster’ın 2015 gibi piyasaya sürülmesi bekleniyor.

Bu Sefer de Çin Şikâyet Etti

Güneş enerjisi üretiminde lider konumundaki Çin’in AB ülkeleri ve ABD ile rekabeti karşılıklı hamlelerle devam ediyor. Bu sefer de Çin Ticaret Bakanlığı, Dünya Ticaret Örgütü’ne bazı Avrupa Birliği ülkelerinin örgütün ilkelerine aykırı tutum içinde olduğu gerekçesiyle şikâyette bulundu. Bakanlık şikâyetinde, AB ülkelerinin ana ekipmanları Avrupa’da üretilen güneş panelleriyle üretilen elektrige sağladığı ek teşviklerin Çin’in **fotovoltaik** ekipman ihracatına önemli zarar verdiğini belirtti. Açıklamada hangi Avrupa ülkelerinin hedef alındığı belirtilmezken **Çin’in resmi haber ajansı Xinhua**, Çin Ticaret Bakanlığı’ndan ismini vermediği bir yetkiliye dayandırarak verdiği haberde, başvuruda İtalya ve Yunanistan’ın isminin geçtiğini ifade etti.

Unilever SKD’ye Üye Oldu

Türkiye’de sürdürülebilir kalkınmanın daha iyi anlaşılması, benimsenmesi ve yaşama geçirilmesi amacıyla 2004 yılında kurulan İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği-SKD’ye, Unilever Türkiye de üye oldu. Üyelik hakkında konuşan Unilever Türkiye Dış İlişkiler Direktörü **Ebru Şenel Erim**, “Küresel ısınmanın getirdiği problemlerin daha fazla hissedildiği günümüzde, artık klasik iş yapış yöntemleri maalesef işe yaramıyor. Dernekle de işbirliği içinde, sürdürülebilirliğin toplumun her kesiminde benimsenmesi için de çalışacağız” dedi. Dünya Sürdürülebilir Kalkınma İş Konseyi’nin (WBCSD) bir üyesi ve iş ortağı olarak Türkiye’yi uluslararası düzeyde de temsil eden derneğin Türkiye’de 40 üyesi bulunuyor.

Bizim Sorumluluğumuz

İlkelerimiz, Çevremiz,
İnsanımız, Geleceğimiz

Akçansa, sürdürülebilir geleceğe ışık tutuyor...

Geçtiğimiz yıl, çimento sektöründe bir ilke imza atarak, Küresel Raporlama Girişimi (GRI) ilkelerine uygun olarak B seviyesinde hazırlanan ve bu seviyede onaylanan ilk Sürdürülebilirlik Raporu'nu yayımlayan Akçansa, 2010 - 2011 faaliyetlerinin yer aldığı ikinci Sürdürülebilirlik Raporu'nu da yayımladı.

Akçansa, kurumsal sorumlulukları doğrultusunda, çevreye, insana ve geleceğe yönelik gerçekleştirdiği tüm faaliyetlerini şeffaf bir şekilde bu rapor ile paylaşıyor.

Doğa Öğrencileri Tohumlarını Paylaştı

Çevreye duyarlı projeleriyle adından sıkça söz ettiren **Doğa Koleji**'nin Ekoloji Bölümü öğrencileri, Karaot Tohum Derneği, Ekolojik Üreticiler Derneği ve Slowfood/Fikir Sahibi Damaklar ile Şile Belediyesi işbirliğinde düzenlenen "Tohum Takas Şenliği"ne katıldı. Öğrenciler şenlikte kendi okullarında yetiştirdikleri sebze ve meyvelerden elde ettikleri tohumları takas yoluyla paylaştı.

Güneş Enerjisinde Büyük Anlaşma

Canadian Solar ile Gehrlicher Merk Solar arasında Türkiye'nin şimdiki kadarki en büyük güneş paneli tedarik anlaşması gerçekleşti. Anlaşmayla, İzmir Adnan Menderes Havaalanı'nda kurulacak 540 kW'lık güneş enerjisi tesisinin panelleri sağlanacak. Canadian Solar'ın CS6P-P modüllerinin kullanılacağı projenin 450 kW'lık bölümünün şebekeye bağlı olacağı ve Yenilenebilir Enerji Kaynakları kapsamındaki alım garantilerinden yararlanacağı belirtildi. Projenin 90 kW'lık bölümü ise şebekeden bağımsız (offline) olacak.

“Yönetmelik Var, Bilen Yok”

Geçen ay İstanbul Swissotel, Türkiye'nin en büyük sürdürülebilir iş platformu olarak kabul edilen Yeşil İş 2012'ye ev sahipliği yaptı. Etkinliğe konuşmacı olarak katılan isimlerden biri de **Form Şirketler Grubu Yürütme Kurulu Başkanı Tunç Korun** oldu. “Temiz Enerji: Uygulamalar ve Yasalar” konulu panelin moderatörlüğünü

yaparak konuyla ilgili önemli tespitlerde bulunan Korun, fotovoltaik ürünlerdeki aşırı arzın fiyatları düşürdüğüne dikkat çekti. Korun, Türkiye'de yıllık 4 megavat üretim ile güneş enerjisinin potansiyelinin çok altında kullanıldığını da açıkladı. Korun ayrıca Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nın 2008 yılında çıkardığı Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği'ni hatırlatarak, “Yönetmelikle 20 bin metrekare üstünde olan binalarda, ısıtma, soğutma, havalandırma, sıhhi sıcak su, elektrik ve aydınlatma enerjisi ihtiyaçlarının tamamen veya kısmen karşılanması amacıyla binanın toplam maliyetinin en az yüzde 10'una denk gelecek kadar yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı zorunlu hale geldi. Ancak bu yönetmelik birçok insan tarafından bilinmiyor” dedi.

Kâğıthane'de Yeşil Ofisler

İstanbul'un ilk yeşil ofis park konseptli projesi **Tekfen Kâğıthane OfisPark**, iş dünyasından ilgi görmeye devam ediyor. Ulusal Mimarlık, MIPIM ve European Property Awards'da ödüllere layık görülen **LEED Altın Sertifikalı** proje, Kâğıthane'nin kentsel dokusundan ilham alarak tasarlanmış. Ofis hayatının tüm detaylarının sürdürülebilirlik esaslarına göre tasarlandığı proje, alışveriş, yeme-içme, ortak avlu gibi olanaklarıyla da dikkat çekiyor. Kullanım ihtiyacına göre ofis katından müstakil bloklara kadar farklı alanlara sahip olan OfisPark, toplam 14 bin 500 metrekarelik bir alan üzerinde, yüksekliği 8 katı geçmeyen ve köprülerle birbirine bağlı 4 bloktan oluşuyor.

HiPP

Yaşamdaki en değerli varlık için.

HiPP Combiotic®

yeni nesil süt formülleri

- ✓ ORGANİK kalite
- ✓ önemli diyet lifleri (GOS) (prebiyotik)
- ✓ doğal laktik asit kültürleri (probiyotik)

www.hipp.com.tr

“Gel Sen Anlat” Yeşil Binaları

Çevre Dostu Yeşil Binalar Derneği ÇEDBİK, lisans öğrencilerinin katılımına açık bir fikir yarışması başlattı. Dernek, “İnsanlara Yeşil Bina ve Yeşil Kentin gerekliliği nasıl anlatılır” konulu yarışma aracılığıyla, gençlerin yeşil bina ve yeşil kent kavramları üzerinde düşünmesini, tartışmasını sağlamak ve daha yaşanabilir bir çevre üretimi için daha fazla sorumluluk almalarını teşvik etmeyi amaçlıyor. Yarışmayla ilgili detaylı bilgiye <http://cedbik.org/gelsenanlat/> adresinden ulaşabilirsiniz.

Gama Holding'den Bir İlk: LEED EB GOLD

Ankara'da 380 çalışanını barındıran 20 bin metrekarelik GAMA Holding binası, çevre dostu yapılar verilen LEED'in Existing Building / Var Olan Binalar kategorisinde **EB GOLD** sertifikasını almaya hak kazanan Türkiye'deki ilk bina oldu. Çalışma ortamının konforu ve çalışanların ofis ortamındaki sağlık koşullarını en üst düzeyde korumasıyla dikkat çeken bina, su verimliliği, enerji ve atmosfer, malzemeler ve kaynaklar, iç mekan kalitesi, tasarımda yenilikler ve bölgesel öncelik olmak üzere yedi kategoride yapılan değerlendirme sürecinde almaya hak kazandı.

Organik Atıktan Enerji Ulusal Ağda

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin iştiraklerinden olan İzmit Atık ve Artıkları Arıtma, Yakma ve Değerlendirme A.Ş. (**İZAYDAŞ**), sebze ve meyve atıkları, büyükbaş ve tavuk gübreleri kullanarak ürettiği elektriği, ulusal şebekeye vermeye başladı. İZAYDAŞ'tan yapılan açıklamaya göre, bitkisel ve hayvansal atıklardan **elektrik ve kaliteli gübre** elde edilmesini hedefleyen tesiste, biyogazdan saatte 330 kilovat elektrik üretiliyor. Üretilen elektriğin ulusal şebekeye satışının başladığı belirtilen açıklamada,

üretilen elektriğin ulusal şebekeye verilmesi için ilk olarak, Enerji Piyasası Denetleme Kurumu'ndan (EPDK) 10 yıl geçerli lisans alındığı ve tesisin geçici kabulünün gerçekleştirildiği kaydedildi.

Doğa Bahçesi Hayat Olacak

Milli Eğitim Bakanlığı'nın “**Okullar Hayat Olsun**” projesi kapsamında, İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğü, **Sultangazi Belediyesi** ve **TEMA Vakfı** hep birlikte örnek bir uygulama bahçesi oluşturdu. **Milli Eğitim Bakanı Ömer Dinçer**'in törenle hizmete açtığı bahçede, toprağı yakından tanıtmak için toprak kesiti ve toprak oyun havuzu, atıkları dönüştürmek için kompost ve atık ayrıştırma, çocukların kendi yaratıcılıklarını ortaya koyacakları ve gelişimlerini destekleyici serbest oyun ve okuma için alanlar oluşturuldu.

Serel'den “Ecologic” Ürünler

Sürdürülebilirlik vurgusu yapan ürünleriyle dikkat çeken E.C.A. SEREL, yine çevreye duyarlılığı ön plana alan yeni ürün gruplarını tanıttı. **Ecologic** adlı armatür ve vitrifiye grubu ürünlerde, başta su olmak üzere doğal kaynaklarının korunması hedeflenmiş. Ürün grubunda örneğin armatürlerde yüzde 70'e varan su ve enerji tasarrufu sağlanıyor. Ayrıca antibakteriyel malzemelerden üretilen özel tasarımlı klozetlerle, yoğun ve geridönüşümü mümkün olmayan temizlik malzemelerinin kullanımının da ortadan kaldırılması amaçlanmış.

Sıcacık evlerin rüzgarlı günleri sevmesini sağlayan kimya yaratıyoruz.

BASF'nin yenilikçi çözümleriyle üretilen rüzgar türbinleri, yüksek hızda rüzgara ve sert hava koşullarına dayanabiliyor. Ürünlerimiz, rüzgar türbinlerinin üretim ve kurulum aşamasında daha verimli, temelden kanat uçlarına kadar daha dayanıklı olmasına yardımcı oluyor. Bu şekilde iklim dostu bir enerji kaynağı olarak rüzgar gücünün gelişimine destek oluyoruz. Artık yüksek hızda rüzgar, temiz enerji anlamına geliyor. Çünkü BASF'de biz kimya yaratıyoruz.

www.wecreatechemistry.com

 BASF

The Chemical Company

Artık Sabiha Gökçen'de Aracınızı Şarj Edebilirsiniz

Elektrikli araçların, önümüzdeki yıllarda hayatımızda daha fazla yer kaplayacağı kesin. "Yeşil Havaalanı Kuruluşu" Sertifikası sahibi İstanbul Sabiha Gökçen Uluslararası Havalimanı da bu gerçeğin farkına varan kurumlardan biri. Tüm faaliyetlerinde iklim değişikliğinin önüne geçilmesi amacıyla "çevre politikası" uygulayan havalimanının, otoparkına iki adet elektrikli araç şarj cihazı yerleşmesi de bu yönelimin güzel bir işareti.

AB'den Havacılıkta Geri Adım

Avrupa Komisyonu, Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü'nün (ICAO) 2013 sonbaharındaki toplantısına dek, Avrupalılar dışındaki havayollarına emisyon vergisini kaldırma teklifinde bulundu. Avrupa Komisyonu'nun İklimden Sorumlu üyesi Connie Hedegaard, gelecek toplantıda uluslararası düzeyde bir anlaşmaya varılabileceğine inandıkları için uygulamayı askıya alma teklifinde bulduklarını açıkladı. Ancak vergi üzerindeki tartışma süreceğe benziyor. AB, karbondioksit emisyonlarını azaltmaya yönelik olarak 1 Ocak'ta havacılık sektörünü de Emisyon Ticaret Sistemi'ne dahil etmişti. Bu düzenlemeye karşı çıkan Hindistan, Rusya, Çin ve ABD ise verginin uluslararası hukuku ihlal ettiğini savunmuştu.

Fosil Yakıt Gezegeninden Kaçış Mümkün mü?

Enerji konusunda dünyanın en önemli yıllık raporlarından World Energy Outlook, yani Dünya Enerji Görünümü Raporu'nun sonuncusu geçtiğimiz ay yayımlandı. Rapor dünyada fosil yakıtların egemenliğinin yerinden bir milim bile kıpırdamadığını gösteriyor. Uluslararası Enerji Ajansı'nın yayınladığı rapor, günlük 88 milyon varil olan küresel petrol talebinin, petrol fiyatlarının varil başı 125 dolar olacağı öngörülen 2035 yılına kadar günlük 99 milyon varile yükseleceği tahmininde bulundu. Raporunda, Irak'ın da 2035 yılına kadar Rusya'yı geride bırakarak dünyanın en büyük ikinci

petrol ihracatçısı olacağı kaydedilirken, ABD'nin 2035 yılına kadar enerji anlamında kendi kendine yeten bir ülke olacağına dikkat çekildi. Raporunda ayrıca sürdürülebilir enerji yatırımlarının fosil yakıtlar kadar sübvansane edilmediğine de dikkat çekiliyor.

"İşte Güneş" Sergisi

Goethe-Institut İstanbul, Berlin Humboldt Üniversitesi, Rahmi M. Koç Müzesi ve Neues Universum Çocuk Müzesi işbirliğiyle hazırlanan "İşte Güneş - Here Comes the Sun" adlı sergi ziyaretçilerini bekliyor. Rahmi M. Koç Müzesi'nde kasım ayında açılan sergi çocuklara, geleceğin enerji kaynaklarından biri olarak görülen güneşi, çeşitli oyunlarla yakından tanıma fırsatı sunuyor. Pazartesi hariç hafta içi her gün 10.00'dan 17.00'ye, hafta sonları da 10.00'dan 18.00'e kadar gezilebilen sergi, 14 Temmuz 2013'e kadar açık kalacak.

Futbol Kadar Kentsel Dönüşümde de İyiler!

Marmara Belediyeler Birliği'ne üye bazı belediye temsilcileri kentsel dönüşüm projelerinde önemli adımlar atan Barselona Belediyesi'ni ziyaret etti. Program kapsamında bir sunum yapan Barselona Belediyesi Şehir Planlama ve Kentsel Dönüşüm Koordinatörü Jaume Barnada, plan ve projelerini hazırlarken, en çok meydanlar üzerinde durduklarını, yayaları ve sokakları da öncelikli olarak değerlendirdiklerini söyledi. 1996'da yaptıkları planla başladıkları kentsel dönüşüme, 2050 yılına kadar devam edeceklerini açıklayan Barnada, denize kıyısı olan her şehrin, denizle doğru ilişkisi olması gerektiğine de dikkat çekti.

DENEYİM

Kusursuz derecede çevre dostu bir ürüne sahip olmak ister misiniz? UPM kağıtları sürdürülebilirliğin her koşulunu yerine getiriyor. Geniş bir yelpazeye sahip olan FSC sertifikalı kağıtlarımız, atık kağıttan ve sürdürülebilir şekilde yönetilen ormanlardan sağlanan odun elyafından üretiliyor. UPM kağıtları düşük karbon salımı seviyesine, tamamen geri dönüştürülebilir niteliğe ve biyo-çözünürlük özelliklerine sahip.

UPM, sizin seçiminiz... www.upmpaper.com

Avrupa İşletmeler Ağı'ndan İşbirliği Fırsatları

Business Support on Your Doorstep

Lisans Anlaşması için Partner Aranıyor

Bir Portekiz üniversitesi biyo-bozunabilen polimer ve iyonik sıvının özelliklerini birleştiren iyonik jöle geliştirdi. Geliştirilen malzeme sayesinde transparan ve biyo-bozunabilir özellikli çok yönlü elektronik malzemeler sentezlenebiliyor. İyonik jölenin farklı şekillerde kalıplanabilmesi ve farklı yüzeylere uygulanabilmesi sayesinde, malzemedен çok sayıda ürün üretilebiliyor. Üniversite, lisans anlaşması ve teknik işbirliği için partnerler arıyor.

Referans No: 12 PT 65BN 3QE9

Bilgi İşlem için Teknik Destek

Fransa'da Bilgi İşlem alanında faaliyet gösteren, çevresel haritalandırma yazılımları konusunda uzman bir firma, en son IT yazılımını güncellemek istiyor. Güncellemeyle, yazılıma gürlü, sıcaklık ve kapalı alanlarda ışık difüzyon takibi özellikleri eklenmek isteniyor. Firma gürlü, sıcaklık ve ışık difüzyon izlemesi konularında matematiksel modelleme ve algoritma geliştirebilecek uzman arayışı içerisinde. Teknik anlaşma ve teknik destek içeren ticari anlaşmalar isteniyor.

Referans No: 12 FR 38n0 3QF5

Berberer Projeye Var mısınız?

Hollanda'da yalıtkanlaştırılmış bakır üretimi yapan bir firma, kabloların plastik yalıtkan

kısımlarının renklendirilmesine ilişkin daha esnek ve kolay uygulanabilen bir teknoloji arıyor. Firma, söz konusu teknolojinin mevcut üretim hatlarına uygulanmasını sağlayabilecek lisans anlaşması imzalanmasına veya birlikte proje geliştirilmesine yönelik işbirliklerine açık. *Referans No: 12 NL 60AH 3QL7*

Şehirseller Atık için

Partner Aranıyor
İtalya'da şehirseller atık toplama teknolojileri hakkında geniş deneyime sahip olan bir firma, veri toplaması, döngülerin yönetimi ve boşaltılması, atık toplama ürünlerinin sağlanması ve atık toplama araçlarının GPS ve SQL veritabanlarından izlenmesi gibi özellikler sağlayan inovatif bir sistem geliştirdi. Teknik işbirlikleri veya teknik destekli ticari anlaşmalar için üretici veya çoklu kullanım firmaları, partner olarak arıyor.

Referans No: 12 IT 56Z4 3QTJ

Patent Lisanslama için

Partnerler Aranıyor
İspanya'da kamu araştırma organizasyonu, soygaz molekülleri ve molekül kümelenmelerinin akımı ile yüksek vakum altında çalışan bir yüzey temizleme tekniği geliştirdi. Geliştirilen sistemde parçacıkların hızı kontrol edilebiliyor. Diğer sistemlerden farklı olarak bu teknikte iyonize parçacıklar yer almıyor. Sistem

gazı yüksek basınçta tutan bir oda, diferansiyel pompa cihazı ve filtreden oluşuyor. Patenti lisanslama ile ilgilenen partnerler aranıyor.

Referans No: 12 ES 28G2 3QGQ

Su Analizi için İşbirliği Yapar mısınız?

İrlanda'da su kalitesi ve analizi konularında faaliyet gösteren bir firma, otomatik bakteri detektörü geliştirdi. İlgili detektör, yüksek kalitede, bakteri veya biyolojik diğer etkenleri içermeyen, içme suyu kalitesindeki, deiyonize veya ters ozmoza maruz kalmış suların istendiği noktalarda kullanılabilir. Firma, su analiz ekipmanı üreten veya kullanan firmalar ile her türlü ortak fayda sağlayan işbirliğine açık.

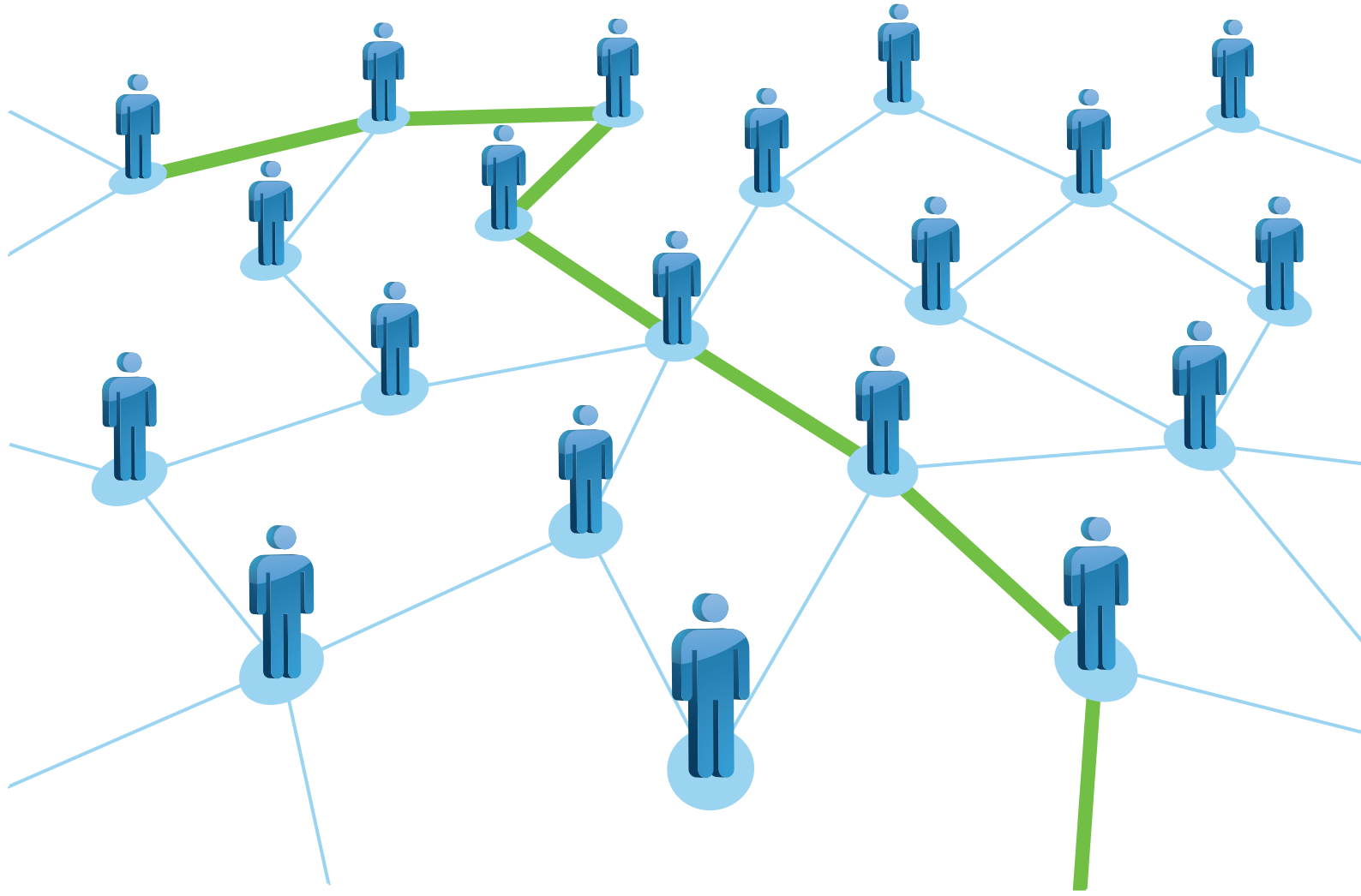
Referans No: 12 IE 51S6 3QMC

Evseller Sıcak Su için

AR-GE İşbirliği!

Romanya'dan hidrolik ve pnömatik alanlarında çalışmalar gerçekleştiren bir bir Ar-Ge enstitüsü, evseller sıcak su üretimi için hibrid bir yöntem geliştirmiştir. Yöntem uyarınca iki solar termal panel ve bir küçük gaz üretici kullanılarak bir aile için gerekli evseller sıcak su elde edilebilir. Teknik işbirliği kurmak üzere partnerler, finansal kaynak sağlayıcıları ve AB kaynaklı Ar-Ge projelerine katılmak isteyen ortaklar aranıyor.

Referans No: 12 RO 662C 3QHB

A greener way to ship

Taşımanın yeşil yolu

BATU LOGISTICS

TURKEY MAIN OFFICE

Basın Ekspres Yolu, Cemal Ulusoy Caddesi Enco 2 Plaza, No: 57 K:3 34197 Yenibosna-İSTANBUL

Tel: +90 212 444 22 88 - Fax: +90 212 438 58 30

E-mail: info@batulogistics.com Web: www.batulogistics.com

“Henüz Gerçekle Yeterince Yüzleşmedik”

Dünyanın en prestijli gazetelerinden The Guardian'ın sürdürülebilirlik başeditörü olan Jo Confino, geçen ay İstanbul'da düzenlenen Yeşil İş-Green Business Konferansı'nın en merakla beklenen konuklarından biriydi. Konferansta birkaç ayrı oturuma katılan ünlü gazeteci, tam da kendisinden beklenildiği gibi samimi açıklamalar yaptı, kışkırtıcı sorular sordu. EKOIQ'ya konuşan Confino, dünyada sürdürülebilirlik konusunda zihinsel değişimin henüz yeterli seviyede olmadığına dikkat çekerek, değişimin gerçeklerle yüzleşmekten ve bütün süreçleri beraber düşünebilmekten geçtiğini söyledi...

 Özgür ÇAKIR

 Özgür GÜVENÇ

Mevzu, ekoloji ve sürdürülebilirlik olunca her ne hikmetse akan sular duruyor. Hükümetler, STK'lar, firmalar, tüketiciler bu konuda "sözde bir duyarlılık" göstermek için neredeyse birbirleriyle yarışıyor. Yani yapılması gerekenlerin büyük kısmı halen sözde kalıyor. Elbette dünya bir yandan ekolojik krizin sonuçlarıyla daha fazla yüzleştikçe, çözüm için gösterilen çabalar da artıyor. Ama resmin öteki yüzündeki gerçek, bütün bu kurumların ve insanların öylesine önünde gidiyor ki...

Tam da bütün bu gerçeğin ortasında, bu yıl dördüncüsü gerçekleştirilen **Yeşil İş - Green Business Konferansı** önemli bir görev üstleniyor aslında. Geçen ay İstanbul Swissotel'de düzenlenen konferansta iş dünyasının yeşil yol haritası, 100'den fazla konukla masaya yatırıldı. Ancak konuklar arasındaki bir isim ise zekice soruları ve provokatif tavrıyla diğerlerinden bir adım öndeydi: Jo Confino. Kendisi 24 yıllık gazeteci. **The Guardian** gazetesinin sürdürülebilirlik başyazarı. Hatta bu resmi unvanı bir yana, Confino için neredeyse dünya çapında bir tür "sürdürülebilirlik lideri" dersek abartmış sayılmayız. **Capacity Global**'ın yönetim kurulu üyesi de olan Confino, ayrıca çalıştığı gazetenin yıllık sürdürülebilirlik denetiminin gerçekleştirilmesini sağlayan kişi. Dünyaya yön veren politikacılardan iş dünyasına ve akademisyenlere kadar önemli isimlerle yaptığı sıra dışı röportajlarla tanınan Confino, iki gün süren Yeşil İş Konferansı boyunca katıldığı oturumlarda, dünyadaki verili durumun vahametini açıkça anlatan ve düşünce değişikliğinin önemine en çok vurgu yapan isim oldu. Hal böyle olunca EKOIQ olarak Confino ile konuşmak da farz oldu.

"Binlerce Parlak Yıldız"

Kendisiyle sohbetimizde fırsat bulur bulmaz konuyu değişime getiriyo-

"Herkes sisteme kilitlemiş durumda. Halbuki, kafamızı oradan çıkarmamız gerekiyor. Sistemin bizi kontrol etmesi yerine, biz sisteme hâkim olmalıyız"

ruz. Confino son derece ihtiyatlı konuşuyor ve değişimin zor olduğunu düşünüyor. Son 10-15 yılda yaşanan değişime de dikkat çeken Confino, "Herkes sisteme kilitlemiş durumda. Halbuki, kafamızı oradan çıkarmamız gerekiyor. Sistemin bizi kontrol etmesi yerine, biz sisteme hâkim olmalıyız. Artık siyasi partiler, STK'lar ya da hükümetler, değişimi tek başına gerçekleştiremeyeceklerini anlamış durumdadır. Evet, her biri tek başına değişime katkı sunabilir ama toplamda sahici bir gelişme yaşanmıyor aslında" diyor.

Confino değişim ve sürdürülebilirlik konusunda genel bir farkındalığa ulaşmak için bütün değişkenlerin göz önüne alınması gerektiğini savunuyor. Politik sistem, iş dünyası ve STK'lardan oluşan yapının önemine değinen Confino, "Önce bu sistemdeki parçalar bir araya getirilmeli. Örneğin bir ürünü düşünün. Hammaddesi nereden geliyor? Kim üretiyor? Nasıl satılıyor? Alternatifler neler? Hükümet ne gibi düzenlemelerde bulunuyor? Tüketiciler farklı olarak neler yapabilir? Bu soruları sormak gerekiyor. Cevaplar sayesinde bunlar arasındaki ilişkiyi öğrenerek durumu daha iyi kavrayabiliyorsun" diyor. Confino, bütün paydaşların deneyimlerini paylaşarak hareket etmelerinin de önemine dikkat çekerek, değişimin ancak bu tür bir yöntemle hızlanabileceğine inanıyor.

Confino'ya göre bir diğer sorun da

“Türkiye için Başında Bile Değil”

Türkiye'deki Yeşil İş Konferansı'na gelmeden önce ABD'deydim. ABD, sürdürülebilirlik konusunda İngiltere'den daha geride. İngiltere'de bazı büyük firmalar ise buna öncülük ediyorlar. Risk analizlerini yapıp iş süreçlerini kökten değiştirmeye çalışıyorlar. Çünkü yakın bir gelecekte ürünlerinin hammaddelerinin bile güvenliğini sağlayamayacaklarını anladılar. Yeni stratejiler belirleyip yeni ürünler tasarlıyorlar. Öte yandan hâlâ çoğu firma hiçbir şey yapmıyor. ABD'de ise firmaların çoğu çok az şey yapıyor. Her şeyin başında gibiler. Türkiye'de ise ABD'den de geride bir durum gözledim. Örneğin firmalar sürdürülebilirlik raporları hazırlamaya başlamış ve sayıları artıyormuş. Ama bu raporlama süreci aslında işin başı bile değil. Türkiye'deki değişimin biraz da aslında çokuluslu şirketlerin zorlamasıyla olduğu da dikkat çekiyor. Politik bakış ve tüketim tarzı da bu değişime eşlik etmeli diye düşünüyorum.

“Önce bu sistemdeki parçalar bir araya getirilmeli. Örneğin bir ürünü düşünün. Hammaddesi nereden geliyor? Kim üretiyor? Nasıl satılıyor? Alternatifler neler? Hükümet ne gibi düzenlemelerde bulunuyor?”

değişimin nasıl olduğunu bilmememiz. Hem iş dünyasında hem de yaşamın kendisi için gerekli cevaplara, binlerce farklı değişkeni yan yana koyarak varılabileceğini kaydeden Confino, “Binlerce parlak yıldız gökyüzünde yan yana getirerek bir süre sonra bir evren meydana getirirsin” diyor.

“Sahici Adımlara İhtiyaç Var”

Son dönem ABD'de yaşanan kuraklık ve buna bağlı olarak dünyada genel anlamda gıda fiyatlarının yükselme eğiliminden söz açan Confino, dönüşü olmayan bir noktaya doğru gidildiğini ve sürdürülebilirlik anlamında şu anda her şeyin kontrol altında olmamasına rağmen herkesin az da olsa yapacağı sahici katkılarla bunu tersine çevirebileceğini söylüyor.

Confino sözü sürdürülebilirliğin bugününe de getiriyor. İyi niyetli çabalara rağmen sürdürülebilirliğin hâlâ geniş yığınlar tarafından içselleştirilmekten çok uzak olduğunu düşünüyor. Potansiyel tehlikenin

farkında olmasına rağmen umudun diri tutulması gerektiğine de inanan Confino, “Gelecek hakkında çok kötümser olabilirim ve tamamen vazgeçebilirim. Ya da fazla iyimser olup yaklaşan tehlikeyi görmezden gelebilirim. İki yaklaşım da şu aşamada doğru değil. Örneğin teknoloji her şeyin cevabını verecek deniyor ama insanlar söz konusu teknolojileri hangi şartlarda nasıl kullanıyor, buna bakmak lazım. Hayatı çok seviyorum, yaşadığım için keyifliyim. Üstelik potansiyel felaketi bildiğim halde. Bence, bu krizi nasıl yöneteceğimize dair geçeklerle yüzleşmeliyiz ve pozitif olmanın yollarını bulmalıyız” diyor.

Sürdürülebilirlik kültürünün ve uygulamalarının yaygınlaşmasında hükümetlerin rolüne de değinen Confino, medyaya bu konuda büyük rol düştüğünü hatırlatıyor. **Samimi ve sahici bir gazetecilikle**, değişim için hükümetler üzerinde baskı kurulabileceğini kaydeden Confino yeşil ve sürdürülebilirlik başlıklarının gazeteciliğin en önemli disiplin

başlıklarından biri olacağından bahsediyor.

Yeşil İş vesilesiyle iş dünyasının yaklaşımlarını da konuştuğumuz Confino, sürdürülebilirliğin en iyi uygulandığı ülkelerde bile iş dünyasının hâlâ, “Şu küçük adımı atayım, sonra nelerin değiştiğine bakarım” mantığıyla davrandığını söylüyor. Confino birçok başlığın da sadece sözle sınırlı kaldığına dikkat çekerek, “Bu bir çelişki. Örneğin sadece konferanslarda kötü giden şeylerden bahsetmek çok önemli değil. Gerçekle yüzleşmek değil bu. Konferans bitince binadan çıkanlar yine aynı meşguliyetleriyle uğraşıp, aynı hayatlarını yaşıyorlar. Gerçekliği hatırlamak için tek başına bir takım istatistikler ya da sayılar bir şeyler hissettirebilir mi sizce?” diyor. ○

Kars'ta Kırsal Kalkınma Devrimi

Kars'ta 30'a yakın köy, yaşadıkları toprakların ve bölgenin binlerce yıllık kültürel mirasının zenginliğinden beslenen geleneksel tarım yöntemlerini yeniden keşfederek Türkiye'de sürdürülebilir bir tarımın mümkün olduğunu dosta düşmana ispat etmiş durumda. Gerçi Türkiye onları hâlâ çok tanımıyor ama geçtiğimiz Haziran ayında Türkiye'yi Birleşmiş Milletler RİO+20 Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi'nde temsil eden 25 projeden birinin kahramanları da onlardı. Projenin mimarlarından İlhan Koçulu, bölgede alternatif bir yerel kalkınma modelini nasıl hayata geçirdiklerini EKOIQ'ya anlattı. Anlattıklarından herkes için çıkarılacak çok ders var gibi...

Dünyada artan nüfus ve gıda ihtiyacıyla beraber, endüstriyel tarımın payı da her geçen gün artıyor. Bir yandan tarımsal üretim artıyormuş gibi gözükse de, gıda dağılımındaki adaletsizlikler de büyümeye devam ediyor. Üretim sürecinde kullanılan konvansiyonel yöntemler ve fosil yakıtı dayalı enerji kullanımı da, iklim değişikliğinin hızlanmasına, gıda kalitesinin düşmesine, çevre ve gıda kirliliğine neden oluyor; dolayısıyla insan sağlığını da olumsuz anlamda etkiliyor. Bir yandan da dünya çapında köy nüfusunun çok hızlı bir biçimde kente göçü nedeniyle yaşanan sosyal değişim, geleneksel tarıma ait kadim bilgilerin giderek kaybolmasına neden oluyor.

Son yıllarda bu durumdan en çok nasibini alan ülkelerden biri de Türkiye. Üstelik tam da bu haberi yazmaya başladığımız sıralarda yeni bir araştırmanın sonucu tehlikenin boyutlarını bir kez daha gözler önüne sermiş oldu. Hükümetler, STK'lar ve iş dünyası için risk analizleri hazırlayan ünlü araştırma şirketi **Maplecroft**'un son risk haritası, dünya çapındaki gıda krizinin boyutlarını gözler önüne seriyor. 2013 yılı için 197 ülkeyi kapsayan **Gıda Güvenlik Risk Endeksi Haritası**'na göre, Türkiye gıda konusunda orta seviyede riskli ülkeler arasında yerini çoktan almış durumda. Hal böyle olunca çözümleri ötelemek ya da sihirli bir el beklemek abesle iştigal etmek anlamına geliyor.

Öte yandan bütün bu gidişata karşı, dünyada tersten de bir uyanış var. Sürdürülebilir gıda ve tarım politikaları, belki hükümetler düzeyinde yeterince olmasa bile, yerelerde ve bölgelerde giderek daha fazla örnekle karşımıza çıkıyor. Türkiye'de buna örnek var mı diye sorarsanız, Kars'ta son birkaç yıldır yaşanan deneyim ve değişim, hiç şüphesiz listenin başında gelir diyebiliriz. Yerel halkın çabası bir yana, değişimin en

Kars'taki alternatif kırsal kalkınma modelinin arkasındaki en önemli isimlerden biri olan İlhan Koçulu, birkaç kuşaktır peynir üretimi yapan bir aileden geliyor.

önemli mimarlarından biri de **İlhan Koçulu**. Kendisi de Karlı olan Koçulu ve arkadaşları, sadece Türkiye değil, dünya çapında örnek olabilecek bir faaliyeti yürütmeye devam ediyor demek, inanın hiç de abartı sayılmaz.

İlhan Koçulu, son 10 yılını sürdürülebilir bir yerel tarım ve paralelinde oluşabilecek bir yerel ekonomi yaratmaya adeta adanmış durumda. Başta Kars ve çevresinde olmak üzere tüm Türkiye çapında tarım ve ekolojiyle ilgili birçok derneğin ve STK'nın ya kurucusu ya da üyesi olan Koçulu yola üç arkadaşıyla çıkmış. "Tükettiğimiz gıdayı nasıl üreteceğiz?" temel soruları olmuş. Önce bunu yapacakları alanları be-

lirlemişler. Kars'ın etnik yapısına göre kültürel çeşitliliği olan, sulak ve toprağı temiz alanları tercih etmişler. Birkaç köyle başlayan proje bir süre sonra yayılmaya başlamış. Kars'ta şu anda 30'a yakın köyde, bir tür sürdürülebilir ve alternatif, yerel eko-kalkınma modeli hayata geçmiş durumda. İşe bölgedeki bitkileri tanımakla başlamışlar. Tanıdıkça da yol haritaları belirgin hale gelmeye başlamış. Örneğin Koçulu'nun önyak olmasıyla bölgeye has, dünyanın en eski ve güçlü buğday türlerinden biri olan **kavılca tohumu** şu an yok olmaktan kurtulmuş durumda.

Türkiye'yi RİO+20'de Temsil Etiler

Koçulu'nun en önemli başarılarından biri aslında, kurduğu derneklerle köylüleri örgütleyip topraklarına ve bölgedeki geleneksel tarıma sahip çıkmaları için önyak olması. Köylüler aldıkları tarım eğitimleriyle tekrar yerli tohumları ekmeye başlamış, geçimlik bahçe ve bostanlar kurmayı öğrenmiş. Öyle ki yöre halkı tarımla ilgili bilgilendikçe, gelenekselle bilimsel bilgiyi birleştirmeye başlamış. Yerel tohumlar, yerel üretim bilgisi ve yerel çiftlik hayvanlarının korunması, beraberinde bölge içinde farklı bir ekonomik ilişkiyi de yaratmış. Örneğin bir köyün ürettiği, piyasanın etkisi olmadan hemen komşu köye ulaşabiliyor. Böylece köylüler arasında karşılıklı ilişkiler ve dayanışma ağları güçleniyor ve ortaya sürdürülebilir bir yerel ekonomi ilişkisi çıkıyor. Üretime kadınlar da katılınca, doğadaki şifalı ve aromatik bitkilerden de faydalanılmaya başlanmış ve geçimlik bostanlar kurulmuş. İlhan Koçulu ve Kars'taki çiftçilerin başarısı uluslararası camiada da yankı bulmuş durumda. Kars Yöresi Doğal Ürün Yetiştiricileri Derneği, **Yerel Tohumların Sürdürülebilir Köy Projeleriyle Korunması ve Kullan-**

Koçulu ve arkadaşlarının, Zavot Eko Müze adıyla kurdukları, Türkiye'nin ilk yerel ekoloji müzesi, Kars- Ardahan-Göle yolu üzerindeki Boğatepe Köyü'nde bulunuyor. Müzede, yörede peynir üretiminin kültürel kökenlerini ve yine yörenin bitki çeşitliliğini görmeniz mümkün.

mı adlı projeye, Türkiye'yi Birleşmiş Milletler RİO+20 Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi'nde temsil eden 25 projeden biri olmayı da başardı. Koçulu ve arkadaşları, bunlarla da yetinmeyip Türkiye'de bir başka ilke de imza attılar. **Zavot Eko Müze** adıyla Türkiye'nin ilk yerel ekoloji müzesini hayata geçirdiler. Kars-Ardahan-Göle yolu üzerindeki **Boğatepe Köyü**'nde kurulan müzede, yörede peynir üretiminin kültürel kökenlerini ve yine yörenin bitki

çeşitliliğini görmeniz mümkün. Bütün bu uygulamalar ve beraberinde gelen başarılarla biz de kayıtsız kalamadık. Şimdi sözü burada kesip, yöredeki hikayenin nasıl başlayıp nasıl devam ettiğini EKOIQ okurlarıyla paylaşması için İlhan Koçulu'ya bırakıyoruz.

Geleneksel Tarımı Hatırlamak

Kendi tükettiğin gıdaları yetiştirebilmek için öncelikli olarak temiz bir suya ve toprağa ihtiyaç var. Üçüncüsü yerel, yani temiz tohumlara ihtiyaç var. Dördüncüsü de bunların hepsini birleştirip gıdayı üretecek, geleneksel bir tarım kültürü gerekiyor. Baktığımızda, bunların dördü de hem dünyada hem de bölgemizde tehlike altında. Toprak, ilaç, gübre ve sıralı ekinleri dinlendirmeden ekim yapılması nedeniyle güçsüz düşürüldü. Sular yine aynı ilaçlarla kirletildi. Bu da yetmedi, yine sular çeşitli bahanelerle, barajlarla, HES'lerle ve sulama kanallarıyla satılıp sahiplenildi. Tohumlar da uluslararası şirketlerin patent ve tesciliyle sahiplenilmeye başlandı. Dördüncü ve bana göre en önemli olanı ise tarımın geleneksel bilgisi, kültürü yok ediliyor. Yani diğer bir deyişle, gıda üretim süreçleri dünyada şirketlerin ve belli bir merkezin denetimine altına alınmak isteniyor. Dünyada yaklaşık olarak 3 milyar insan tarımla geçiniyor. Son 10 yıl içinde tarımla geçinen Türkiye nüfusu yüzde 35'ten yüzde 27'ye indi. Bu yüzde 27'nin de bir ayağı dışarıda. Gıdada rekabet edebilirlik üzerine kurulu politikalar, küçük çiftçinin rekabet şansını sıfıra indiriyor. Böylece küçük çiftçi göç etmeye, topraklarından koptuğuna zorlanıyor. Kopuş aşlında bu insanların kaç bin yıllık tarım bilgilerini de yanlarında götürmeleri anlamına geliyor. Kentlerde bu bilgi bir işe yaramıyor. Kentteki mesleklerin birçoğu birkaç yıllık eğitimle kazanılabilir. Ama geleneksel gıda üretimi aynı şey değil.

“Kendi tükettiğin gıdaları yetiştirebilmek için öncelikli olarak temiz bir suya ve toprağa ihtiyaç var. Üçüncüsü yerel, yani temiz tohumlara ihtiyaç var. Dördüncüsü de bunların hepsini birleştirip gıdayı üretecek, geleneksel bir tarım kültürü gerekiyor”

Köyler Arasında İç Ekonomi

On tane köy seçtik. Bu köylerin iki tanesi **Bogatepe** ve **Yereşin**, 2000 metrenin üstünde köylerdi. İki köy de hayvancılığın çok yoğun yapıldığı, yem bitkisinin yeterince ekilmediği köylerdi. Aşağıdaki köyleri de 1400-1550-1600 ve 1700 metre yüksekliğindeki köylerden seçtik.

Onlarda da hayvancılık az, tarım yoğun yapıyordu. Bu köyler arasında iç ekonomi oluşturduk. Hayvan takasına gittiler ve alışverişini birbirleriyle yapmaya başladılar. **Yolboyu, Çamçavuş, İncesu, Yerebakan, Kuyucuk, Küçük Pergit, Büyük Pergit** ve **Çatma** bizim ilk proje köylerimizdi. Bu köylerde

ilk dönem tohum çoğalttık. Önce erkeklerle çalıştık. Ürünleri pazarlamada kolaylık olsun diye, organik sertifikasyona da gittik.

2 Bin 200 Metrede Fasulye

Bölgede yaşayan insanların, yaşadıkları yere sahip çıkmaları için bölgedeki bitki çeşitliliğini ve bu bitkilerin önemini kavramaları gerekiyordu. Bu yüzden botanik ve etno botanik çalışması yaptık. Çalışma çok başarılı oldu. Sonuçta bölgenin bitki deseni ortaya çıktı. Bunların içerisinde önce yerel halkın hangi bitkiyi nasıl kullandığını öğrendik. Bu ön bilgileri aldıktan sonra, işin uzmanlarıyla bir araya geldik. İstanbul Üniversitesi'nden farmakologlar, Celal Bayar Üniversitesi'nden Sulu Bitkiler Bölümü'nden hocalar getirttik. Bitkilerin sıkıntılarını tespit edip, çözümler noktasında nelerin faydalı olacağını çıkardık. Yine bu bitkilerin toplanması, kurutulması ve depolanması konusunda eğitimler alındı. Hayvansal gıda ağırlıklı derslerin yanı sıra küçük bahçe eğitimi de verildi. Bunlar batıdaki insanlar için komik olabilir ama 2 bin 200 metrede marul ve fasulye yetiştirmek kolay değil; bu bilgi çok önemli. Şu anda hemen

“Yaptığımız en önemli işlerden biri de yerel tohumlar yetiştirmek oldu. Yerelde sekiz çeşit kuru bakliyat, çeçen tohumu, 22 tane de yeşillik ve sebze olmak üzere toplam 31 adet yerel tohumun toprakta yaşaması için çalışma yaptık”

hemen bölgede her üç evin bir tane-sinde bostan var ve bu bostanlardan her biri üç eve yetiyor. Ayrıca bunlardan bölgeye satış yapan birkaç tane sera hazırlandı. Birkaç tane de yetiştirici çıktı. Bunlar da doğal ürünler yetiştirip satarak, küçük de olsa **“yerel üret, yerel tüket”** politikasına hizmet ediyor.

“Antik Tohum Yetiştirdik”

Yaptığımız en önemli işlerden biri de yerel tohumlar yetiştirmek oldu. Yerelde sekiz çeşit kuru bakliyat, çeçen tohumu, 22 tane de yeşillik ve sebze olmak üzere toplam 31 adet yerel tohumun toprakta yaşaması için çalışma yaptık. Bunlar için bir tohum yetiştirme yeri oluşturduk. Gönüllülük temelli olarak, bu tohumlar çoğaltılıp ihtiyacı olanlara dağıtılıyor. Bir de antik tohum var. Bu firavunların mezarından çıkan bir tohum. Firavunların her tohumu yanlarına almadıkları biliniyor. Bu 8000 yıl önce buğday olarak kullanılan tohumlardan bir tanesi. Yapılan kromozom testlerinden sonra çok değiştikleri tespit edilmiş. Çinko açısından da çok zengin. Örneğin Türkiye'deki buğdayların çoğunda çinko eksikliği var. Anadolu'daki insanlarda çinko eksikliğine bağlı olarak gelişen rahatsızlıklar sık görülür. Yaklaşık 350 çiftçi Kars'ta bu tohumu kullanıyor, onun dışında da Türkiye'de 13 ile dağıtıldı. Şu anda yıllık 250-300 ton satışı var ve 300 ton da yerel halk tüketiyor. Kafkas ve kızıl dediğimiz yerel buğday türleri de yeniden ekilmeye başlandı.

“Bire On Ürün Aldık”

En önemlisi yerel halk ve Kars çiftçisi, yerel tohumların Ziraat'ın verdiği tohumlardan daha kârlı olduğunu farkına varınca, bunları kullanmaya ve sahiplenmeye başladı. Bunlar artık hükümet tarafından Tarım Bakanlığı tarafından sahiplenilmeyen, düşük verimli oldukları gerekçesiyle kaderleriyle baş başa bırakılan

Dünyanın kültüre alınmış ilk buğday türlerinden biri olan kavalca, tekrar yaşam şansı bulmaya başladı.

tohumlar. Bu desteklerden uzak kaldıkları için de yok olmaya yüz tutmuş tohumlardı. Örneğin bölgede verimliliği artırmak için tohum temizleme makinesine ihtiyaç vardı. Biraz derneğin, biraz da köylülerin katkısı ile bu makineyi, **Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı - UNDP**'den aldık. Makine yaklaşık 26-27 köyde sırayla çalışıyor. Yerel tohumlar bu makinede temizleniyor ve içerisinden en verimli tohumlar seçiliyor. Çünkü yerel tohumların yaklaşık yüzde 30'u ölü ve zehirli olabiliyor. Makineden çıkmış tohumlar atıldıktan sonra bire dokuz ve bire on bir ürün alınmaya başlandı. Tohumun doğru seçilmesinin ne kadar önemli olduğu da böylece öğrenilmiş oldu. Bir de ortak ekipman kullanımı çiftçileri yan yana getirdi. Çiftçiler daha fazla bir araya geldi ve o çiftçiler arasındaki diyalog sıkılaştı. Biz hiçbir zaman insanlara "çok para kazanacaksınız" demedik. 2002'den itibaren organik tarım için alanlar ayrıldı. Şimdi bunları bir çatı altında toplamak gerekiyor. Ama halk 1980 darbesinden bu

“Kadınlar bahçe bitkileri, şifalı bitkiler ve yenilebilir bitkilerin tanınması, toplanması ve depolanması konularında bilgilendiler ve bu eğitimle toplum içerisinde yeniden bir statü kazandılar”

yana hâlâ derneklerden korkuyor. Kooperatifler de aynı. Bu nedenle başka tür örgütlenme modelleri araştırmaya başladık.

Kadın Eli Değince

Kadınların katılımı da önemliydi. Eşlerinin de destekleriyle, şifalı bitkiler üzerine bir projede çalışmaya başladılar. Eşlerinin etki alanlarına girmeden, onların ürünlerine dokunmadan kendileri yetiştirdiler; özellikle kadın hastalıklarında ve çocuklarında kullandılar. Bir süre sonra da bu ürünleri satmaya başladılar. En önemlisi kadınlar aldıkları eğitimden dolayı toplum içerisinde bir statü kazandılar. Bahçe bitkileri, şifalı bitkiler ve yenilebilir bitkilerin tanınması, toplanması ve depolanması konularında bilgi aldılar. Hatta üreme sağlığı ve Fransızca dil eğitimine bile katıldılar. Örneğin doktora öğrencilerinden sürekli teşekkür meilleri alıyoruz. “Kırsal alandaki kalkınmaya bakış açımızı değiştirdiğimiz için teşekkür ederiz. Kırsal alandaki kalkınma davranış değişikliği ile oluşmuş, biz onu hep göz ardı ettiğimiz için hep rakamlar üzerinden gidiyorduk” diyorlar. ○

Kültür Mirası Peynirler

Kamudan destek almasalar bile, İlhan Koçulu'nun yürüttüğü Boğatepe Çevre ve Yaşam Derneği köyde önemli bir işi de başararak, **Eko Müze Zavot** ismiyle Türkiye'nin ilk eko müzesini kurdu. Zavot kelimesi Rusça atölye/fabrika anlamına geliyor. Bina 1880 yılında bir İsviçreli tarafından yapılmış. Doğu Anadolu'daki ilk peynir atölyesi olma unvanına da sahip olan binanın inşasının ardından bölgedeki peynir üretimi atölyeye taşınmaya başlamış. Müzede bölgenin bitki çeşitliliği, zenginliği ve belki de Türkiye'nin en farklı peynir türlerine ait tarımsal kültür tanıtılıyor. 1876-1877 Osmanlı-Rus Savaşları'nın ardından, Ruslar tarafından Kars'a yerleştirilen **Malakanlar** da bölgenin bir diğer zenginliği. İlhan Koçulu, Eko Müze

Zavot'la farklı kültürlerin bir araya gelince nasıl bir zenginlik yarattığını göstermek istediklerin söylüyor. Bölgeye bakınca da zaten **Almanlar, İsviçreliiler, Malakanlar, Türkler, Kürtler** ve kısmen **Ermeniler**'in bir araya gelerek oluşturdukları tarım ve hayvancılığa ve dolayısıyla peynir üreticiliğine ait ortak kültürel mirası görmemek mümkün değil.

Fotosfera

Bitkilerden yapılmış
bir karo halı?

Fotosfera, %63'ü biyolojik esesli iplikten yapılmış olan çok özel bir üründür. En önemli hammaddesi nedir? Keneotu tohumlarından elde edilen bir çeşit yağ.

www.interface.com

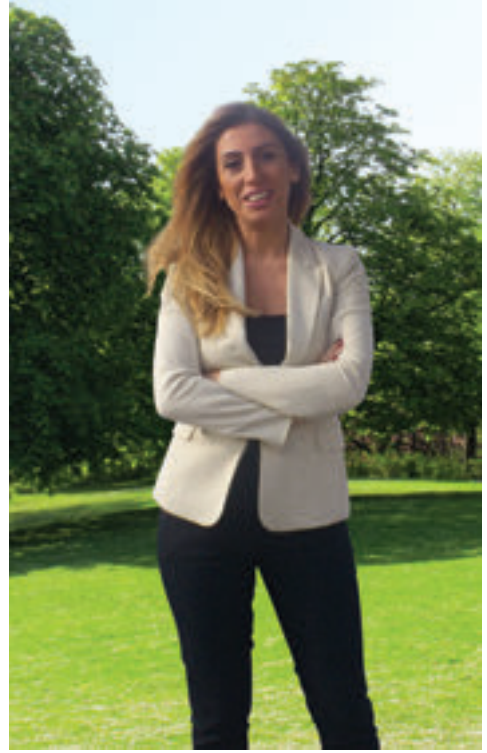

Interface
Flooring
A Division of Interface, Inc.
1000 North 17th Street
Wilmington, NC 28411

Interface®

“Kombiniz Güneş Enerjisiyle Çalışabilir”

Dünyanın en büyük karbon salım kaynağı konutlar. Konutların en büyük karbon salım nedeni ise, ısıtma, soğutma ve su ısıtma. İtalya orijinli Ariston Thermo tam da bu konu üzerinde çalışıyor işte. Tüm dünyaya yayılmış 19 tesiste üretim yapan ve 150 ülkede ürünleri satılan Ariston'un Türkiye Grup Pazarlama Müdürü Işıl Aksoy, “Durumun farkındayız. Bu nedenle, Ariston ürün gamında yer alan tüm kombiler güneş enerjisi sistemleriyle entegre çalışabilecek şekilde geliştiriliyor” diyor. Ama tek iddialı oldukları alan kombiler de değil; ısı pompalarından mikro kojenerasyona kadar uzanan geniş ürün yelpazesi, bu alanda özellikle Türkiye için önemli bir yol açacak gibi...

Ariston Thermo, ısıtma soğutma ve iklimlendirme sistemleri konusunda uzmanlaşmış, İtalya kökenli global bir şirket. Şirketin temel çalışma alanları ve Türkiye'deki faaliyetleri konusunda biraz bilgi alabilir miyiz?

Ariston Thermo, kurulduğu 1930'lu yıllardan bugüne sürekli gelişim ilkesiyle büyümüş ve bugün dünyanın 4. büyük ısıtma sistemleri üreticisi konumuna gelmiş bir şirket. Kombiler, termosifonlar, şofbenler, güneş enerjisi sistemleri, ısı pompaları, merkezi ısıtma sistemleri, kısaca termik konfor sağlayan cihazlar şirketimizin temel faaliyet konularını oluşturuyor. Tüm dünyaya yayılmış 19 tesiste üretilen ürünlerin satışı 150 ülkede yapılıyor. Ariston Thermo 2011 yılında araştırma merkezlerine ve üretim tesislerine 55 milyon euro'ya eşdeğer yatırım yaptı. 2012 yılında yapılan yatırımlar bu rakamın da üzerinde. Bu grubumuzun Ar-Ge çalışmalarına verdiği önemin en açık göstergesi.

2001 yılından beri Türkiye'de de faaliyet gösteriyoruz. İlk yıllarda sadece konvansiyonel kombiler ve standart su ısıtıcılarından oluşan bir ürün gamımız vardı. Ancak Türkiye organizasyonu son 3-4 yılda önemli bir büyüme gerçekleştirdi ve Türkiye'nin Grup içindeki ağırlığı da arttı. Örneğin, 2011 yılında kombi cihazlarında Grubun ikinci en büyük pazarı haline geldi. Bu dönemde, ürün gamımıza dahil olan yüksek verimli ürünler ve yenilenebilir enerji teknolojisine sahip cihazlar bu büyümenin yapıtaşını oluşturdu.

Türkiye'deki başarılı sonuçlar önemli bir kararı da beraberinde getirdi ve Grup Türkiye'ye önemli bir marka yatırımı yapma kararı aldı. Bu çerçevede tüketici ve çevre dostu ürünlerimizi daha yaygın olarak tanıtmaya ve tüketiciyi bu konuda bilgilendirecek organizasyonlar düzenleme şansını yakaladık.

“Sektörümüz gerçekten de en çok enerji tüketimine sebebiyet veren sektörlerden biri. Dolayısıyla enerji tasarrufu ve karbon salımı konusundaki sorumluluğumuz büyük”

Konutlardaki ısıtma ve soğutma konusunda harcanan enerji, tüm karbon salımları arasında çok büyük bir yer tuttuğunu biliyoruz. Ariston bu konuda ne gibi çözümler getiriyor?

Sektörümüz gerçekten de en çok enerji tüketimine sebebiyet veren sektörlerden biri. Dolayısıyla enerji tasarrufu ve karbon salımı konusundaki sorumluluğumuz, daha az enerji tüketimiyle aynı düzeyde ısıtma konforu sağlamak üzere büyük önem arz ediyor.

Bugün konutlarda toplam enerji sarfiyatının yüzde 70'i ısıtma ve soğutma amaçlı kullanılıyor. Bunu su ısıtma takip ediyor. Bu nedenle enerji verimliliği ve yenilenebilir kaynaklardan elde edilen enerji kullanımı, araştırmalarımızın ve stratejimizin odak noktası durumunda.

Grubumuz solar sistemler ve ısı pompaları gibi yenilenebilir enerji kullanılan yeni çözümler geliştirerek, kazan ve şofben gibi geleneksel ürünlerin verimliliğini artırarak ve gelecek için mikro-kojenerasyon gibi yeni projelere yatırım yaparak enerji verimliliği konusundaki çabalarını hayata geçirmeye çalışıyor.

Amacımız 2020 yılında gelirimizin yüzde 80'ini yüksek verimli ürünlerden ve yenilenebilir enerji kaynaklarından elde etmek. Bu çalışmalar Avrupa Komisyonu İklim Planı'nın CO₂ salınımlarının yüzde 20 oranında azaltılması ve yenilenebilir enerji

kaynakları kullanımının artırılması konusundaki hedef ve zamanlamasına da uygundur.

Konutlarda kullanılan kombi sistemleri daha çok doğalgazla çalışan cihazlar. Peki kombileri güneş enerjisiyle nasıl entegre ediyorsunuz ve bu ne kadar bir enerji tasarrufu oluşturabiliyor?

Ariston ürün gamında yer alan tüm kombiler güneş enerjisi sistemleriyle entegre çalışabilecek şekilde geliştiriliyor. Ayrıca en son çıkardığımız **EVO serisi** cihazlarımızda, özel tasarladığımız tek bir kontrol ünitesi üzerinden, kombi ve güneş sistemleri otomatik olarak tanınabiliyor, tüm çalışma ve kontrol fonksiyonları kolayca yapılabiliyor. Cihazda ayrıca günlük/aylık/yıllık olarak güneş panelinden elde edilen enerji miktarları, elektrik faturası ve CO₂ tasarrufları rapor olarak kullanıcıya anında gösterebiliyor. Doğru projelendirilmiş bir güneş paneli bağlantısında yıllık tasarruf alanı yüzde 70'e kadar çıkabilir. Bu **EN 12976 Avrupa Standardı**'na göre belirtilen güneş enerji tasarruf miktarıdır. Örnek verecek olursak, 75 metrekarelik düz camlı güneş panelimizin kullanıldığı bir sistemde, kolektörlerden 42 MWh enerji üretilebilir; böylece yaklaşık 6000 metreküp doğalgaz kullanımı ve 12.500 kg CO₂ emisyonu azaltılabilir.

Tüm ürün gamını Türkiye'ye getirdiniz mi?

Her ne kadar bazı yeni teknolojiler henüz Türk tüketicisinin hiç aşına olmadığı modeller olsa da, Ar-Ge merkezlerimizin, Avrupa'da önmüzdeki yıllarda devreye alınacak, enerji verimliliğine ilişkin regülasyonlara uygun olarak geliştirdiği tüm ürünleri Türkiye'de tanıtıyoruz.

Ariston Thermo'nun iddialı olduğu alanlardan biri de ısı pompaları. Daha Türkiye'de çok bilinmeyen, yeni bir alan ancak müstakil evlerde kullanıma son derece uygun olduğunu biliyoruz. Türkiye'de nasıl bir çalışma ve tanıtım faaliyeti sürdürüyorsunuz?

Su ısıtma amaçlı ısı pompalarının ürün gamımıza girdiği 2010 yılında, tüketici bir yana, teknik firmalar bile bu sistemlere çok aşına değildi. Klasik sistemlere kıyasla yüzde 70 gibi yüksek bir oranda enerji tasarrufu sağlayan bir sistemden bahsetmeye rağmen, ürünü piyasaya yerleştirme konusunda bir hayli sıkıntı çektik. Bunun altında tüketicinin kısa vadeli çözümler için ekonomik alternatiflerle ilgilenmesi yatıyordu. Ancak hem medyanın hem de bu konuya önem veren çevreci firmaların yaratmaya başladığı bilinç bizi iki senenin sonunda oldukça farklı bir noktaya getirdi. Bugün özellikle eğitim düzeyi orta-üst olan kesimde bu ürünlerimiz için bir pazar oluştu.

Yılbaşında, mekânlar için komple ısıtma-su ısıtma çözümü sunan ısı pompaları da ürün gamımıza dahil olacak. Şimdiye kadar yaptığımız gibi bu modelleri tanıtırken de, ürün tanıtımının öncesinde enerji tasarrufu ve çevreci teknolojilerin uzun vadeli getirileri konusunda bilgilendirme toplantıları düzenleyeceğiz. Bu konuda bir bilinç oluşturmada bu ürünlerin pazarda konumlanmasını sağlamak mümkün olmuyor.

“Yeni serimiz EVO’yu tercih ederek, yüzde 35’e varan enerji tasarrufu ve karbon salımında yüzde 75’e varan azalma sağlayabilirsiniz”

Sürdürülebilirlik çalışmaları, hem şirket yönetimi hem de çalışanlar tarafından benimsenip özümsemedikçe, hiç da kolay yol alınmayan bir alan. Bu konuda Türkiye Ariston olarak ne gibi planlarınız var?

Tam da dediğiniz gibi bu konudaki hedefleri içselleştirmeden, şirketin yönetimi tarafından alınmış bir karar olarak uygulamaya çalışmanın sonuç getirmeyeceğini öngörmüştük. Bu çerçevede ofis için fikir ve önerilerle oluşturulmuş bir aksiyon planı hazırladık. WWF gibi bu konuda profesyonel anlamda destek veren ve yol gösteren örgütlerle bu projeyi uzun vadeli hale getirmek istiyoruz.

Yaygın bir bayi ağınız var. Bu ağın sürdürülebilirlik çalışmalarına entegrasyonu ve Ariston’un sürdürülebilirlik vizyonuna uyumu konusunda nasıl çalışmalar planlıyorsunuz?

Tüketicilerle sürekli temas halinde olan bayilerimiz, bizim yüz yüze konuşma fırsatı bulamadığımız tüketicilere, konuya ilgilerinin en yoğun olduğu satın alma noktasında ulaşabiliyorlar. Bizim yapmamız gereken; öncelikle bayilerimizde bu bilincin oluşmasını sağlamak, ardından da bu bilgiyi aynı iletişim dilinden tüketiciye aktarmasını sağlamak. Bu amaçla son iki yılda tüm Türkiye’de düzenle-

diğimiz 50’ye yakın bilgilendirme toplantısıyla ana bayi ve alt bayilerimize çevreci teknolojilerin hem dünyamız, hem de kendi işlerinin sürdürülebilirliği için kaçınılmaz olduğunu, yine bu bakış açısıyla yüksek verimli sistemlerin ve yenilenebilir enerji teknolojilerinin tüketiciye sağlayacağı kısa ve uzun vadeli faydaları anlatıyoruz. Tüketicinin kolayca anlamasını sağlamak için, en karmaşık teknolojiyenin sağlayacağı avantajları bile mümkün olduğunca basite indirgeyerek, bu ürünleri tercih ederek kendi ekonomileri ve çevreleri için ne tür faydalar sağlayacaklarını net rakamlarla belirtiyoruz. Mesela yeni serimiz EVO’yu tercih ederek, klasik bir kombiye oranla yüzde 35’e varan enerji tasarrufu ve karbon salımında yüzde 75’e varan azalma sağlayabileceklerini söylüyoruz.

Yine bayilerimizde bu bilinci yerleştirmek amacıyla bu yıl Ariston bayileri için hazırladığımız tüm promosyon ve basılı materyalleri **dönüşümlü malzemelerden** hazırlattık ve bu materyalleri gönderirken bu malzemeleri kullanarak sürdürülebilirlik konusunda sağlanan faydaları anlatan bilgilendirici metinler ekledik. 2012 yılında İtalya’nın en saygın üniversitelerinden **Università Roma Tre’nin Sürdürülebilir Pazarlama Profesörü Carlo Alberto Pratesi** gibi uzmanların katkılarıyla, çevresel sürdürülebilirliğin ve pazarlamanın nasıl başarılı bir şekilde bir arada olabileceğini ve hatta üretim döngüleri etkisini ve çeşitli yeşil markaların piyasa ve çevre arasında olumlu sinerjiler oluşturarak tüketici ihtiyaçlarını nasıl yorumlayabileceğini anlatan bir kitap hazırlandı.

İçerisinde, “çevre dostu” ürün ve hizmetler sunan marka ve şirketlerin en iyi hikâyelerini toplayan **“Yeşil Marka 2012”** isimli bu kitapta Ariston örnek marka olarak yer aldı. Bu kitap, İtalya’nın en popüler haftalık dergisi **Panorama Economy** ile birlikte tüm İtalya’da dağıtıldı. ○

GAZİANTEP
ENERJİ ZİRVESİ

14 ARALIK 2012

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
AKADEMİSİ
SUSTAINABILITY ACADEMY

İşbirliği ile

T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
Sn. Taner YILDIZ'ın katılımı ile...

Türkiye'nin **Enerji Liderleri**
Sürdürülebilir Kalkınmanın **Lider Şehri**
Gaziantep'te Buluşuyor...

14 Aralık 2012

Şehit Kamil Kongre ve Kültür Merkezi

Katılım Ücretsizdir.

İletişim için:

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi: 0342 - 211 12 00 / Sürdürülebilirlik Akademisi: 0212 - 274 25 16
www.gaziantep-bld.gov.tr / www.surdurulebilirlikakademisi.com

SANDY Geldi, Yıktı ve Gitti

Ekim ayının son haftasından başlayarak Karayipler ve ABD'nin doğu eyaletlerini vuran Sandy Kasırgası, gündelik hayatı tamamen durduran gücüyle, unutanlara ve görmezden gelenlere iklim değişikliğini yeniden hatırlattı. Bilim insanları kasırga sayısındaki artışa dikkat çekerken, Sandy benzeri ve diğer aşırı hava olaylarının dünyanın hemen her yerinde artarak devam edeceği yönünde hemfikirler. Değişikliğe dur demek için harekete geçmek ve değişen koşullara uyum sağlamak her zamankinden daha önemli artık...

 Özgür ÇAKIR

Bu küresel ısınma değilse nedir, ahmak? Dünyanın en önemli ekonomi ve iş dünyası dergilerinden **Bloomberg Business Week**, Sandy Kasırgası'nı kapağında bu başlıkla duyurdu. Başlıkta bu tür bir üslup, başta ABD olmak üzere tüm dünyada iklim değişikliği hakkında hâlâ duyarlı davranmayan medyaya, hükümetlere ve bu değişikliğe inanmayan insanlara tabiri caizse "**kapak olsun**" diye kullanıldı belki de. Bunu bilmiyoruz. Fakat başlık bir yana, Sandy Kasırgası Kuzey Atlantik'te öyle bir esti ki, iklim değişikliğinin nelere kadar olabileceğini göstermesi açısından ders niteliğindedir.

Kasırganın geleceği ve büyüklüğü günler öncesinde belli olmasına ve alınan önlemlere rağmen, zararı büyük oldu. Sandy önce Karayipler'de **Küba, Haiti, Dominik Cumhuriyeti** ve **Jamaika**'yı vurdu. 69 kişi hayatını kaybetti, binlerce kişi evsiz kaldı. Ancak kasırganın büyüklüğünden tüm dünya, her ne hikmetse, ancak ABD topraklarına yaklaştıkça haberdar oldu. Tabii ABD'ye yönelik esas ilginin nedeni, Karayip ülkelerine medyanın duyarsız kalmasının dışında, kasırganın ülke içinde etkilediği nüfus, etki alanının büyüklüğü ve dünyanın en büyük devlet-

Kasırganın geleceği ve büyüklüğü günler öncesinde belli olmasına ve alınan önlemlere rağmen, zararı büyük oldu. Sandy önce Karayipler'de Küba, Haiti, Dominik Cumhuriyeti ve Jamaika'yı vurdu.

lerinden birinin bile herhangi bir aşırı hava olayı karşısında ne kadar çaresiz kalabileceğini göstermesiydi aslında.

Sandy Rekora Doymadı

Saatte yaklaşık 150 kilometre hızla esen Sandy, ABD'nin doğu kıyılarını, Güney Karolina'dan Maine'e kadar vurdu. 13 eyaleti etkisi altına alan kasırga nedeniyle 8 milyon kişi elektriksiz kaldı. Ülkede toplam 60 milyon insan kasırgadan etkilendi ve 1,5 milyon insan evlerini tahliye etmek zorunda kaldı. Toplamda 120'yi aşkın insan da hayatını kaybetti. Birçok kentte su, yakıt ve toplu taşıma altyapısı çöktü. Gıda ve ısınma sorunu baş gösterdi. Felaketin başrolünde olan **New York** kenti, felaket filmlerini aratmayacak görüntülere sahne oldu. Kentin 108

yıllık tarihi metrosu sular altında kaldı. New York'ta deniz 4 metre yükseldi. Elektrik kesintisi nedeniyle **"karanlıklar kenti"**ne dönüşen New York'ta, normalde kentte evsiz insanların her gün yaşadığı koşulları, kentin diğer sakinleri de yaşadı. New York Borsası ise tarihinde 1888'den bu yana ilk defa iki gün üst üste kapalı kaldı. Birçok güvenilir kaynağa göre, Sandy, 50 milyar doları aşan bir hasara neden oldu. Sandy ayrıca bir sürü rekora da imza attı. Bir kasırganın çok büyük kabul edilmesi için belirlenen neredeyse tüm kriterleri aştı. Normalde çap büyüklüğü yaklaşık 900 kilometreyi bulan fırtınalar çok büyük kasırga kategorisine girerken, Sandy'nin çapı 1500 kilometreye ulaştı. Bu da Sandy'ye Atlantik'te kaydedilen en geniş kasırga un-

vanını kazandırdı. New York Körfezi'nde tarihin en büyük dalgaları ölçüldü. Sandy tarihte en fazla maddi hasar yaratan ilk üç fırtınadan biri olma özelliğine de sahip.

İklim Değişikliği Hâlâ Yok Sayılıyor

Aşırı hava olaylarının sayısı ve tahribatı artıyor ama ABD ve dünya geneline baktığımızda, Sandy'den sonra bile, bu tür kasırgaların iklim değişikliğinin sonuçlarıyla doğrudan bağlı olmadığını düşünenlerin sayısı hiç de az değil. Örneğin tam da Sandy Kasırgası'ndan birkaç hafta önce ABD'de bu konuyla ilgili yapılan bir araştırmanın sonuçları bunun göstergesi gibi. Araştırma şirketi **Pew Research Center**'in Ekim ayının ortasında yaptığı kamu-

Elektrik kesintisi nedeniyle **"karanlıklar kenti"**ne dönüşen New York'ta, normalde kentte evsiz insanların her gün yaşadığı koşulları, kentin diğer sakinleri de yaşadı.

oyu yoklamasının sonuçlarına göre, ABD vatandaşlarının yüzde 67'si yaşanmakta olan iklim olaylarını küresel ısınmanın birer kanıtı olarak kabul ediyor. Bu yüzdelik oran, 2011 verilerininin 4, 2009 verilerininin de 10 puan üstünde. Sandy sonrası bu oran ne kadar artmıştır bilmiyoruz ama iklim bilimciler ve çevre hareketinin yıllardır bu konuda uyarı yapmaktan dillerinde tüy bitti. Çok değil daha sekiz ay önce Amerikan Princeton Üniversitesi'nde görev yapan iklim uzmanı Profesör Michael Oppenheimer, 8 ay önce yayımladığı bir araştırmada, "Sandy" benzeri kasırgaların geçmişte olduğu gibi 100 yıllık zaman dilimlerinde değil, 2 ile 20 yıllık zaman dilimlerinde meydana geleceğini açıklamıştı. EKOIQ dergisine konuşan Boğaziçi Üniversitesi Fizik Bölümü'nden Prof. Levent Kurnaz ise tam da

İklim uzmanı Profesör Michael Oppenheimer, 8 ay önce yayımladığı bir araştırmada, "Sandy" benzeri kasırgaların geçmişte olduğu gibi 100 yıllık zaman dilimlerinde değil, 2 ile 20 yıllık zaman dilimlerinde meydana geleceğini açıklamıştı.

bu tartışmaya cevap veriyor. Kuzey Atlantik'te kasırga sezonunun 1 Haziran'da başlayıp 30 Kasım'da sona erdiğini hatırlatan Prof. Kurnaz, kasırga sezonunun sonuna yaklaşıldığı bir dönemde Sandy büyüklüğünde bir kasırgaya rastlamanın sıradışı olduğunu kaydediyor. Kurnaz, Sandy'yi iklim değişikliğine bağlamayanları da yanıtlıyor. "Bilim insanları bilimsel yargılarda

bulunurken kendilerine özgü bir dil kullanır. Bu dili günlük dile eşit tutarak kullandığımızda 'kasırga sayısı ve kasırga büyüklükleri ile iklim değişikliği arasında bir bağlantı yok' şeklinde bir çıkartım yapılabilir. Ancak bilimin dediği bu değil. Bilim 'yüzde 99 ihtimalle kasırga sayısı ve büyüklüğündeki artış iklim değişikliğinin sonucudur' diyor. Bunu 'bilim insanları da, bunun iklim değişikliğinin bir sonucu olduğunu düşünüyorlar' şeklinde de yorumlayabilirsiniz. Ama gözlerinizi kapamak işinize geliyorsa 'bilim insanları da emin değiller' şeklinde de yorumlayabilirsiniz" diyor Kurnaz, özellikle Amerikalı politikacıların hâlâ ikinci yorumu seçtiklerine ve sorumluluk almaktan kaçındıklarına dikkat çekiyor. Sandy'nin hemen ardından gerçekleşen ABD başkanlık seçimleri öncesinde ne adayların,

ne de gazetecilerin iklim değişikliğini gündeme getirmeyi ise bunun en büyük göstergesi oldu.

Kilit Kavram ‘Uyum’

Hadi iklim değişikliğine inanmayanları bir yana bırakalım. Sandy sonrası bir başka tartışma da, kaçınılmaz bir şekilde gelişen değişime insanların ve yaşadıkları yerlerin nasıl uyumlu hale getirileceği üzerine. Hatta konu hakkında bundan sonra en çok tartışılması gereken başlığın bu olduğunu bile söyleyebiliriz. Prof. Levent Kurnaz da değişikliği engellemek için biraz geç kaldığımız görüşünde. “Atmosferin yapısına zarar veren seragazları salımını bugün durdursak bile atmosfer bir yüzyıl daha ısınmaya devam edecek” diyen Kurnaz, gelecekteki sıcak ve kurak günlere dikkat çekiyor. Kurnaz, “Artık daha uyumlu ve daha güvenli yaşamak için planlar yapmaktansa, bu yeni normale nasıl dayanacağımızı ve insanlığın genelinin en az hasarla hayatını nasıl sürdürebileceğini düşünmemiz gerekiyor. Ülkemiz özelinde de bu tarım alanlarının değerlendirilmesi ve özellikle de sulamayı çok daha dikkatli planlamamız gerektiğini ortaya koyuyor” diyor.

Riskin arttığını gösteren en önemli açıklamalardan biri de sigorta şirketlerinden gelmeye başladı. Örneğin dünyanın en büyük sigorta şirketlerinden **Munich Re**, doğal felaketlerden doğan risklerin arttığına, özellikle de Kuzey Amerika’da bu durumun daha da çabuk değiştiğine dikkat çekiyor. Şirket, aşırı hava olayları nedeniyle 80’li yıllarda ortalama zarar 9 milyar dolar civarındayken, bu rakamın geçtiğimiz on yıl içerisinde yılda 36 milyar dolara tırmandığından bahsediyor. Daha da önemlisi, Munich Re iklim değişikliğine dikkat çekerken, ilk defa bu büyüklükteki bir sigorta şirketi doğal felaketlerdeki artışın müsebbibi olarak iklim değişikliğini

“New York Hayalet Şehir Gibiydi”

Sandy Kasırgası sırasında New York’ta bulunan, The Coca-Cola Company kurumsal iletişim danışmanı **Fatmanur Erdoğan**, felaket sırasında yaşananları **EKOIQ** dergisiyle paylaştı. Kasırgadan günler önce uyarıların yapıldığını aktaran **Erdoğan**, tüm yaşananlara rağmen kasırga sırasında federal, eyalet ve yerel yönetimler arasında iyi bir uyum olduğunu söylüyor

“Sandy Kasırgası nedeniyle New York’ta A, B ve C bölgesi olarak belirlenen yerleşim birimleri zorunlu olarak tahliye edildi. Ayrıca halkın güvenli bölgelerden dışarı çıkmaması istendi. Şehirde adeta sokağa çıkma yasağı vardı. Dolayısıyla hemen hemen hiçbir işyeri açık değildi. Kasırganın beklendiği gün şehir gerçekten bir **hayalet şehir** gibiydi. Hava gri, karanlık ve boş bir New York şehri. Filmlerde gördüğümüz New York’ta dünyanın sonunun yaşandığı sahneleri andırıyordu. Ben C bölgesinin çok az uzağında bir otelde kalıyordum. Manhattan’da dev binanın inşaatında kullanılan vincin düştüğü yere, su baskını ve elektrik kesintisi sebebiyle 200’ün üzerinde hastanın tahliye edildiği yere iki blok ötedeydim. Hayat tam anlamıyla felç oldu. **New York Belediye Başkanı Michael Bloomberg** vatandaşların bu bölgelerden uzaklaşmaları gerektiği konusunda oldukça güçlü mesajlar verdi. Bu mesajlar arasında en etkili olanı, özellikle kasırgayı tehdit olarak görmeyen vatandaşlara yönelik yapılandı. Bloomberg, eğer talimatlara uyulmazsa sadece kendi hayatlarını değil, ilk müdahale ekiplerinin hayatlarını da tehlikeye atacaklarını

üzerine bastı. Bu tarz bir çağrının etkili olduğunu gördüm. Dikkatimi çeken diğer bir konu, kasırganın üçüncü günü işe gitmek zorunda olanların toplu taşıma araçlarından yoksun olmalarına rağmen bu durumdan fazla yakınmalarınıydı. Bende bu görüntülerin uyandırdığı düşünce şu oldu. Hayatta ne kadar az şeye ihtiyaç duyarsak ve ne kadar dış imkanlardan bağımsız yaşama gücüne sahipsek, daha az panik oluyor ve hayatta kalabileceğimize olan güvenimiz daha fazla artıyor. Çok fazla rahata alışık olmak belki de bizi güçsüz kılıyor. İlk gün ve ikinci gün yemek bulabileceğimiz bir iki açık marketin Uzakdoğulular’a ait olduğu da dikkatimi çekenler arasında oldu. Bana kalırsa kriz iletişimi açısından çok başarılı bir çalışma yapıldı. Altyapının güçlendirilmesi gerektiği aşikar olmakla birlikte, en güçlü altyapının bile böylesi kuvvetli bir kasırga karşısında hasarsız olmasını beklemek pek doğru olmazdı sanırım. New York sakinlerinin bu tür felaketlere hazırlıklı olduğunu ve ne yapmaları gerektiğini iyi bildiklerini düşünüyorum.”

gördüğünü açıklamış oldu.

Tüm bunlar gezegenimizin hava koşulları anlamında artık tahmin edilemez bir yer haline gelmeye başladığının da açık kanıtı aslında. Yeşil ve sürdürülebilir işin devreye girmesi de bu noktada önem kazanıyor. Tüm dünyada ortaya çıkan tabloya baktığımızda, özellikle risk değerlemede bulunan şirketlerin ve şirket liderlerinin bir adım öne geçeceğini söylersek abartmış olmayız. Bu tür şirketlerin, toplumun ve diğer şirketlerin aşırı hava olaylarıyla başa çıkmak için neler yapabileceklerine dair onlara hizmet ve ürün sağlama olanağına da sahip olacaklarından bahsedebiliriz. Bu mücadeleye uyanan şirketler şimdi artık “uyum” ve “kısıtlı kaynaklar” a vurgu yapmaya başladılar bile. Hatta bazı şirketler iklim değişikliğini bir masraf kalemi değil, bir yatırım aracı olarak görmeye başladılar bile. Örneğin Karbon Saydamlık Projesi CDP'nin raporlarına göre birçok küresel şirket iklim kaynaklı riskleri onaylıyor. Aynı projede yer alan çoğu büyük

Dünyanın en büyük sigorta şirketlerinden Munich Re, doğal felaketlerden doğan risklerin arttığına dikkat çekiyor.

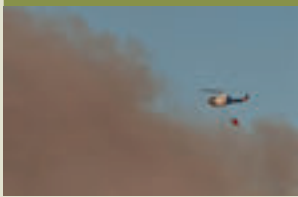
şirket de iş riskinin arttığını kaydediyor.

İklim değişikliğine uyum için çalışmalarında bulunan en önemli uluslararası örgütlerden biri de, bildiğiniz gibi, Birleşmiş Milletler'in iki büyük organizasyonu olan **Dünya Meteoroloji Örgütü (WMO)** ve **Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP)** tarafından 1988 yılında insan faaliyetlerinin neden olduğu iklim değişikliğinin risklerini değerlendirmek üzere kurulan **IPCC**, yani **Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli**. IPCC, iklim değişikliğine karşı hassasiyetin bazı uyum ölçüleriyle azaltılabileceğini vurguluyor. Örneğin binaların uyum kapasitesini artırmak, daha önce uygun olmayan alanlara ekim yapmaya başlamak panelin birkaç önerisinden biri.

Dünya Bankası da son raporlarında uyuma daha çok dikkat çekiyor. Kuruma göre gelişmekte olan ülkelerde uyumun 2010 ile 2050 arasında 70 ile 100 milyar dolara mal olması bekleniyor. En çok maliyetse kıyı ve sel koruması için gerekli olan altya-

2012'deki Aşırı Hava Olayları 2012'deki Aşırı Hava Olayları 2012'deki Aşırı Hava Olayları 2012'deki Aşırı

Yangınlı Ocak

Aşırı yağışlar, sel ve toprak kaymaları **Brezilya'nın** güneydoğusunu vurdu. On binlerce kişi bölgeden tahliye edildi. Yetkililer yağış sezonunun iki milyon kişiyi etkilediğini açıkladı. Yoğun sıcaklık ve güçlü rüzgârların etkisiyle **Şili'nin** merkezi ve güneyinde 50 büyük yangın çıktı. Binlerce ev boşaltıldı.

En Sıcak, En Soğuk Şubat

Avrupa'da son 25 yılın en soğuk günleri yaşandı. Yoğun kar yağışlarının eşlik ettiği soğuk hava üç hafta kadar sürdü. Çoğu **Rusya, Ukrayna ve Polonya'da** olmak üzere 650 kişi yaşamını yitirdi. **ABD'de** ise durum tersiydi. Aralık 2011- Şubat 2012 arasında ABD'de tarihin en sıcak dördüncü kışı ölçüldü. Kış yalnızca daha ılık değil, özellikle batı ve güneybatıda daha kuru da geçti.

Haziran'dan Sıcak Mart

ABD'de bugüne kadar kaydedilmiş **en sıcak Mart** ay yaşandı. Her eyalette günlük rekorlar kırıldı. Ulusal Okyanus ve Atmosfer Yönetimi (NOAA) "Sıcaklıkların kayıt altına alınması üzerinden 1400 ay geçti ve kendi ayının ortalama sıcaklığını marttan başka geçen tek ay Haziran 2006 oldu" açıklamasında bulundu.

Susuz Nisan

ABD için en sıcak 12 aylık dönem, Mayıs 2011 ile Nisan 2012 arasında kaydedildi. Nisan 2012 kaydedilen en sıcak üçüncü Nisan oldu. **Aşırı kuraklık ABD'nin** güney ve güneybatısını etkiledi. Ülkenin yaklaşık yüzde 38'i orta seviyede, yüzde 18'i de yüksek seviyede kuraklıktan muzdarip oldu.

pıyı yenilemeye gidecek gibi. Tarım uygulamalarını değiştirmek, kuvvetli yağışla başa çıkabilen ve drenaj sistemine sahip yollar inşa etmek ve hükümetlerin düzenleyici reformlar yapması da başta gelen öneriler arasında yer alıyor.

Türkiye de Nasibini Alıyor

Peki, tüm dünyada bunlar yaşanırken Türkiye’de neler oluyor? Tüm dünyada iklim değişikliği ve ekstrem hava olayları yaşanırken, Anadolu toprakları bu sorundan azade mi? Elbette değil. Sözgelimi Nisan ayında İstanbullular hiç alışık olmadıkları bir uyarıya şahit oldular. **Boğaziçi Köprüsü’**nde Anadolu-Avrupa geçişleri çift yönlü olarak trafiğe kapatıldı. Sebepse kentin farklı noktalarında birden kopan fırtınaydı. Trafik Kontrol Merkezi yetkilileri güvenlik amacıyla Boğaz’ın geçişini başta kapatıp sonra da **rüzgârın şiddetine** göre geçişe izin verdi. Hatta köprüden geçecek sürücülere köprüden geçerken direksiyonu sıkı tutmaları uyarısı bile yapıldı! Can kaybı olma-

dı ancak aşırı hava olaylarının farklı şekillerde Türkiye’de de görülme sıklığının arttığını gösteren çarpıcı bir örnek yaşandı.

Zaten son birkaç yıl içinde Türkiye genelinde artan seller, hortumlar, dolu yağışları, kuvvetli fırtınalar ve kuraklık örnekleri de, iklim değişikliğinin bu topraklardaki izleri arasında sayılabilir. Bu yıl yaz ayların-

Saatte yaklaşık 150 kilometre hızla esen Sandy, ABD’nin doğu kıyılarını, Güney Karolina’dan Maine’e kadar vurdu. 13 eyaleti etkisi altına alan kasırga nedeniyle 8 milyon kişi elektriksiz kaldı.

Hava Olayları 2012’deki Aşırı Hava Olayları 2012’deki Aşırı Hava Olayları 2012’deki Aşırı Hava Olayları

Ekinleri Boğan Mayıs

Seller 11 binden fazla **Ruandalıyı** etkiledi. Yaklaşık bin hektar ekin suya gömüldü ve bölgedeki gıda güvenliği tehlikeye girdi. Sular kirlenirken, okullar, yollar ve hastaneler olumsuz etkilendi. Toplam 2 binden fazla aile sularından etkilendi. Yine ABD’de sıcaklık uzun dönem ortalamasının üzerine çıktı.

Haziran’da Su Savaşları

Brezilya’da son 50 yılın en kötü kuraklığı yaşandı. Yoğun kuraklık binden fazla kasabayı etkiledi. Günlük ortalama bir can kaybıyla sonuçlanan “**su savaşları**” patlak verdi. Çiftlik hayvanlarının sayısı azaldı. Kuraklık, aşırı sıcaklar ve düşük kar örtüsü, ABD’de 4 bin kilometrekareden fazla alanı etkileyen yangınlar için uygun koşullar yarattı.

Temmuz’u Sel Aldı

Ağustos 2011 ile Temmuz 2012 arasında ABD için en sıcak 12 aylık dönem ölçüldü. Ülkenin yüzde 63’ü kuraklıktan etkilendi. Sözü geçen bir yıllık süreçte, aşırı sıcaklık ve soğuklarla beraber yağış ve rüzgârların listesini tutan **ABD Aşırı İklim İndeksi**’ndeki günlük ve gecelik olayların sayısı ikiye katlandı. **Pekin** yakınlarında ise son 60 yılın en büyük seli yaşandı.

Tayfuna Kapılan Ağustos

Yağış ve sel, Filipinler’in başkenti **Manila**’nın yarısını sular altında bıraktı. İki haftalık yağış bir günde düşünce şehrin yarısı sulara teslim oldu. Kasırgalar bu sefer Çin’de etkili oldu. Ülkenin doğu bölgesini etkileyen tayfunlarda 60 bin ev yıkıldı ya da tahrip oldu. 23 kişi hayatını kaybetti, binlercesi de evlerini boşalttı.

Dünyanın “Suyu” Isındı

da Samsun’da yaşanan sel felaketi, Karabük ve Eskişehir’de güçlü fırtınalar, Kasım ayında Van Gölü’nde görülen şiddetli fırtına ve dev dalgalar, Türkiye’nin de iklim değişikliğinden nasibini almaya başladığının işaretleri. Yine geçen ay Marmara ve Avşa Adaları ile Gaziantep’te büyük hasar yaratan seller görüldü. Profesör Levent Kurnaz da Türkiye’de aşırı yağış miktarı ve aşırı sıcak günlerin sayısındaki artışa dikkat çekiyor. “Yaz aylarında İstanbul’un ortalama sıcaklığı 28-29 derece aralığındayken artık 33-35 derece sıcaklıkla geçen haftalar normal sayılmaya başlandı. İklim değişikliği aniden ortaya çıkan bir olgu olmadığı için bizler de yavaş yavaş alışır olduk değişikliklere. Benzer şekilde bu kış da İstanbul’da çok defa kar görmek bizi şaşırtmamalı” diyen Kurnaz, Türkiye’de esas beklentinin 2013 yazının çok daha sıcak geçeceği üzerine olduğunu söylüyor. Kurnaz ayrıca Türkiye’de Sandy benzeri kasırgaların görülme ihtimali olmasa bile, kasırganın yüksek derecede hasara sebep olmasına

yol açan faktörlerin Türkiye için de geçerli olduğunun altını çiziyor. Sandy gibi kasırgaların güç kazanmasında hem okyanus sularının hem de atmosferin normalden çok daha sıcak olmasının en önemli faktörler olduğunu hatırlatan Kurnaz, “Sıcaklık arttıkça atmosferdeki su buharı miktarı da artıyor. Bu da yağmur yağdığı zaman artık çiselemeyecek, bardaktan boşanırcasına yağacak, rüzgâr estiği zaman sadece yaprakları savurmayacak, binaları temellerinden söküp taşıyacak demektir. Bunların tamamının sebebi, atmosferin artık daha sıcak ve daha nemli olmasıdır” diyor.

Evet, seragazları salımlarının azaltımı ve ona bağlı iklim değişikliğiyle mücadele, önümüzdeki en somut görevlerden biri ama hepimizin bir yandan da, artık kaçınılmaz hale gelen iklim değişikliğine bağlı aşırı hava olaylarına karşı önlemler almamız gerekiyor. Daha dayanıklı konutlar, altyapılar, işyerleri kuramazsak, mavi gezegendeki hayatımızın cehenneme dönmesi ihtimal dahilinde. ○

Peki, bu tür devasa kasırgalar nasıl oluşuyor? Kasırgaların temel yakıtı aslında okyanuslar üzerindeki sıcak ve nemli hava. Altlarındaki deniz suyunun sıcaklığı ne kadar yüksek olursa, kasırga da o denli güçlü oluyor. Yola iklim değişikliğinden çıkarsak, okyanusların ortalama sıcaklığının bariz bir biçimde arttığını görebiliriz. Örneğin NASA’nın verilerine göre, bu yıl Temmuz ayı, okyanuslarda kaydedilen en sıcak yedinci ay oldu. Ayrıca bir yandan da 2012 Temmuz’u, dünyanın tespit edilen en sıcak dördüncü Temmuz ayıydı. Uydular ayrıca son 25 yıl içinde havadaki su buharında da ortalama yüzde 4’lük bir artış da tespit etmiş durumda. Yüzey sıcaklığı ise son 40 yılda dünya genelinde yarım derece arttı. Öyle ki 2010 yılında 19 ülke ulusal sıcaklık rekorlarını kırdı. İklimbilimcilerin hesaplamalarına göre de böyle devam ettiği sürece, yüzyılın sonuna geldiğimizde ortalama dünya sıcaklığı 1,5 derece ile 5 derece arasında değişen bir hızda artacak. İşte tüm bu veriler bir araya geldiğinde kasırgaların görülme sıklığı ve şiddetleri beraberinde artıyor. Atlantik’te yıl içinde ortalama 10 kasırga görülürken, bu yıl bu sayı 19’u buldu bile.

%100 Yenilenebilir Enerji MÜMKÜN

IRENEC 2013
3. ULUSLARARASI %100 YENİLENEBİLİR
ENERJİ KONFERANSI

27-29 Haziran 2013

Türkan Saylan Kültür Merkezi
Maltepe/İstanbul

Avrupa Yenilenebilir Enerji Birliğinin Türkiye Bölümü **EUROSOLAR Türkiye**, Birliğin vizyonu doğrultusunda %100 yenilenebilir enerjilere dönüşümün teknik, ekonomik, siyasi boyutlarının ve sanayide, mimaride, ulaşımda ve eğitimde hayata geçme yollarının tartışılacağı uluslararası bir platform yaratmak için her yıl, **IRENEC Uluslararası %100 Yenilenebilir Enerji Konferansları** düzenlemektedir.

Mevcut enerji ağını gelecekte tümüyle %100 Yenilenebilir Enerjilere dönüştürme küresel hedefi, IRENEC2012 Konferansının sonuçlarının ortaya koyduğu yolları da takip ederek IRENEC 2013'ün konularının ana teması olmuştur.

KONFERANS BAŞLIKLARI

% 100 Geçişin Ekonomi Politikası

- Yenilenebilir Enerji Projelerinin Ekonomisi ve %100 Geçişin Ekonomi Politikası
- Enerji Üretimini Özelleştirilmesi ve Enerji Üretimi Planlamasında Devletin Rolü
- Enerji Politikası Yasaları
- Enerji Politikaları, Karar Destek Modelleri
- Dışsal maliyetlerin ve Haksız Subvansiyonların İçselleştirilmesi
- Yenilenebilir Enerji Tedariği ve Enerji Güvenliği
- İklim Değişikliğinin Etkileri, Karbon Yönetimi ve Finans
- Küresel Çevre Değişikliği ve Ekosistemler Yönetimi
- %100 Yenilenebilir Enerji için Kapasite Oluşturma ve Eğitim
- Dönüşümde kamu kurumlarının rolü
- Değişime yönelik güçler, küresel enerji politikaları
- En iyi uygulamalar; Danimarka, Almanya ve diğerleri
- Dağıtılmış enerji üretimi ekonomisi

Yenilenebilir Enerjiye %100 Geçiş; Enerji Verimliliği

- Enerjiyle ilgili Süreçlerde Verimlilik
- Endüstride Enerji Verimliliği
- İnşaa edilmiş Çevrede Enerji Verimliliği

%100 Geçiş; İnşaa Edilmiş Çevre

- Sıfır Enerji ve Binalarda Enerji Verimliliği, Sıfır Karbon Şehirler
- Sıfır Atık Planı
- Sürdürülebilir Mimari ve Tasarım
- Küresel en iyi uygulamalar

Yenilenebilir Enerji Üretimi; Elektrik Enerji ve Isı

- Yenilenebilir Kaynaklardan Enerji Üretimi
- Dağıtılmış Üretim – merkezi üretim

Güç Şebekesi

- Yenilenebilir Enerjinin Depolanması, Şebeke Bağlantıları, Akıllı Şebekeler ve Enerji Yönetimi
- Akıllı Şebeke Standardizasyonu, hükümet Politikası ve Arazi Düzenlemesi
- Talep Taraf Yönetimi
- Akıllı Şebeke ilgili en iyi uygulamalar

Ulaşım

- Yenilenebilir Enerji ve Sürdürülebilir Kent Ulaşımı Planlaması
- Enerji Nihai Kullanım Verimliliği Yaklaşımları
- Mobilite Yönetimi, Akıllı Ulaşım Sistemleri
- EV (elektrikli araç) veya NoV (Araç içermeyen çözümler)?
- En iyi uygulamalar

Yerel Yönetim, Enerji Üretiminde Yerel Mülkiyet Modelleri

- Çevre Koruma Konusunda Yerel Otoritelerin Sorumluluğu ve Yetkileri (Yerel İdarelerin Çevrenin Korunmasında Yetki ve Sorumlulukları)
- Yerel Yönetimlerin ve Toplumsal Girişimlerin Enerji Üretme Hakkı
- Yerel-Toplumsal enerjisi üretim araçları mülkiyeti, enerji sektöründe oyun değişiyor mu?
- Yenilenebilir enerji üretiminin yerel mülkiyeti ile ilgili en iyi uygulamalar

www.eurosolar.org.tr

İletişim:
info@ireneec2013.com
www.ireneec2013.com
T. 0 533 395 5839

EUROSOLAR Türkiye
Avrupa Yenilenebilir Enerji Birliği
Türkiye Bölümü

Ulaşım Sponsoru

Sandy, İklim Değişikliği Yüzünden mi Oldu? Ne Fark Eder ki!

Sürdürülebilirlik ve yeşil iş alanının önemli isimlerinden Andrew Winston da, Sandy Kasırgası sonrası tartışmaya katıldı.

 Andrew WINSTON

 Fırat DEMİR

Sandy Kasırgası Birleşik Devletler ve Karayipler'de 100'den fazla insanın hayatına ve milyarlarca dolara mal oldu. Connecticut'taki evimin civarındaki manzara hiç hoş değil. Yıkık ağaçlar ve elektrik hatları her yerde. Zor ve önemli soruların sorulması gereken bir zamandayız. Peki, bu fırtına neden meydana geldi? İş yönetimi açısından (ya da herhangi bir açıdan) bu devasa fırtınanın iklim değişikliğinden kaynaklanmış olması önemli mi? Ben bu soruya yanıt olarak, hem hayır hem evet derdim.

Önce hayır kısmı...

Sebepler ne olursa olsun, aşırı hava olaylarının topluma verdiği zararın faturası yıllardır artıyor. Sigorta şirketi devi **Munich Re**, son yıllar-

da artan hava kaynaklı kayıpların bir raporunu yayımladı. Kuzey Amerika'da son otuz yılda meydana gelen olaylar beş katına çıkmış. Rapor şüphesiz iklim değişikliğiyle bazı bağlantılar kuruyor ancak bazı seviyelerde bu iş dünyası için pek de önemli değil, çünkü problemler ve maliyetler her iki durumda da aynı. **Fortune 200** adlı, bir tüketici şirketi olan müşterime bakalım örneğin... Küresel risk yönetimi departmanı başkan yardımcısının bana söylediğine göre, şirketin herhangi bir hava olayında yaşadığı en pahalı kayıplar son birkaç yılda meydana gelmiş. Sadece 2011'de 50 milyon dolarlık sigorta tazminat talebi alan şirketin bu oranı önümüzdeki günlerde kesinlikle artacak. Ancak bu yalnızca

küçük bir problem; asıl sorun iş dünyasının devamlılığına yönelik tehdit. Asya'nın en büyük fabrikalarının birinde kuraklık, üretimi üç hafta kesintiye uğrattı. Bu tarz aksamlar artarak devam edecek. Kasım 2011'de yaşanan **Tayland sellerinde**, sabit disk ve otomotiv sektörü tedarik zincirinde ciddi problemler yaşadı. Bir otomotiv bilgi sitesi olan **Edmunds'a** göre araba üretimi 600 bin adet azaldı ve özellikle "Tayland yapımı birkaç **Honda** parçası"nın üretimi oldukça düşük kaldı.

Wall Street'in Botları

Belirsizliklerle dolu bir dünyada çokuluslu şirketlerin, doğal kaynaklara dayanan, esnek ve dirençli girişimleri nasıl kuracağını bulması

gerekiyor. Yani daha az fosil yakıt, su ve atığın kullanıldığı; ana kaynakların kapalı devre sağlandığı girişimler kurmayı becerebilmeli... Akıllı şirketler önümüzdeki dönemde, sel, su kıtlığı, fırtına ve kaynak kıtlığına bağlı riskleri görebilmek için tedarik zincirini ve operasyonları yakından inceleyecekler. Risk değerlendirmesi, küresel şirketler için daha önemli ve daha çekici bir hal alacak. Liderleriyse diğer şirketlere ve topluma bu acayip havaları atlamada yardım etme fırsatını kaçırmayacak. Kuraklığa dayanıklı mısırları, yeni sigorta kampanyalarını, dağıtılmış enerji sistemlerini (böylece ev sahibi merkezi elektriğin kesilip kesilmeyeceğini düşünmeyecek) ve belki de Wall Street'in etrafında dolanan botları bir düşünün.

Şimdi tartışmanın "evet" kısmına geçiyorum.

Önce gerekli yalanlama: Bilim insanları hiçbir fırtınanın, iklim değişikliği gibi geniş kapsamlı ve uzun dönemli bir şeye bağlanamayacağını iddia ediyor. NASA'dan **James Hansen**'ın sözlerine bakarsak "zar tutuyor" ve atmosfere daha fazla nem aktararak ve okyanusları ısıtarak aşırı hava olaylarının yaşanma olasılığını artırıyoruz. New York civarında yaşanan yıkım tam da yaşanacağı tahmin edilen şeydi.

İş dünyasındaki etkiler konusunda gerçekçi olalım. Eğer şimdi ya da gelecekte operasyonlarda karşılaşılacak riskleri değerlendirmek istiyorsanız, iklim değişikliğinin ciddi olayların yaşanma ihtimalini nasıl artıracaklarını ve bunun değer zinciriniz için ne anlama geldiğini kavramanız gerek. Bunları yapmamak aptallıktır ve size pahalıya patlar. Ayrıca hissedarlarınıza karşı sorumsuz davranmış olursunuz.

Şirketler ani etkilere karşı uyanmaya çoktan başladı. **Karbon Saydamlık Projesi CDP'nin PricewaterhouseCoopers PwC'nin** yardımıyla hazırladığı son raporuna göre (tam

Düşük karbona geçmenin pahalı olacağından korkanlara şunu sormalıyım: Sandy Kasırgası'nın topluma ve iş dünyasına zararı ne kadar oldu? İklim değişikliğiyle uğraşmak bir masraf değil, multi-trilyonluk bir yatırım fırsatı aslında.

saydamlık olsun: Benim danışmanlık şirketimin PwC'nin Birleşik Devletler ayağıyla ortaklığı var), şirketler iklim tabanlı risklerin farkında. Aralarında dünyanın en büyük şirketlerinin de olduğu yüzde 37'lik bir grup, küresel ısınmanın halihazırda iş riskleri oluşturduğunu farkında olduğunu belirtiyor (bu oranda iki sene içinde yüzde 20 artış yaşandı). Yüzde 43'lük bir kesim ise gelecek 10 yılda risklerin olabileceğini kabul ediyor.

Şirketler bu sorunun farkına varırken, daha sıcak, (bölgeye bağlı olarak) daha kuru ya da daha nemli ve kaynakları kısıtlı bir dünyaya uyum sağlama konusunda ve olası masraflar hakkında konuşmaya başlıyor. Ama uyum sağlamak yeterli değil.

Eğer Yemeğiniz Yoksa...

Bu işten kurtulabileceğimiz konusunda kendimizi kandırmaktan vazgeçmeliyiz. Elbette değişimlere uyum sağlamalıyız ancak riskleri azaltmak adına en kısa sürede düşük karbon odaklı bir ajanda belirlemeliyiz. Bilim insanlarını gerçekten dinlerseniz, gelecek yıllarda devam etmesi beklenen, geleneksel iş yapma biçimi kaynaklı (business as usual) seragazi emisyonları, gezegenin dengesini ciddi bir biçimde bozabilir. Bunu söylemekten nefret ediyorum ama, ne yazık ki bu iş yapma biçimleri de, yaşam biçimimizi ve ekonomimizi oluşturan temel unsurlar. Beklenen olası sonuçlar, türümüzü tehlikeye atacak gerçek riskler içermeye çoktan başladı.

Eğer bu derecedeki bir tehdidi sanayi ya da şirket tabanına indirirseniz, bu, işinizi yeniden düşünmenize sebep olur. Bir teknoloji yöneticisinin bana söylediği gibi "Yemeği yoksa, kimse hangi işletim sistemini kullandığını önemsemeyecek". Bu şu demek: Felaket olasılığını düşürsek iyi olur, yoksa işlerimiz bir anlam ifade etmeyecek.

Düşük karbona geçmenin pahalı olacağından korkanlara şunu sormalıyım: Sandy Kasırgası'nın topluma ve iş dünyasına zararı ne kadar oldu? İklim değişikliğiyle uğraşmak bir masraf değil kârlı bir yatırım aslında. Bu multi-trilyonluk bir iş fırsatı ya da ünlü risk yatırımcısı **Richard Branson**'un dediği gibi, "jenerasyonumuzun en büyük servet artırma fırsatı".

Kısacası bu tartışma, yön ve hızla alakalı. Şirketinizin ekstrem havalarla dolu gelecekte hangi yöne gittiğiyle bağlantılı olarak, Sandy'nin iklim değişikliğinden kaynaklanıp kaynaklanmadığının bir önemi yok. Ancak o yöne ne kadar hızlı gitmemiz gerektiğine nasıl karar vereceğiz? Bu soruya cevap vermek adına iklim değişikliği gerçekten önemli. Hem de çok önemli... ○

“Gelecek için Anlaşmak Gerekiyor”

Türkiye’de Sürdürülebilir Kalkınma çalışmaları konusunda, özel sektörün en önemli organizasyonu olan İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği Başkanı Galya Frayman Molinas, 2012 yılının Yeşil Ekonomi çalışmalarını ve öngörülerini EKOIQ ile paylaştı. “Sorunların küresel hale geldiği bir ortamda, politika da küreselleşmeli, küresel sorumluluk edinilmeli ve var olan kurumlar da yeniden düzenlenmeli” diyen Molinas, ümitlendirici çalışmalar olmakla beraber Türkiye’de sürdürülebilir kalkınmanın gelişiminin henüz emekleme safhasında olduğunu da açık yüreklilikle söylüyor.

İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği olarak, RİO+20 Zirvesi de dahil olmak üzere, sürdürülebilirlik ve dünyanın geleceği açısından 2012 yılını genel bir değerlendirmenizi istesek, neler söylersiniz? Bardak boş mu dolu mu? SKD olarak 2012’de yoğun bir faaliyet dönemi geçirdik. Bu yoğunluk, bizim düzenlediğimiz ve katılımcı olduğumuz etkinliklere gösterilen ilgi, projelerin giderek artıyor olması bize Türkiye’de sürdürülebilir kalkınmanın geleceği açısından umut verdi. SKD olarak 2012’de neler yaptığımıza bakacak olursak; **İstanbul Menkul Kıymetler Borsası**

(İMKB) ile birlikte yürüttüğümüz İMKB Sürdürülebilirlik Endeksi (İSESİ) projesini, Dünya Sürdürülebilir Kalkınma İş Konseyi (WBCSD) Vizyon 2050 çalışmasını Türkiye’ye taşımamızı, Rio+20 Zirvesi çalışmalarımızı sayabiliriz. TÜSİAD ile stratejik ortaklık yaptığımız WBCSD Vizyon 2050 raporları TÜSİAD’ın 40. yıl etkinlikleri kapsamında katılımcılarla paylaşıldı. Bu çalışma sürdürülebilirlik konusunu şirketlerin gündemine yerleştirdi. Rio+20 Konferansı çerçevesinde, Kalkınma Bakanlığı ve UNDP işbirliği ile gerçekleştirdiğimiz Türkiye’nin iyi uygulamalarının

seçim süreci Nisan 2012’de tamamlandı. Özel sektör, kamu, akademi ve sivil toplum örgütlerinden gelen 181 başvuru değerlendirildi. 24 en iyi uygulama Haziran ayında dünyanın Sürdürülebilir Kalkınma alanındaki en büyük zirvesi olan Birleşmiş Milletler Rio+20 Konferansı’nda Türkiye’nin sunduğu ulusal rapora dahil oldu. WBCSD Konsey ve Delege Toplantısı’nın 2013 yılında İstanbul’da yapılması kararlaştırıldı. 19 Eylül’de, Kalkınma Bakanlığı himayesinde, İSO Vakfı Dinçkök Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi Toplantı Salonu’nda “Rio+20 Sonrası Sürdürülebilir Kalkınma Diyalo-

ğu” başlıklı konferansı düzenledik. İş dünyası, bakanlıklar, sivil toplum kuruluşları ve akademisyenleri bir araya getiren konferansta, geçtiğimiz Haziran ayında gerçekleştirilen “Rio+20 Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı” değerlendirildi.

Sürdürülebilir kalkınma, Türkiye için oldukça yeni, ancak özellikle Avrupa’da yıllar önce çalışılmaya başlanan bir alan. Çevresel ve sosyal baskıların yönetilmesi ile başlayan süreç, şirketlerin politikalarının yenilenmesine ve gelişmesine katkıda bulundu. Sürdürülebilir kalkınma birçok ülkede iş dünyasının temel stratejilerinden biri haline geldi. Küresel krizin ardından bu kavramın dünya çapında önemi artıyor. Çin ve Hindistan gibi hızlı büyüyen pazarların yanı sıra diğer gelişmekte olan ülkeler de çalışmalarını artırıyorlar.

Rio+20’ye 200’e yakın devletin temsil edilmesi, devlet başkanı, başbakan, bakan ve yardımcılarının seviyesinde 600’ü aşkın ülke yöneticisinin gelmesi, 50 bin ziyaretçi olması dünyanın bu konuya verdiği önemi ortaya koydu. Sürdürülebilir kalkın-

manın belki de en önemli ayağı olan iş dünyasından 1800 temsilci vardı. Sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak için verilen gönüllü taahhüt sayısı eylül ayı itibarıyla 747’yi buldu. Bu taahhütlerin mali değeri ise 513 milyar dolar seviyesinde. Zirvenin sonunda açıklanan “İstedığımız Gelecek” belgesi, katılımcı ülkelerin ortak hedeflerini, bu konuda isteklerini gösteriyor. Belgede ortaya konulan ortak vizyonda, “Gezegeni-
miz için, şimdiki ve gelecek nesiller için, ekonomik, sosyal ve çevresel açılardan sürdürülebilir bir geleceğin sağlanması” konusunda taahhüt verildi. Yoksulluğun ortadan kaldırılması, kurumsal ve uygulama çerçeve, uygulama yöntemleri belirlendi. “İstedığımız Gelecek” belgesi-

“Rio+20’de 200’e yakın devletin temsil edilmesi, devlet başkanı, başbakan, bakan ve yardımcılarının seviyesinde 600’ü aşkın ülke yöneticisinin gelmesi, 50 bin ziyaretçi olması dünyanın bu konuya verdiği önemi ortaya koydu”

nin dünyanın ve ülkemizin geleceği için çok önemli, çok değerli bir yol haritası olduğunu düşünüyoruz. 200’e yakın ülkenin görüş birliğine vardığı ve yazılı hale getirerek taahhüt ettiği bu belgede yazılanların gerçekleştirilebilmesi yalnızca iş dünyası, bürokrasi, kamu kuruluşları, sivil toplum örgütleri vb değil, “bugünü ve geleceği birebir etkilenen” herkesin göstereceği çabaya bağlı. Biz SKD olarak üzerimize düşenleri yapmak için büyük bir çaba ve istek içindeyiz. 2012’de gerçekleştirdiğimiz tüm çalışmaların da bunu yansıttığını söyleyebilirim.

Rio+20 Zirvesi ve önceki zirvelerde de ortak bir kamu oluştuğunu gözlemliyoruz: Ülkeler ve politikacıların anlaşması zor. İş, proaktif kurum, özel şirket ve yerel yönetimlere düşüyor. Siz ne düşünüyorsunuz?

Çevre, yalnızca bir kaynak sorunu olmanın ötesinde, bir güvenlik sorunu oluşturuyor. Bunun farkına varılmasıyla birlikte ülkelerin birinci gündem maddesi haline gelmeye başladı. Ülkeler arasında yaşanan çatışmaların çoğu doğal kaynakların paylaşımı nedeniyle ortaya çıkıyor. Küresel iklim değişimi sonucunda kimi ülkelerin toprak bütünlüğünün kaybedilme tehlikesi de söz konusu.

Günümüzde çevre sorunlarının ulaştığı boyutlar insanoğlunun karşı karşıya olduğu en önemli açmaz olduğunu gösteriyor. Çevre sorunu, sınır tanımayan özelliği nedeniyle karşılıklı bağımlılığı içeren küresel bir sorun ve bu sorun, tüm toplumları ve geleceklerini tehdit ediyor. Bu açıdan küresel çevre sorunlarının çözümünü hedefleyen politikaların da artık küresel olması gerekiyor. Bu sorunsala çözüm arayışları, dünya düzeyinde farklı bir tür kurumsallaşmaya gitmeyi gündeme getiriyor.

Yani, sorunların küresel hale gel-

diği bir ortamda, **politika da küreselleşmeli**, küresel sorumluluk edinilmeli ve var olan kurumlar da yeniden düzenlenmeli. Ülkelerin/politikacıların anlaşamaması durumunda kurumların, özel şirketlerin ve yerel yönetimlerin çabası sorunun çözümünde yeterli olmayacaktır. “Gelecek” için anlaşmak, birlikte çalışmak, uluslararası kuralları, çözüm yollarını, yol haritalarını belirlemek sürdürülebilir kalkınmanın “olmazsa olmazı”dır.

Örnek vermek gerekirse WBCSD üyesi 200’den fazla dünya devi şirket çözüm sunmak ve katkıda bulunmak açısından hazır olduklarını ve uygulamalara başladıklarını ancak büyük çapta etki yaratabilecek ortamlar için hükümetlerin desteğine ihtiyaçları olduğunu söyleyip, Rio+20’de kamu temsilcilerine doğrudan ve medya aracılığıyla çağrı yaptılar.

Peki, Türkiye’ye gelirsek, sürdürülebilirlik açısından Türkiye iş dünyası ne durumda? Umutlanmamızı mümkün kılan neler olduğunu düşünüyorsunuz?

Türkiye’deki sürdürülebilirlik uygulamaları konusunda, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB) ile SKD öncülüğünde yapılan ve İMKB’de işlem gören, 11 farklı sektörden 215 şirketin katıldığı ve İMKB Sürdürülebilirlik Endeksi çerçevesinde İMKB, SKD ve PwC tarafından yapılan bir araştırma 2011 yılında PwC tarafından raporlandı. “Türk İş Dünyasında Sürdürülebilirlik Uygulamaları Değerlendirme Raporu”, iş dünyasının sürdürülebilirlik tanımlamasında ve uygulamalarında eksiklikleri ortaya koydu. Ankete katılan şirketlerin yüzde 62’si sürdürülebilirlik stratejilerinin olduğunu belirttiler. Türk iş dünyası, operasyonel süreçlerini sürdürülebilirlik stratejilerine göre yapılandırma açısından çeşitli sorunlar yaşıyor.

Rapor, dünyanın ilk 10 ekono-

“Sorunların küresel hale geldiği bir ortamda, politika da küreselleşmeli, küresel sorumluluk edinilmeli ve var olan kurumlar da yeniden düzenlenmeli”

misi içinde olmayı hedefleyen Türkiye’nin, yeşil ekonomiye dönüşen küresel ekonomide yerini sağlamlaştırabilmesi için kurumsal ve ulusal sürdürülebilirlik stratejisinin hayata geçirilmesi gerektiğine dikkat çekiyor. Araştırmaya katılan şirketlerden sürdürülebilirlik stratejisi olduğunu belirten yüzde 62’lik kısmına daha detaylı bakıldığında, yüzde 80’inin “sürdürülebilirlik” yaklaşımını şirketin misyon ve vizyonunda ifade ettiği görülüyor. Ayrıca söz konusu şirketlerde bu stratejilerden sorumlu bir kişinin bulunduğu, bu stratejilerin doğru performans göstergelerine bağlandığı ve iletişimin tüm organizasyona doğru bir şekilde yapıldığı gözlemleniyor. Buna rağmen şirket içi politikalarının birçoğu, sürdürülebilirliğin yasalarla kontrol edilen konuları üzerine oluşturuluyor ve

çevresel konular göz ardı ediliyor. Bu durum da, şirketlerin sürdürülebilirlik konusuna tüm perspektiflerden hâkim olmadığını ortaya koyuyor.

Ankete katılan şirketlerin yüzde 95’i sürdürülebilirlik konusunun iş yapış tarzlarıyla ilgili olduğunu belirtiyor. Bununla birlikte, çevre duyarlılığı, sürdürülebilirlik konusunda önem taşıyan konular içerisinde ancak son sıralarda gündeme geliyor. Verilen cevaplar şirketlerin sürdürülebilirliğin ekonomik ve sosyal boyutlarıyla daha çok ilgilendiğini gösteriyor.

19 Eylül’de düzenlediğimiz “Rio+20 Sonrası Sürdürülebilir Kalkınma Diyalogu” başlıklı konferansta da iş dünyası, bakanlıklar, sivil toplum kuruluşları ve akademisyenlerden oluşan yaklaşık 150 kişiye bir anket düzenledik. Ankette, sürdürülebilir kalkınma konusunda Türkiye’de kurumların en fazla ilgilendiği konuların, “**sürdürülebilir enerji**”, “**sürdürülebilir kalkınma ekonomisi**” ve “**iklim değişimi**” olduğu ortaya çıktı. Ekonomik çıktılarının ön planda olması, çevre ve insan boyutunun geri plana atılması, bize Sürdürülebilir Kalkınma konusundaki vizyonun genişletilmesi gerektiğini gösteriyor.

Anketin katılımcılarının yüzde 56’sı geçtiğimiz Haziran’da yapılan “Rio+20 Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı”nın çıktılarının uygulanabilmesi için kamu-özel sektör işbirliğinin gerektiğini söyledi. Ankete göre, mevcut kamu politikalarının sürdürülebilir kalkınma için yeterli olmadığını düşünenlerin oranıysa yüzde 90. Türkiye’deki ekonomik büyümenin sürdürülebilir kalkınma prensipleriyle uyumlu olmadığını söyleyenlerin oranı da yüzde 80’in üzerine çıkıyor. Bu sonuç da bizce, **kamu-özel sektör diyalogunun** artırılması gerektiğine ışık tutuyor.

Türkiye’nin genel olarak sürdürüle-

bilir kalkınma konusunda dünyada nerede olduğuna da bakmanın doğru olacağını düşünüyorum. **Dünya Ekonomik Forumu (WEF)** son iki yıldır **Küresel Rekabet Edebilirlik Endeksi**'ne (GCI) ek olarak sürdürülebilirlik kriterlerini de hesaba alan yeni bir sonuç daha açıklıyor. Henüz daha oldukça limitli sürdürülebilirlik kriterlerinin hesaba katıldığı bu yeni çalışma ülkelerin Sürdürülebilir Kalkınma Performansı açısından farklı bir noktadan kendilerini görebilmelerine imkân tanıyor ve **sürdürülebilirlik kriterlerine göre düzeltilmiş Küresel Rekabet Endeksi (SaGCI)** şeklinde adlandırılıyor. Buna göre 2012 - 2013 yılı GCI'da, Türkiye geçen yıla nazaran 16 kademe atlayarak 59. sıradan 43. sıraya gelmiş bulunuyor. Ancak SaGCI sonuçlarına baktığımızda, yani çevresel ve sosyal kriterleri hesaba katarak Türkiye'nin rekabetçi pozisyonunu değerlendirdiğimizde, bu sıralama ülkemizi 81. sıraya geri düşürüyor.

Buna göre **Brezilya**'ya baktığımızda GCI'da 5 sıra ilerleyerek 48. sıraya oturmuş bir ülke olduğunu görüyoruz. Brezilya SaGCI'ye göre de yerini koruyor ve hatta daha ileri geçebiliyor. Aynı şekilde **Portekiz**

“İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB) ile birlikte yürüttüğümüz İMKB Sürdürülebilirlik Endeksi (İSESİ) projesi, SKD'nin odaklandığı en önemli konulardan biri”

GCI'da aslen 4 sıra gerileyen 49. sıradaki bir ülke. Portekiz SaGCI'da bu düşüşe rağmen yerini koruyor. **İsviçre, Finlandiya, Hollanda, İsveç** gibi GCI'da ilk 4'te yer alan ülkeler ise SaGCI'da bu sonuçlarını daha da yukarı taşıyor ve aslen bariyeri de yukarı çıkarıyorlar! SKD olarak bu nedenle ciddi şekilde bilinç artırma konularına yönelmiş bulunuyoruz. Ayrıca İMKB Sürdürülebilirlik Endeksi gibi çalışmalarla, kamu - özel sektör - STK işbirliklerini geliştirmeye çalışıyoruz. Kısacası Türkiye için de ümitlendirici çalışmalar olmakla beraber Türkiye'de sürdürülebilir kalkınmanın gelişiminin henüz emekleme safhasında olduğunu söyleyebiliriz.

SKD olarak İstanbul Menkul Kıymetler Borsası ile birlikte bir süredir İMKB Sürdürülebilirlik Endeksi üzerine çalıştığımızı biliyoruz.

Bizce son derece önemli olan bu çalışma sanırım biraz beklenenden daha uzun bir zaman aldı. Ne zaman tamamlanmasını öngörüyorsunuz?

İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB) ile birlikte yürüttüğümüz İMKB Sürdürülebilirlik Endeksi (İSESİ) projesi, SKD'nin odaklandığı en önemli konulardan biri. Derneğimizin 2005'te hedeflerine dahil ettiği bu çalışma İstanbul'un Finans Merkezi olması hedefi kapsamında İMKB başta olmak üzere **SPK, bakanlıklar ve başbakanlık** gündemlerinde yer alıyor. Endeks, Türkiye'de şirketler arasında sürdürülebilirlik performansının gelişimini sağlayacak, aynı zamanda Türkiye'ye yeni ve uzun vadeli fonların gelmesine ve **Doğrudan Yabancı Sermaye (FDI)** için pazar koşullarının hazırlanmasına katkıda bulunacak.

İMKB ile 2010 yılında imzalamış olduğumuz mutabakat gereği, endekse temel teşkil edecek göstergeler ve kriterleri tüm paydaşların katılımıyla tamamladık. Bu çalışma resmi makamlara sunulmuş durumda. Konuya ilişkin hazırlık çalışmaları devam ediyor.

Endeks ve sürdürülebilirlik Türkiye için yeni konular olması nedeniyle

üzerindeki çalışmalar ve görüşmeler de sürüyor.

Rio+20 Sonrası Sürdürülebilir Kalkınma Diyaloğu konferansında, “finans sektörünün sürdürülebilir kalkınmaya etkisi” konusunda güçlü bir vurgu yaptığınızı biliyoruz. Neden böyle düşünüyorsunuz ve bu konuda neredeyiz?

Sürdürülebilir kalkınma sürecinde başta devletler olmak üzere, şirketlere, finans sektörüne, sivil topluma örgütlerine ve diğer bütün kesimlere önemli görevler düşüyor. Ancak, tarihsel gelişimde, kendini çevreyle dost sektör olarak görmesi ve ilişkisinin yoğun olmaması nedeniyle, finans sektöründe çevresel ve sosyal konulara ilişkin farkındalık, diğer sektörlerle kıyasla çok daha yavaş gelişme gösteriyor. Sürdürülebilir finans anlayışı günümüzde özellikle de gelişmiş ülkelerde çok sayıda finansal kuruluşu tarafından benimsenmiş durumda. Gelişmekte olan ülkelerde sürdürülebilir finans anlayışının gelişmesine engel olan nedenler ise, yasal düzenlemelerin eksikliği, istikrarsız sürdürülebilir kalkınma politikaları, finansal kuruluşların sürdürülebilir finansla ilişkin bilgi yetersizliği ve toplumun sürdürülebilir kalkınma konusundaki bilinç eksikliği olarak görünüyor.

“Türkiye, finans sisteminin sürdürülebilir kalkınmaya katkısı açısından yolun başında sayılabilir ancak bu alanda da bir hareketlilik söz konusu”

Finans sistemi, özellikle de bankacılık sektörü, ekonomik büyüme ve kalkınmanın lokomotifi olma özelliğini taşıyor. Küreselleşen dünyada fon akışlarını yönlendiren, uluslararası politikaların belirlenmesinde, makroekonomik istikrarın sağlanmasında önemli rol oynayan finansal kuruluşlar, bütün insanlığı etkileyebiliyor ve dolaylı yollarla da **olsa çevreye, insan haklarına ve sosyal adalete** önemli düzeyde katkı ya da zarar verebiliyorlar. Çünkü bütün işletmelerin ihtiyaç duyduğu fonlar, finansal kuruluşlar aracılığıyla temin ediliyor. Dolayısıyla finans sisteminin sürdürülebilir kalkınmayla ilgili atacağı adımlar diğer bütün sektörleri de etkiliyor ve yönlendiriyor.

Konuya çok daha makro bakarsak sürdürülebilirlik kurumsal dünya için **risk yönetimidir**. Finans sektörü ve yatırımcı açısından da risklerini iyi yöneten kurumlar ve pazarlar her zaman önemlidir. Pazarın

sağlıklı gelişimi ve sürdürülebilirlik açısından finans sektörünün beklentilerini karşılama motivasyonu önemli bir unsurdur. Ancak sorunları çözme ve/veya fırsatları değerlendirme açısından ise yine finans sektörünün sağladığı yatırım imkânları önemli olacaktır.

Eğer bugün ekonomi temelli yaşıyorsak ve bunun ana kaynağı da finans kuruluşlarından geliyorsa sürdürülebilirliği sağlamada finans sektörünün önemi çok büyüktür. Günümüzde özellikle de gelişmiş ülkelerde sürdürülebilir finans anlayışı gittikçe yaygınlaşıyor. **Birleşmiş Milletler Çevre Programı Finans Girişimi (UNEP FI)** gibi bazı uluslararası kurumlar, finansal kuruluşların çevresel farkındalığının artırılması konusunda ciddi bir çaba gösteriyor; uluslararası pek

çok finans kuruluşu da bu çabalara olumlu yönde cevap veriyor. Bunun en önemli göstergesi, **Birleşmiş Milletler Çevre Programı Finans İnisiyatifi Taahhünameleri**'nde 200'ü aşkın finansal kuruluşun imzasının yer alması Türkiye'den **Garanti Bankası** ve **Türkiye Sınai Kalkınma Bankası** da, bu taahhüdü imzaladı.

Türkiye, finans sisteminin sürdürülebilir kalkınmaya katkısı açısından yolun başında sayılabilir. Türkiye'deki uygulamalardan birkaç örnek verecek olursak; **Şekerbank** tarafından tüketici, yatırımcı ve çiftçilere yönelik olarak sunulan **"Ekokredi"** de, çevre konusunda önlemler almaya yönelik olarak tasarlanmış bir kredi niteliğinde. Garanti Bankası ise 2009 yılı itibarıyla KOBİ'lerin, enerji verimliliğini artırmak ve çevreye duyarlı koşullarda faaliyet göstermek amacıyla yapacakları yatırımlara finansman sağlamak için **"Çevreci KOBİ Destek Paketi"**ni sunmaya başladı. Kredilendirme kriterlerine çevre konusunu çok ciddi boyutlarda entegre etti. Türkiye'de ilk **çevre dostu yatırım fonu** ise **İş Bankası** tarafından 2008'de kuruldu. Çevreye duyarlı yatırımcılar için bir yatırım seçeneği oluşturan fon, çevreyle dost politikalar uygulamaya konusunda şirketleri cesaretlendirmekte ve yeşil şirketleri diğerlerinden ayırıyor. Ayrıca TSKB'nin de sürdürülebilir bankacılık uygulamaları bulunuyor.

Son olarak EKOIQ'nun biraz geleneksel hale gelmiş sorusunu yöneltmek istiyoruz size. Türkiye ekonomisinin çok ama çok büyük bir bölümünü KOBİ'ler oluşturuyor. Ancak sürdürülebilirlik çalışmaları yoğun olarak çokuluslu şirketlerin Türkiye birimleri ve büyük aile grupları arasında neredeyse sıkışmış durumda. Sürdürülebilir iş yapma biçimleri nasıl KOBİ'lere, Anadolu'ya, Anadolu

Galya Frayman Molinas Kimdir?

Coca-Cola Türkiye, Kafkasya ve Orta Asya Bölgesi Başkanı Galya Frayman Molinas, çalışma hayatına Unilever Türkiye'de başladı. 1996 yılında Coca-Cola Türkiye ailesine katıldı. Türkiye ve Orta Avrupa & Rusya Bölgelerinde Pazarlama Direktörlüğü görevlerinde bulundu.

2007-2008 yıllarında Rusya, Hindistan, Adriyatik ve Balkan ülkeleri, Kafkasya ve Orta Asya Cumhuriyetleri ile Ortadoğu'yu kapsayan Coca-Cola Avrasya Grubu Pazarlama Direktörü oldu.

2009 yılında Coca-Cola Türkiye Bölgesi Başkanlığı, 2012 yılında da Coca-Cola Türkiye, Kafkasya ve Orta Asya Bölümü Başkanlığı görevine atandı.

Galya Frayman Molinas, Coca-Cola Hayata Artı Vakfı'nın Yönetim Kurulu Başkanı ve Coca-Cola Kadın Liderler Konseyinin kurucu üyesidir. Ayrıca İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği'nin Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı yürütmektedir.

Boğaziçi Üniversitesi İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü mezunu olan Molinas, evli ve iki çocuk annesidir.

kaplanlarına ulaşacak?

Sanayi Bakanlığı tarafından hazırlanan Türkiye Sürdürülebilir Kalkınma Raporu-2012'de KOBİ'lerle ilgili çarpıcı bilgilere yer veriliyor. Türkiye'de sayıları 3,3 milyon olan KOBİ'ler toplam işletmelerin yüzde 99,9'unu oluşturuyor. Planlı sanayileşmenin ve düzenli kentleşmenin sağlanması, sanayinin çevresel etkilerinin azaltılması ve KOBİ'lerin üretim şartlarının iyileştirilerek rekabet güçlerinin artırılması amacıyla Organize Sanayi Bölgesi (OSB) ve Küçük Sanayi Sitelerinin (KSS) yapımına hız verilmiş durumda. 2011 yılı sonu itibarıyla tamamlanmış olan 147 adet OSB ve 445 adet KSS bulunuyor.

KOBİ'lerin uygun koşullu finansmana erişiminin sağlanması öncelikli politikalar arasında yer alıyor. 2001 finansal krizi sonrası bankacılık sisteminde ve ekonomik yapıda gerçekleştirilen reformların da etkisiyle KOBİ'lerin finansmana erişimde önemli gelişmeler sağlandı. Bankalardan sıfır veya düşük faizli kredi kullanımı gibi. 2000'li yıllarda KOBİ kredilerinin toplam kredilere oranı yüzde 5'lerden 25'lere geldi. Yerel ve bölgesel kalkınma dinamiklerinin harekete geçirilerek bölgelerin rekabet gücünün ve ulusal kalkınmaya olan katkısının artırılması, bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması, katılımcılık ve yönetişimin tabana yaygınlaştırılması amacıyla Türkiye genelinde 26 adet kalkınma ajansı kuruldu. KOBİ Stratejisi ve Eylem Planı'na göre 2011-2013 arasında KOBİ'lerin üretim ve yatırım miktarı ile katma değerinin artırılması ve büyümelerinin sağlanması amaçlanıyor.

SKD olarak biz ilk aşamada büyük kurumlara odaklanıyor, KOBİ'lere dolaylı olarak tedarik zinciri uygulamaları ile ulaşıyoruz. Ayrıca KOBİ üyeleri olan kurumlara sürdürülebilirlik bilincinin yayılması amacıyla çalışmalar yapıyor ve ortak etkinlikler düzenliyoruz. ○

“Sürdürülebilirlik, Hayır İş Değildir”

Interface’i, geçen sene kaybettiğimiz, sürdürülebilirlik konusundaki efsane iş insanlarından biri olan Ray Anderson’dan hatırlayabilirsiniz. Anderson, henüz daha 1995 yılında kendi kurduğu halı fabrikası Interface’in iş yapma şeklini tepeden tırnağa değiştirmeyi başarmıştı. 2020 yılına kadar bütün çevresel etkilerini sıfırlamayı hedefleyen Interface’in Avrupa-Ortadoğu-Afrika Bölgesi Sürdürülebilirlik Müdürü Ramon Arratia’yı 18-19 Ekim’de Swiss Otel’de gerçekleştirilen Yeşil İş Konferansı’nda yakaladık ve şirketin Misyon Sıfır hedefi doğrultusundaki yeni atılımlarını ve işbirliklerini konuştuk.

 Balkan TALU

 Özgür GÜVENÇ

Interface'in dünyanın ilk yeşil şirketlerinden biri olduğunu biliyoruz. Son dönemde şirketinizde ne tür gelişmeler oluyor?

Bizim **Misyon Sıfır (Mission Zero)** politikamızı biliyorsunuz. Bunun anlamı sıfır su, sıfır atık, sıfır etkidir. Bizim halı üretimimizde çevreye en çok etkide bulunan kalem, hammadde olarak kullanılan ipliktir. Bu etkiyi azaltmak için ise üç tane çok basit yöntem var: Ya daha az iplik kullanacaksınız, ya geri dönüştüreceksiniz, ya da yepyeni bir tür icat edeceksiniz. Biz **Biosfera I** adıyla anılan koleksiyonu yüzde 100 geri dönüşümlü ipliklerden ürettik. Geri dönüştürülen ipliklerin kaynağı da, Filipinlerde kullanılmış balık ağlarıydı...

Bu yeni seriyi piyasaya ne zaman sürdünüz?

Biosfera koleksiyonunu yaklaşık 14 ay önce pazara sürdük. Diğer bir önemli serimiz olan **Fotosfera** serisi ise tamamen bitkilerden üretildi. Burada keneotu yağı olarak anılan bir madde kullanılıyor. Halının üretiminde kullanılan hammaddenin yüzde 60'ı keneotundan geliyor. Bu şekilde, Hindistan'da keneotu üretimi yapan küçük üreticileri desteklemiş oluyoruz. Yakında bu biyolojik hammadde oranını yüzde 100'e kadar çıkarmayı planlıyoruz.

Hindistan ve Brezilya kırsalındaki üreticilere ne tür bir destek sunuyorsunuz?

Biz özel bir destek sunmuyoruz. Burada Interface'in yaptığı, sadece keneotu yağına yönelik talebi ortaya çıkarmak. **Keneotu üretimi ise Brezilya ve Hindistan'daki çiftçiler için istihdam olanağı yaratıyor.** Dolayısıyla biz burada bir hayır işi yapmıyoruz. Kurum olarak bu tür yaklaşımlara zaten karşıyız.

Peki diğer paydaşlarımızla ilişkiniz nasıl?

Muhtelif paydaşlarımıza yönelik

Yüzde 100 Geridönüşümlü Koleksiyon: Biosfera I

Interface tarafından Türkiye pazarına da sunulan Biosfera I koleksiyonu tamamen çevreci bir Ar-Ge yaklaşımıyla geliştirildi. Şu ana kadar dünyada geliştirilmiş en sürdürülebilir ürünlerden biri olarak kabul edilen Biosfera I koleksiyonuna bu unvanı kazandıran en önemli özellik ise yüzde 100 geridönüşümlü ipliklerle üretilmesi. Karo halı ve zemin döşemelerinden kaynaklanan atıkların yüzde 50'sini iplik oluşturuyor. Biosfera I serisinin amacı ise özellikle ipliğin geri dönüştürülebilmesi. Koleksiyonda kullanılan ipliğin yüzde 30'u, kullanım ömrünü tamamlamış atık ürünlerden geliyor. Atık malzemeye en iyi örneklerden biri de kullanılan balık ağları. Geri kalan yüzde 70 ise, Interface'in kendi teknolojisiyle geliştirdiği özel bir hammaddeyle üretiliyor.

programlarımız var. Çalışanlarımıza yönelik programlarımızın yanı sıra, çevre örgütleriyle de işbirliği içinde lobi faaliyetleri yapıyoruz. Örneğin Türkiye'de açık alana atık deşarjı neredeyse bedava... Atıkları arıtmadan, geri dönüştürmeden denizlere,

derelere boşaltmanın hiçbir yaptırımını neredeyse yok. Bu İspanya'da da çok büyük bir sorun. Peki, biz çalışma prensibini geridönüşüm üzerine kurmuş bir şirket olarak bu şartlar altında nasıl rekabet edeceğiz? Ede-meyiz. Bu yüzden biz atık konusunun firmalar ve yerel yönetimlerin anlaşmalarıyla çözülmesini savunuyoruz. Bu modelde, üreticiler yerel yönetim meclisleriyle anlaşma imzalıyor. Anlaşma ne kadar kapsamlıysa firmalar açık alana o kadar az atık dökülebiliyor.

Firmamızın diğer bir önemli sosyal sorumluluk projesi ise küçük balıkçılarla yaptığımız işbirliği. **Filipinler, Hindistan ve Afrika'nın** belli bölgelerindeki küçük balıkçılardan eski balık ağlarını toplayıp hammadde olarak kullanıyoruz. Bir yandan da o balıkçılara deniz temizliği yaptırmış oluyoruz. Burada üçlü bir fayda sağlanmış oluyor. Bölgedeki kıyı şeritleri temizleniyor, düşük gelirli insanlar ek gelir elde ediyor ve bu arada biz de hammadde sağlıyoruz.

Interface olarak bölgesel ofisleriniz var. Ürünlerinizi de bu merkezlerden dağıtıyorsunuz. Ve sonuçta ulaşımdan kaynaklanan bir karbon

Interface'den Bitkisel Koleksiyon: Fotosfera

Hindistan ve Brezilya kırsalında sadece Interface için özel üretilen **keneotu bitkisinin yağından** (castor oil, bazı kaynaklarda hintyağı olarak da geçiyor) elde edilen ipliklerden imal edilen Fotosfera, firmanın saf petrokimyasal hammaddeleri azaltma stratejisi kapsamında geliştirildi. Interface'in kurucusu **Ray Anderson**, daha 1994 yılında petrol bağımlılığını ortadan kaldıracaklarına dair ant içmişti. Fotosfera serisi, petrol bazlı hammadde yerine biyolojik hammadde kullanarak kurumun 2020 hedeflerine emin adımlarla ilerliyor. Hindistan'ın sıcak ve kurak bölgelerinde yetişen keneotunu 25 günde bir sulamak yetiyor. Gıda tarımına elverişli olmayan meyilli topraklarda yetiştirilebilen keneotu sayesinde erozyon da engellenebiliyor.

Net-Works Projesi

8 Haziran 2012 Dünya Okyanus Günü'nde Interface, kıyı kirliliği sorununun çözümüne katkıda bulunmak için **Londra Zooloji Derneği**'yle çok önemli bir ortaklık anlaşması imzaladı. Bu anlaşmaya göre, yoksul kıyı ülkelerinde balıkçıların kullandığı eski atık ağlar toplanarak karo halı hammaddesi olarak kullanılıyor. Projenin pilot uygulaması

için de, Filipinler'in en fazla balık çeşidine sahip bölgesi olmasına karşın, dünyanın en tahribata uğramış mercan kayalıklarına ev sahipliği yapan yöresi olan **Danajon Bank** seçilmiş. Proje kapsamında, yerel uzmanlar, balıkçıları ve Filipinler merkezli deniz koruma örgütü **Seahorse Vakfı** işbirliğiyle bir atık ağları toplama zinciri oluşturulması hedefleniyor.

emisyonunuz var. Bunu nasıl sıfırlıyorsunuz?

Bölgesel üretim yapmak gibi bir politikamız zaten var. Avrupa'da ürettiğimiz ürünlerin yüzde 99,8'ini Avrupa'da dağıtıyoruz. Üretim sürecinin her aşamasında karbon emisyonu ortaya çıkıyor. Hammadde işlenmesi sırasında; ulaşım aşamasında... Hatta halımızı elektrikli süpürgeyle temizlerken dahi karbon salımı yapıyorsunuz. Bizim ürünlerimizin ulaşım ayağındaki karbon salımının, tüm yaşam çevrimi içindeki oranı yüzde yedi. Karbon emisyonunda aslan payı ise yüzde 70'le üretim aşamasının. Nitekim biz de iplik kullanımında yaptığımız atılımla bunu çözmeye çalıştık. Onun dışında biz her aşamada ürettiğimiz karbon salı-

mını ayrı ayrı ofsetliyoruz zaten. Bu bağlamda Hindistan'da biyokütle, Çin'de mikro baraj tesislerine yatırım yaptık.

Yeşil ürünlerin maliyetinin yüksek olduğuna dair bir mit var. Siz ilk yeşil ürün markalarından birinin temsilcisi olarak bu konuda ne dersiniz.

Bu gerçekten de bir mit. Bizim çevreye duyarlı yeşil ürün kullanmak isteyen müşterimiz de var. Tek amaçlı halı döşemek olan müşterimiz de var. Sonuçta bizim kataloğumuzda daha pahalı seçenekler de var, daha ucuz opsiyonlar da. Halı meselesinde esas olan iplik. Fiyatları belirleyen de ipliğin kalitesidir. Sürdürülebilir olup olmaması değil... ○

DEĞİŞİMİN
NABZINI TUTAN
AYLIK EKONOMİ DERGİSİ
OPTİMİST
OCAK 2013'TE
İLK SAYISIYLA
SİZLERLE

Optimist

Girişim İnovasyon Yönetim

YIL 1 SAYI 0 KASIM 2012 TANITIM SAYISI

e-ticaretin
2013
beklentileri

GİRİŞİMCİLİK KASIRGASI ESİYOR

Türkiye yeni bir
dönemin eşiğinde
İnovasyon ekonomisine doğru

YENİ KAPİTALİZM
Niçin ve nasıl

KALDIRAÇ ETKİSİ

Gittigidiyor'dan
Yemeksepeti'ne
16 Türk internet
girişimcisinin deneyimleri

**RUSYA ve
HİNDİSTAN'dan**
İlham veren İNOVASYON
ATAĞI

DİJİTAL DOKTOR DEVRİ
Bu bilgisayar teşhis koyuyor

KAPLANLAR YÜKSELİYOR

ANADOLU 2.0

Soyak Soho ve Soyak Mavişehir Optimus LEED Sertifikasyon Süreci ve Yeşil Tasarruf

Var olan binalara verilen LEED-EB sertifikasını merkez binasına alarak, Türkiye’de ilke imza atan Soyak Holding, İstanbul Zincirlikuyu’da yer alan Soyak Soho ve İzmir’de yer alan Soyak Mavişehir Optimus projelerinin inşa ve tasarım aşamaları sırasında çevreyi ve doğal yaşamı korumak, enerji ve su tasarrufu sağlamak için pek çok uygulamaya yer veriyor. Her iki projeye LEED GOLD sertifikası adayı olan Soyak, sürdürülebilir bir çevre için projelerinde çevreye duyarlı, doğa dostu akıllı çözümlerle katkıda bulunuyor.

Gayrimenkul, enerji, çimento ve döküm sektörlerinde öncü projelere imza atan Soyak, konut projelerinde yeşil bina konseptine ağırlık vererek LEED kriterlerine uygun konutlar inşa ediyor. LEED (Leadership in Energy and Environmental Design-Enerji ve Çevre Dostu Tasarımda Liderlik) sertifikasyon süreci ile ilgili **Soyak Holding Kurumsal İletişim Koordinatörü Fatma Çelenk**, “Soyak olarak, geliştirdiğimiz konut projelerinde sosyal, çevresel ve toplumsal sorumlulukla hareket ediyoruz. Sürdürülebilir bir dünya

için sürdürülebilir bir çevre söylemiyle mevcut ya da yeni yapılacak yapılarda, yeşil bina olmak için belli kriterlerin sağlanmasına yönelik önemli sertifikasyon sistemlerinden biri olan LEED için başvuru yaptık. Soyak Mavişehir Optimus tamamlandığında, **İzmir’in ilk LEED GOLD sertifikalı projesi** olacak. Aynı şekilde Soyak Soho projesi de LEED GOLD adayı. LEED yeşil dönüşüm için global ölçekte önemli bir araç görevi görüyor” dedi. Soyak Soho ve Soyak Mavişehir Optimus projelerinde LEED GOLD adayı olan Soyak, Soho projesini

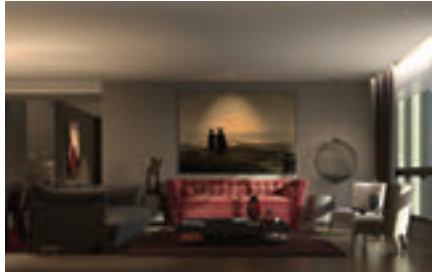
2013 Aralık ayında bitirmeyi planlarken, Soyak Mavişehir Optimus projesindeki etap teslimlerinde bu tarih Aralık 2013 ve Mart 2014 olarak veriliyor. Soyak Holding Kurumsal İletişim Koordinatörü Fatma Çelenk "LEED, ABD'deki Yeşil Binalar Konseyi tarafından verilen, sürdürülebilir yeşil bina uygulamalarını içeren bir sertifika. Binanın tasarım, yapım ve işletme performansları ölçülerek kabul edilen ölçütlerle kıyaslanıyor. Soyak Soho ve Soyak Mavişehir Optimus projeleri bu kriterlerin hepsini karşılamakla kalmıyor ek olarak tasarlanan çevre dostu akıllı çözümleri de içeriyor" dedi.

LEED sertifikası global ölçekte çevreye duyarlı bir bina olmanın dışında, içinde yaşayan konut sahiplerine de farklı avantajlar sunuyor. Yeşil bina projelerinde yapılan çevre dostu uygulamalar sayesinde enerji ve su masraflarından büyük tasarruflar sağlanıyor. Bu şekilde yeşil binaların sağladığı tasarruf konut içinde yaşayanların bütçesine direkt katkı sağlıyor. Bu anlamda Soyak Soho ve Soyak Mavişehir Optimus projelerinde birçok çevre dostu akıllı çözümler geliştirilmiş. Bu akıllı çözümlerle elde edilecek tasarruf da konut sakinlerinin aidat ve masraflarını büyük ölçüde azaltacak.

Yerel Bitkiler ve Geri Dönüşüm İçerikli Malzemeler

Soyak Soho ve Soyak Mavişehir Optimus projelerinde doğal yaşamı desteklemek için İstanbul'un ve İzmir'in yerel iklimine uyumlu bitkiler seçiliyor. Serada yetişen kültür çimlerinin yerine yerel kır çimleri kullanılıyor. Geri dönüştürülmüş içeriğe sahip yerel inşaat malzemesi kullanılıp, inşaatla ortaya çıkan atıkların hemen hepsi geri dönüşüme gönderilip, toz ve kirin çevreye ve yeraltı sularına yayılması engelleniyor.

"Geleceğe bir damla sakla" proje-

Soyak Soho ve Soyak Mavişehir Optimus projelerinde konut sakinleri rahat rahat nefes alsın diye, binalar yapılırken çevre dostu boya ve inşaat malzemeleri kullanılıyor.

sinin mimarı Soyak, bu projelerde de yağmur suyunu ziyan etmemek için yağmur suyu toplama kanalları oluşturularak bahçe sulama işleminde kullanılacak. Bu uygulama hem su tasarrufu sağlayacak, hem de konut sakinlerinin aidat masraflarının önemli derecede azaltılmasına katkı sağlayacak.

Elektrik Faturaları ve Aidatlarda Tasarruf

Binalarda her türlü sistemin enerji tüketimi takip edilerek tasarruf önlemlerinin devamlılığı sağlanabilecek. Her odaya konan **termostatik vana** ile evin ısı kontrolünü ev sakinleri istediği gibi ayarlayabilecek. Bu şekilde ısı enerjisinden tasarruf sağlanmış olacak. Pencerelerden içeriye bol gün ışığı girebilsin ve lambalar daha geç yakılsın diye pencere alanları ve yükseklikleri geniş, oda derinlikleri optimumda tutulacak, site ve ev içi elektrik armatürleri en az enerji tüketen modellerden seçilecek. Isı yalıtımı uluslararası standartlarda yapılacak.

Tüm bu uygulamalarla elektrik faturalarından ve aidat masraflarından tasarruf sağlanmış olacak. Bu ve benzeri pek çok kriterin yerine getireceği Soyak Mavişehir Optimus ve Soyak Soho projeleri, daha az kaynak tüketerek daha verimli,

daha yaşanabilir çevre dostu projeler olacaklar.

Çevreye ve Sağlığa Zarar Vermeyen Binalar

Sadece su ve enerji tasarrufu değil aynı zamanda bina sakinlerinin sağlığına ve konforuna da önem veren projeler olarak alıcılarla buluşacak Soyak Soho ve Soyak Mavişehir Optimus projelerinde konut sakinleri rahat rahat nefes alsın, daha az kimyasal etkiye maruz kalsın diye, binalar yapılırken çevre dostu boya ve inşaat malzemeleri kullanılacak, **solvent içerikli ürünler** kullanılmayacak.

Konut sakinlerinin otomobil kullanmadan da ihtiyaçlarını giderebilmesi için market, AVM, otobüs, metro, metrobüs gibi imkanlara yakın projeler olarak geliştiriliyor. Şehrin içinde de bisiklete binilebilmesi için bisiklet parkurları ve park alanları ayrılacak. Yeşil ve sosyal alanlara daha fazla yer ayırmak için otopark alanları olabildiğince yeraltına yapılacaktır.

Soyak Soho Ofis'te ise, çalışan herkes evine ya da iş yerine yürüyerek ya da bisikletle gidebilsin diye özel bisiklet park alanları yapılarak, ferah bir güne başlamak için duş ve soyunma odaları bulunacak. Uluslararası standartlara uygun olacak şekilde sigara dumanına maruz kalınmaması için bina giriş ve çıkışlarına yakın alanlarda dahi sigara içilmeyecek.

Akıllı Çözümler

Soyak Soho ve Soyak Mavişehir Optimus projelerinde elektrikli araçlar da düşünülmüş. Elektrikli araçları şarj edebilmek için şarj üniteleri yerleştirilecek. Düşük emisyonlu araçlar ve carpool/servis araçları/ uzun araçlar için özel ve öncelikli park yerleri yapılacak. Soyak Soho Ofis'te bina klima yoğunlaşma suyu toplanıp ofis wc'lerinde kullanılacak ve susuz pisuarlar yerleştirilecek. ○

“Bir Rekabet Avantajı Olarak Sürdürülebilirlik” Seminerinin Ardından...

Geçtiğimiz ay 7 Kasım’da, İstanbul, sürdürülebilirlik ve yeşil ekonomi açısından son derece önemli bir uluslararası etkinliğe ev sahipliği yaptı. İstanbul Ticaret Odası, Hollanda Kraliyeti İstanbul Başkonsolosluğu ve CSR Consulting Turkey işbirliğiyle düzenlenen “Bir Rekabet Avantajı Olarak Sürdürülebilirlik” seminerine, Hollanda Başbakanı Mark Rutte’nin de katılımı, sanırım etkinliğin önemini özetliyor. Ancak, İstanbul Ticaret Odası’na kayıtlı iş insanlarının yoğun ve aktif katılımı da, Türkiye’nin sürdürülebilirlik çalışmaları açısından önemli bir kilometre taşı olarak kabul edilebilir. Sürdürülebilirlik yönetiminin sadece büyük, uluslararası şirketlerin gönüllü bir girişimi değil, küreselleşmenin getirdiği bir gereklilik olduğunun sıkı sıkıya vurgulandığı etkinlikte Başbakan Rutte’nin uyarısı da anlamlıydı: “Sürdürülebilirliği DNA’sına işlemeyen şirketler kaybedecek”.

 Bahar KESKİN, Özlem ÇEVİK KOPER, CSR Consulting Turkey

Uzun vadeli ekonomik kalkınma ve küresel pazarda rekabet avantajı sağlamak için sürdürülebilirlik yönetiminin önemi hızla artıyor. Artık şirketler açısından yüksek sürdürülebilirlik performansı göstermek, gönüllü bir faaliyet olmaktan ziyade ticari bir zorunluluk haline gelmiş durumda. Bunun örneklerini “Bir Rekabet Avantajı Olarak Sürdürülebilirlik” seminerinde dinleme olanağı bulduk.

Artık pek çok şirket faal olduğu sektördeki önemli ve öncelikli sürdürülebilirlik temalarını belirleyip, bu doğrultuda, stratejik avantaj yaratacak ürün, hizmet ve iş süreçleri geliştiriyor. Uzun vadeli sürdürülebilirlik söz konusu olduğunda her kurumda hayata geçecek standart çözümler yok. İşte bu nedenle seminerin gündemini farklı sektörlerden öncü şirketlerin sürdürülebilirlik kapsamına giren iyi uygulamaları oluşturdu.

İstanbul Ticaret Odası, Hollanda Kraliyeti İstanbul Başkonsolosluğu ve CSR Consulting Turkey işbirliğiyle düzenlenen seminere Hollanda Hükümeti, **MATRA Fonu** aracılığı ile destek verdi. Ayrıca **Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi (Global Compact) Hollanda Ağı ve Türkiye İş Dünyası Sürdürülebilir Kalkınma Derneği** de seminere katkıda bulundular.

Sürdürülebilirlik konusu Hollanda hükümetinin ve Hollanda kökenli şirketlerin gündeminde önemli bir yer tutuyor. Bu konunun stratejik olarak yönetilmesi gereği ve başarılı bir uygulamanın ise sadece kendi ülke veya fabrika duvarları arasında değil, ticari ilişkide bulunulan tüm tarafların katkılarıyla gerçekleştirilebileceği tartışma götürmüyor. Bu sebeple Türkiye ve Hollanda arasındaki diplomatik ilişkilerin 400. yıldönümü kutlamaları ve ticari ilişkilerin güçlendirilmesi çerçevesinde bu konuya özel bir yer verildi.

İstanbul Ticaret Odası'nın ev sahipliği yaptığı seminere Hollanda Başbakanı Mark Rutte, Türkiye ve Hollanda'da faaliyet gösteren şirketlerin yöneticileri, akademisyenler, sivil toplum kuruluşları, sektör kuruluşları ve Medya temsilcilerinden oluşan 300'ün üzerinde kişi katıldı.

İstanbul Ticaret Odası'nın ev sahipliği yaptığı seminere **Hollanda Başbakanı Mark Rutte**, Türkiye ve Hollanda'da faaliyet gösteren şirketlerin yöneticileri, akademisyenler, sivil toplum kuruluşları, sektör kuruluşları ve medya temsilcilerinden oluşan 300'ün üzerinde kişi katıldı.

Seminerin açılış konuşmasını yapan **İTO Başkanı Dr. Murat Yalçıntaş**, sürdürülebilir ekonominin sağlanabilmesi için iş dünyasına görevler düştüğüne işaret ederek, sözlerini şöyle tamamladı: “Biz iş adamları olarak sonsuz bir kazanma hırsı içerisinde değiliz. Çalışanları insanca yaşatarak, kullandığımız kaynakların hakkını vererek, geridönüşüm yaparak, enerjiyi düzgün kullanarak, dolayısıyla rekabet konsepti ile sürdürülebilirlik konseptini bir araya getirerek yaşamak zorundayız. Eğer bunu yapamazsak bugün bir şeyler kazandığımızı düşünebiliriz ama yarın çocuklarımıza çok kötü bir miras bırakırız.” Hollanda Başbakanı **Mark Rutte** de konuşmasında sürdürülebilirlik için gereken değişimde liderlik rolünün iş dünyasında olduğunun altını çizdi. Hükümetlere de örneğin sürdürülebilirlik kriterlerine

uygun üretilmiş ürün ve hizmetleri tercih ederek, bu yönde piyasaya örnek teşkil etmek gibi rollerin düştüğünü belirtti. Rutte'nin bu görüşü seminerin, yönetici paneli bölümünde söz alan şirketlerinin üst düzey yöneticilerinin konuşmalarında yankı buldu. Sadece reklam amacıyla sürdürülebilirlik kapsamında atılan adımlarının şirketlere yarardan çok zarar getireceğini vurgulayan Rutte, sürdürülebilirliği yönetim kurullarından fabrikalara, genel merkezden en küçük iş birimine kadar uygulayan, yani **DNA'sına işleyen şirketlerin** rekabette bir adım önde olacaklarını sözlerine ekledi.

Başbakanın Katıldığı Bir Yönetici Paneli

Seminerin ilginç anlarından biri de Türkiye ve Hollanda kökenli şirketlerin üst düzey yöneticilerinin katıldığı panel oldu. **Dr. Artunç Kocabalkan**'ın moderatörlüğünü yaptığı yönetici panelinde Hollanda Başbakanının yanı sıra, Akçansa Genel Müdürü **Hakan Gürdal**, Koç Holding Dayanıklı Tüketim Grubu Başkanı ve Arçelik Genel Müdürü **Levent Çakıroğlu**, Philips Ortaoğlu ve Türkiye Başkanı CEO'su **Roy Jakobs**, Royal Haskoning DHV CFO'su ve Yönetim Kurulu Üyesi **Jaska de Bakker** ve Turkcell Kurumsal İletişim ve İlişkiler Genel

İzleyicilerin Görüşleri:

“Kollektif Aksiyon Gerektiği Ortaya Çıktı”

Programdaki konuşmacılar, sürdürülebilir gelecekte rol alması gereken önemli paydaşları, devletten sivil toplum kuruluşlarına, iş dünyası önderlerinden konunun birinci derece uygulayıcılarına kadar içermesi açısından çok yönlü düşünülmüş. Global Compact temsilcisi **André van Heemstra**'nın dediği gibi, sürdürülebilir bir gelecek “kollektif aksiyon” gerektiriyor ve bu da tüm paydaşların bu çabaya dahil olmasıyla mümkün kılınabilir.

Ayrıca örnek uygulamalarda, şirketlerin sürdürülebilirlik stratejilerini sadece üretim süreçlerine değil, tedarik zincirlerine ve tüketicilerin ürünlerini kullandıkları süreçlere de yansıtacak şekilde tasarladıkları görülüyor. Belli ki; vizyoner şirketler, kâr ve verimlilik hedeflerinin yanı sıra, işlerinin uzun vadeli devamlılığını gözeterek ürün ayakizlerini belirli oranda azaltma hedeflerini de belirlemeyi ihmal etmiyorlar. Hem dünyamız hem de iş dünyası açısından umut verici gelişmeler olduğunu görmek çok güzel.

Rekabet gereği, bu anlayışın şirketlere ve sektörlerle yayılacağı düşüncesindeyim. Konuşmacıların da sıkça belirttiği gibi, sürdürülebilirlik, samimiyetle şirketlerin her bireyine nüfuz ettikçe ilerlememek mümkün değil. Birlikte ve derinlemesine çalışma fırsatı sunan nice etkinliklerin yapılması dileğiyle, emeği geçen herkese teşekkürler.

Berivan Mine Ferhanoğlu, Proje Yöneticisi, Koç Holding

“Konuşulanlar, Gerçekten Çok İlham Vericiydi”

Vincent Bouvard, PUBLICIS MODEM, İcra Kurulu Üyesi

“Zıt Görüşlerin Dinamizmi İzleyicilerle Buluştu”

İTO'da sohbet etme olanağı bulduğumuz iş dünyasının temsilcilerinin karar oluşması önemliydi. Bu seminerin sürdürülebilirlik konusunda pek çok şirkete kendilerinde mevcut olmayan bilgi ve rehberliği sağladığı kanısındayım. Bu nedenle katılımcılar için sonuca yönelik katma değer yarattığımız için kutlarım.

Farklı felsefesi olan ve farklı başarı kriterlerine (zaman, kaynak, insan gücü gibi) yatırım yapan panelistlerin aynı oturumda bir araya gelmeleri müthiş bir değer yaratabiliyor. Bazen zıt görüşlerin yarattığı dinamiklerin enerjisi izleyici kitleye de bulaşarak hoş ve akılda kalan mizansenler yaşanıyor. Bunun yaşandığı bir seminer oldu.

Eser Büyükkayın, Yaşamak Vakfı Başkanı

“Nokta Atışı Bir Etkinlikti”

İş gereği, sürdürülebilirlikle ilgili tüm etkinlikleri takip etmeye çalışan birisi olarak, bu kadar hedefe ulaşan az organizasyon izlediğimi söyleyebilirim. Yapılmak için yapılan, dostlar alışverişte görsün diyen bir etkinlik değildi. Bunda har zamanki gibi işbirliğinin önemi vardı bence. İstanbul Ticaret Odası, taşın altına elini koymuş oldu. İzleyiciler arasında her zaman gördüğümüz bildik yüzler yerine, ekonominin birebir içindeki insanlar vardı ve zengin bir bilgi alışverişi yaşandı. Ben bu etkinliğin, Türkiye'de yeşil ekonominin gelişiminde ufak bir kilometre taşı olduğuna inanıyorum. Hollanda Kraliyeti İstanbul Başkonsolosluğu'nu, İstanbul Ticaret Odası'nı ve CSR Consulting Turkey ekibini yürekten kutluyorum.

Barış Doğru, EKOIQ Dergisi Genel Yayın Yönetmeni

Programda yer alan üç paralel çalıştayda, on farklı kuruluşun temsilcileri sürdürülebilirliğin çevresel, sosyal ve ekonomik boyutları ile rekabet açısından önemini ele aldılar.

Müdür Yardımcısı **Koray Öztürkler** söz aldılar.

Toplantıda Philips Ortadoğu ve Türkiye Başkanı CEO'su Roy Jakobs, dünyada yaşanmakta olan, kentleşme sürecinde Philips'in geleceğin şehirlerini oluşturmada kendisini nasıl konumlandığını anlattı. Koç Holding Dayanıklı Tüketim Grubu Başkanı ve Arçelik Genel Müdürü Levent Çakıroğlu da inovasyon açısından sürdürülebilirlik konusunun nasıl bir itici güç olduğuna ve yeni ürün geliştirme ile yeni ortaklıklar kurmadaki katkısına değindi.

Panelde söz alan tüm yöneticiler, sürdürülebilirlik yönetiminin taşıdığı stratejik önemi vurguladılar. Bu bakış açısıyla geliştirdikleri ürün ve hizmetlerden, kurumsal politika ve süreçlerden örnekler verdiler.

Seminerin bir başka ilginç anı izleyicilerin, anında oylama sistemiyle sürdürülebilirliğin çevresel, sosyal ve ekonomik boyutuna dair sorular-

dan oluşan ankete katılması oldu. Böylelikle bir yandan bilgi dağarcıkları gelişirken diğer yandan da konuşmacılara yeni sorulara yanıt vermeleri için fırsat oluştu. Anket sorularından biri "Türkiye'de kadınların orta ve üst yönetimde temsil edilme oranı kaçtır?" idi. Katılımcıların beklediğinden düşük çıkan "yüzde 3" cevabı, hem yönetici panelinde hem de programda yer alan çalıştaylarda bu oranın yukarı çekilmesi gerektiğine yönelik yorumlara yol açtı.

Çalıştaylar ve Ana Mesaj

Programda yer alan üç paralel çalıştayda, on farklı kuruluşun temsilcileri sürdürülebilirliğin çevresel, sosyal ve ekonomik boyutları ile rekabet açısından önemini ele aldılar. Bir izleyicinin dile getirdiği "şirketlerin sürdürülebilirlik raporlarını kim okuyor?" sorusu oldukça ilgi gördü. Sürdürülebilirliğin rekabet açısından önemine odaklanan çalıştayda konuşan Birleşmiş Milletler

Uluslararası Ticaret ve Sürdürülebilirlik Kitapçığı

Özellikle uluslararası şirketlere tedarikte bulunan Türk şirketlerine yönelik olarak hazırlanan "Uluslararası Ticaret ve Sürdürülebilirlik" adlı kitapçığın lansmanı da seminerde yapıldı.

Ülkemizdeki sürdürülebilirlik trendleri ve uygulamalarından örnekler veren kitapçığın "Adım Adım Sürdürülebilirlik" bölümünde sürdürülebilirlik yönetimi kapsamında kapasitesini geliştirmek isteyen şirketler için temel adımlar yer alıyor.

Kitapçık 2010'da CSR Consulting Turkey ve TKSSD tarafından geliştirilmiş ve Hollanda Kraliyeti İstanbul Başkonsolosluğu İnsan Hakları Fonu'nun maddi katkılarıyla yayımlanmıştı. Bu kez CSR Consulting Turkey tarafından güncellendi ve Hollanda Kraliyeti İstanbul Başkonsolosluğu İnsan Hakları Fonu ve İstanbul Ticaret Odası'nın maddi katkılarıyla yeniden yayımlandı. Kitapçık www.csrconsulting.nl adresinden indirilebiliyor.

İş Dünyasının İnsan Haklarına Saygı Gösterme Sorumluluğu El Kitabı

Seminerde, insan hakları konusunun şirketlerde nasıl yönetileceğine dair yol göstermeyi amaçlayan bir el kitabının da lansmanı yapıldı. "İş Dünyasının İnsan Haklarına Saygı Gösterme Sorumluluğu" adlı 44 sayfalık bu el kitabının içeriği, CSR Consulting Turkey tarafından, Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi Hollanda Ulusal Ağı'nın 2010 yılında yayımladığı "How to Do Business with Respect for Human Rights: A Guidance Tool for Companies" adlı çalışmasından esinlenerek geliştirildi.

Bu rehberi yeni gelişmeler ışığında uyarlayıp ve güncellerken, Birleşmiş Milletler'in 2012'de yayımladığı "The Corporate Responsibility To Respect Human Rights, An Interpretive Guide" (İnsan Haklarına Saygı Göstermeye Yönelik Kurumsal Sorumluluk: Açıklamalı Rehber) (HR/PUB/12/02) adlı yayından faydalanıldı. Özel sektörde insan hakları konusunun nasıl yönetilebileceğine odaklanan bu rehberin dilimize kazandırılmış olması, umarız konunun kurumsal ve sistemli yaklaşımlarla ele

alınmasına katkı sağlayacaktır. El kitabı www.csrconsulting.nl adresinden indirilebiliyor.

Not: "İş Dünyasının İnsan Haklarına Saygı Gösterme Sorumluluğu El Kitabı", Hollanda İnsan Hakları Fonu MATRA Decentral Programı'nın mali katkılarıyla hazırlandı ve yayımlandı. CSR Consulting Turkey bu yayının içeriğini İstanbul Ticaret Odası ve Hollanda Kraliyeti İstanbul Başkonsolosluğu'nun desteğiyle gerçekleştirdi. Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi Hollanda Ulusal Ağı'ndan Huib Klamer ve David Vermeijs de bu yayının içeriğine katkıda bulundular.

Küresel İlkeler Sözleşmesi Hollanda Ağı Başkanı **André van Heemstra**, stratejik sürdürülebilirlik yönetimi yapmak isteyen şirketler için, ünlü yazar ve araştırmacı **Peter Senge**'nin **Gerekli Devrim (The Necessary Revolution)** adlı kitabında yer alan "paydaşlar için değer yaratma" modelini referans gösterdi.

Çalıştaylarda sürdürülebilirlik söz konusu olunca, her kurumun yapabileceklerinin farklı olduğunu ve kararlı yaklaşımların kurumsal performansı nasıl doğrudan etkilediğini görmüş olduk.

Verilen mesaj açık: "Özel sektör sürdürülebilir iş uygulamalarında başrolü üstleniyor. Her konuda olduğu gibi bu alanda da, öncü şirketler rekabet avantajı ve önemli ticari faydalar sağlıyorlar".

CSR Consulting Turkey olarak görüşümüz o ki, bu seminer sürdürülebilirlik yönetiminin artık bir rekabet konusu haline geldiğinin algılanması açısından faydalı oldu. Özellikle ev sahibi İTO'nun her büyüklükteki şirkete erişimi olması ve konunun önemini bu vesileyle vurgulaması son derece etkili oldu. Ayrıca bir başbakanın sürdürülebilirlik için özel sektöre liderlik çağrısı yapması ve kamu sektörünü engelleyici değil, teşvik edici olarak konumlandırması izleyiciler ve konuşmacılarda olumlu izlenim bıraktı. Etkinlikte aktarılan tüm iyi uygulama örnekleri, sorulan sorular ve konuşmacıların konularına samimiyetle sarılmış olmaları pek çok izleyiciye ilham verdi.

Amacımız sürdürülebilirlik yönetiminin sadece büyük, uluslararası şirketlerin gönüllü bir girişimi değil, küreselleşmenin getirdiği bir gereklilik olduğunu vurgulamaktı. Bu konunun artık rekabeti etkileyen faktörlerden biri olduğunun altını çizmiş olduk. Umarız bunu yaparken de katılımcılara motive edici bir deneyim yaşattık. Bu etkinliği anlamlı kılmak adına, değerli bilgileri ve emekleri ile katkıda bulunan tüm seminer ortaklarımıza, panel ve çalıştay konuşmacılarına teşekkür ediyoruz. ○

Program destekçisi olmak için:
0212 343 41 41
www.acikradyo.com.tr

—“Açık Radyo.”
94.9

Gezegende **Alarm!**

“Bir zaman gelir, çocuklarımızın geleceği ve yeryüzündeki tüm canlılar adına direnmek gerekir. O zaman işte burada. O zaman işte şimdi.”

Türkiye’de Bir Belediye Başkanı İklimi Seçti!

İklim Değişikliğiyle mücadelede artık ses daha güçlü, daha etkili çıkmaya başlıyor. Geçtiğimiz ay, 350 Aktivistleri’nin, yaklaşan yerel seçimleri de dikkate alarak üç şehirde başlattıkları “İklimi Değil, Belediyeleri Değiştir” kampanyası, bu gelişmenin son derece önemli bir işareti. Ankara, Yalova ve Antalya’da eylemleriyle ses getiren aktivistler, Antalya Büyükşehir Belediyesi Başkanı Mustafa Akaydın’ın da eyleme katılmasını ve iklim konusunda taahhütler vermesini sağlayarak, yapıcı ve kurucu bir muhalefetin nasıl olması gerektiğine dair güzel bir ders verdiler.

Tahir AYNE,

UGLA (Uluslararası Genç Liderler Akademisi), İklim Takım Kaptanı ve 350 Aktivisti

Sanayileşme öncesi atmosferde 280 ppm (milyonda parçacık sayısı) olan karbondioksit yoğunluğu 2012nin son verilerine göre 394 ppm’e ulaşmış durumda. Karbondioksit miktarının son 400 bin senede en düşük indiği seviye

180 ppm, en yüksek olduğu seviye ise 280 ppm. Yani 100 binlerce senedir karbondioksit miktarı bu iki seviye arasında gidip gelirken, sanayileşmeden sonra insan faktörü ile bu miktar 394 ppm’e çıkmış durumda ve her yıl 2 ppm artıyor.

Bilim dünyası ise bir daha geri dönüşü olmayan noktanın 450 ppm (2 derece ısınma) olduğunu ve güvenilir rakamın ise 350 ppm (1,5 derece ısınma) olduğunu vurguluyor. Bu bilimsel çalışmalar doğrultusunda 350 Aktivistleri için iklim

değişikliği ile mücadelede bir soru önemli yer tutuyor: **İklim meselesi kimin meselesi?** 450 ppm seviyesinden sonra yerkürenin hızla 6 derece ısınması bekleniyor. Yani, “Bu noktada kısaca, insanoğlunun ve birçok başka canlı türünün sonudur” diyor bilim dünyası. Fosil yakıtların cılgınca tüketimi böyle devam ederse, her yıl 2 ppm’lik bir artış olduğuna göre kabaca bir hesapla, iklimin devrilmeye noktasına 27 yıl sonra ulaşacağımız sonucu çıkar. Bu korkunç sonuçtan çıkarabileceğimiz en önemli şey, belki de tek şey, geleceğin bizim ellerimizde olduğudur. Yani kısaca bu sorun torunlarımızın ya da gelecek nesillerin sorunu değildir. İklim felaketleri hiçbir ideolojik düşünceye ayrıcalık göstermeyecek ve bu nedenle iklim meselesi hepimizin meselesidir.

İşte bu noktadan hareketle, yani “İklim meselesi hepimizin meselesi” sorumluluğuyla yola çıkan **350 Aktivistleri**, 11 Kasım’da **350 Ankara**’nın “**İklimi Değil, Belediyeleri Değiştir**” çağrısı ile **350 Antalya** ve **Yalova PAB** ile birlikte üç kentte önemli bir adım attı. Amaçları, seçimlere 16 ay kala, petrolü, kömürü değil iklimi seçen adayları, iklim dostu belediyciliği tartışan bir seçim kampanyasını başlatmaktı. Daha fazla insanın iklimi tercih ettiğini göstermek, bu gösterimi de politikacılara ulaştırmaktı. Eşzamanlı olarak bir araya gelen 350 Aktivistleri bu kampanya sürecinin startını verdi.

350 Ankara Aktivistleri, tren garı önünde bisikletleri ile bir araya geldiler ve kent turu ardından Güvenpark’a vardılar. Farklı bir basın açıklamasına imkân veren **İnsan Mikrofonu** ile basın metni herkes tarafından okundu ve sonrasında sokakta temsili bir ön seçim yapıldı. Bu ön seçimde halk “iklim için Evet” diyerek taleplerini dile getirdi. PAB Yalova ise, düzenlediği etkinlikte ise, bir taraftan seçimlerde

Antalya Büyükşehir Belediyesi Başkanı Akaydın, hazırlanmış olan oy pusulasına elini basarak, yerel politikalarda iklim dostu alternatifleri seçeceğini taahhüt etti. (Alta) 350 Aktivistlerinin Yalova eylemlerinden bir görüntü...

İnsan Mikrofonu Nedir?

İnsan mikrofonu aynı zamanda halk mikrofonu olarak biliniyor. İlk defa 1999’da, ABD’deki nükleer karşıtı protestolarda ortaya çıkan İnsan Mikrofonu’nun popülerleşmesi ise Ekim 2011’de başlayan Wall Street’i İşgal Et (Occupy Wall Street) eylemleri sırasında gerçekleşti.

Polisin amfi kullanımını yasakladığı durumlar için geliştirilen sistem şöyle çalışıyor: Konuşmacı açıklama metnini okurken belli aralıklarla duruyor. Böylece diğer arkadaşları okunan metni diğerlerine tekrar ediyor. Böylece duyuru, insan sesi kullanarak çok daha geniş kalabalıklara duyurulabiliyor.

iklim dostu adaylar ve politikalar görmek istediğini açıklarken, diğer taraftan **Sağlıklı Kentler Programı** çerçevesinde **Organik Ulaşım Sistemi** kuran **Yalova Belediyesi**’ne teşekkür etti. Aktivistler, toplu taşıma, yaya önceliği ve bisiklet yolları ile örnek olan Yalova Belediyesi’nin iklim konusunda da örnek olmasını istediler.

“Seçimin İklimse, Seçimim Sensin”

350 Antalya Aktivistleri ise farklı bir

“İklim meselesi hepimizin meselesi” sorumluluğuyla yola çıkan 350 Aktivistleri, 350 Ankara’nın “İklimi Değil, Belediyeleri Değiştir” çağrısı ile 350 Antalya ve Yalova PAB ile birlikte üç kentte önemli bir adım attı ve kurucu bir muhalefetin önemini gösterdi.

eyleme imza attı. Türkiye’de pek sık rastlanmayacak bir şekilde “İklim için soyunuyoruz” sloganı ile gerek yerel, gerekse ulusal medyada ses getirdiler. Aktivistler bisikletleriyle gerçekleştirdikleri kent turu ardından Büyükşehir Belediyesi önünde bekleyen yayalarla buluştu. Yine İnsan Mikrofonu ile herkes tarafından okunan basın metni sonrasında aktivistler ritim eşliğinde soyunmaya başladılar.

Üzerlerinde “İklimi değil, sistemi değiştir” yazılı tişörtler kalana dek soyunan Aktivistler, önlem alınmazsa daha ileri gideceklerini belirttiler. Eylem farklı bir oylamayla devam etti. Branda üzerinde hazırlanan oy pusulasında “Seçimin İklimse, Seçimim Sensin” bölümündeki “Evet” yazısına, su bazlı yeşil boyaya batırdıkları elleri ile bastular. Daha sonra Belediye önünde müzikler eşliğinde

de “Başkan buraya” diye seslenen Aktivistler, **Büyükşehir Belediyesi Başkanı Mustafa Akaydın**’ın da eyleme katılmasını talep ettiler. Talepler sonrasında Akaydın, aktivistler ile bir araya geldi. 350 Antalya Aktivistleri adına konuşan **Avukat Ayşegül Aykut**, Antalya Büyükşehir Belediyesi Başkanı Akaydın’a “Yerel seçimler öncesi ve sonrasında, belediyelerimizin artık seragazi azaltımını hedef almalarımızı istiyoruz. Seçimin iklimse seçimim sensin diyerek çıktık yola ve biz de sizden bu önümüzdeki yerel seçimlerde kesinlikle seragazi azaltım hedefini, iklim dostu bir kent oluşturma ve iklim değişikliğiyle mücadeleyi gündeminize koymanızı istiyoruz. Sizin de bu sorumluluğu üstlenerek oy pusulasındaki iklimi seçip ‘Evet’e el basmanızı istiyoruz” talebinde bulundu. Bu talepler karşısında

Kentiniz İklim Dostu Olsun mu?

İklim Aktivistleri bu kampanya sürecini ve eylem sürecini şöyle değerlendiriyor.

“Aslında yapılması gerekenler çok basit; iklim dostu politikalar ve hedeflere sahip bir yerel yönetime sahip olmak:

🌱 Belediyeniz seragazi salımlarını azaltabilir, azaltan projeleri hayata geçirebilir.

🌱 Belediyeniz, iklim değişikliğinin olası etkilerine karşı kenti uyumlu hale getirebilir.

🌱 Daha fazla yaya dostu, bisiklet dostu bir kente çevirebilir, toplu taşımayı yaygınlaştırabilir. Yani yaşamımızı iklim dostu ve cüzdandan dostu hale getirebilir.

Örneklere çoğaltmak mümkün. Eksik olan tek şey, iklim dostu politikaları uygulayan politikacılar ve bunu isteyen kitleler! Türkiye’de bir belediye başkanı yerel seçimler öncesi kameralar karşısında iklimi seçtiğini ilan etti ve bu durum bazı sorumlulukları beraberinde getiriyor. Umarız Türkiye’deki bütün belediyeler kendi yerellerinde de

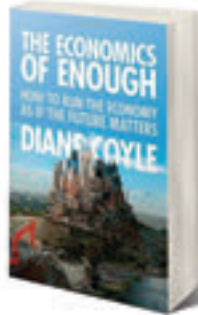
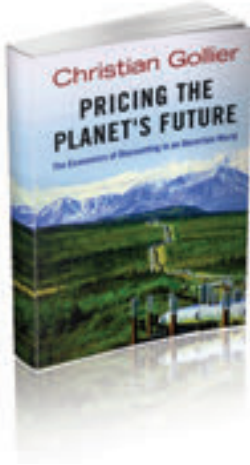
bu sorumluluğu üstlenir ve iklim değişikliğiyle mücadelede ortak kararlar, ortak müzakereler ve ortak atacağımız adımlarla sorunun üstesinden gelebileceğimiz bir süreç başlar.

Bu süreci kolaylaştıracak ve hızlandıracak olanlar, politikacılar ve yerel yönetimler, çünkü kaybedecek vaktimiz ve iklim felaketlerine karşı mücadelede karamsar olacak kadar lüksümüz yok. İklim meselesi bizim ortak kaygımız.

Bu ortak kaygı doğrultusunda bu kampanya süreci ortaklıkların geliştirilmesiyle devam edecektir ve bu mesele hepimizin meselesidir.”

daha öncede güneş enerjisiyle ilgili projeyi hayata geçirmeye çalıştığını belirten Akaydın, hazırlanmış olan oy pusulasına elini bastı ve bu sorumluluğu üzerine alarak iklimi seçtiğini belirtmiş oldu. ○

Sıcak Sıcak Sürdürülebilirlik Kitapları

 Mustafa KABA,
Boğaziçi Üniversitesi Çevre Kulübü Başkanı

Bir yandan nükleer enerji, HES'ler, fosil yakıtlar; diğer yandan GDO'lu gıdalar, sürdürülebilir bir ekonomiye geçiş, Rio+20'deki hayal kırıklığı gibi konuları konuşup tartıştığımız şu günlerde, çevre mücadelesinin şekli ve ideolojisi de her geçen gün değişiyor. Dün ak dediğimize bugün kara diye-biliyoruz ya da hiç beklemediğimiz

gerçekler kapımızı beklenenden çok daha erken bir zamanda çalabiliyor. Küresel iklim değişikliğinin sonuçlarını birçok bilim insanının tahmin ettiğinin aksine, çok daha erken bir zamanda yaşamaya başladık. Hiç bitmeyecekmiş gibi kullanıp, düzenlerimizi onun üzerine kurduğumuz petrol yüzünden, ekonomilerimiz kriz ardına kriz yaşamakta.

Tüm bunlar olurken dünyada çevre ve genel olarak sürdürülebilirlik akımının nasıl değiştiğini ve evrildiğini görebilmek için 2012'nin son çeyreğinde yayımlanmış ve 2013'te yayımlanacak sürdürülebilirlik kitaplarına bir göz atmakta fayda olduğunu düşündük. İşte size çok farklı noktalardan aynı yere bakan 13 yeni kitap...

The Sustainability Generation: The Politics of Change and Why Personal Accountability is Essential

Sürdürülebilirlik Kuşağı

Mark Coleman, "Değişim Politikası ve Bireysel Sorumluluk Neden Hayati Öneme Sahiptir" alt başlığını taşıyan bu kitabında, ilk olarak gezegenimizle ilgili gerçeklere ve içinde bulunduğumuz durumun

vahimliğine soğukkanlı ve gerçekçi bir şekilde değiniyor. Tüketim alışkanlıklarımız tamamen kontrolden çıkmış durumda; gezegenimizi ve dolayısıyla geleceğimizi tehdit ediyor. Coleman bu sorunların üstesinden gelebilmek için ilk adımı bireysel sorumluluk olduğunu ve öncelikle 'daha fazla' kavramını sorgulamamız gerektiğini anlatıyor.

Yayınevi: Select Books, 9 Ekim 2012

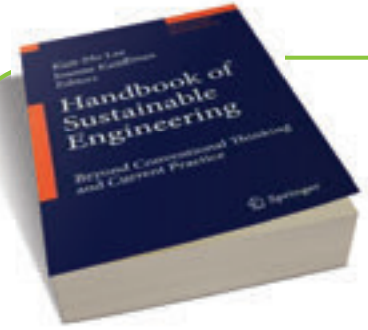
Design with the Desert: Conservation and Sustainable Development

Çöl ile Tasarım: Koruma ve Sürdürülebilir Kalkınma

ABD'nin güneybatısındaki Phoenix, Tucson, Las Vegas, Albuquerque ve El Paso gibi şehirler bir zamanlar zengin çöl ekosistemi içeren topraklara inşa edildiler ve şu an çok yüksek miktarda enerji ve doğal kaynak tüketiyorlar. Bu kitapta bölgenin doğal kaynaklarına daha fazla zarar vermeden nasıl sürdürülebilir bir

gelecek planı oluşturulabileceğiyle ilgili kapsamlı bilgiler veriliyor.

Yayınevi: CRC Press, 4 Ocak 2013

Handbook of Sustainable Engineering

Sürdürülebilir Mühendisliğin El Kitabı

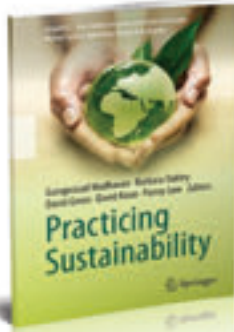
İşte son derece önemli bir kitap daha... İklim değişikliği, sadece teknik bir konu değil ama teknolojinin ve mühendisliğin olanaklarının sonuna kadar kullanılması gereken bir alan. Wolfgang Wimmer ve Joanne Kauffman'ın editörlüğünü yaptığı Sürdürülebilir Mühendisliğin El Kitabı'nın alt başlığı altında herşeyi çok iyi özetliyor: Konvansiyonel Düşünüşün Ötesi ve Varolan Uygulama. Çok daha başka düşünmeyi hedefleyen mühendisler için kitapta, konuyla ilgili hem akademik çalışmalar, hem de pratik sonucu elde edilen sürdürülebilir teknik çözümler anlatılıyor.

Yayınevi: Springer, 1 Ocak 2013

Practicing Sustainability Sürdürülebilirliği Uygulamak

Hepimiz sürdürülebilirliği bir şekilde hayatımıza katıyoruz fakat su nasıl bulunduğu kabın şeklini alıyorsa, sürdürülebilirlik kavramının tanımı da onu uygulayan kişiye göre değişiklik gösteriyor. Kitapta sürdürülebilirlik değişik mesleklerden birçok insan tarafından tanımlanıyor. Girişimciler, işadamları, eğitimciler, film yapımcıları, sanatçılar, mimarlar ve daha birçok meslektan insan, bu kavramın hayatlarındaki ve işlerindeki yerini anlatıyor. Dikkat çeken bir diğer önemli nokta ise; sürdürülebilirliğin farklı şekillerde tanımlanmasının tek nedeninin farklı meslekler olmaması. Aslında bu insanları sürdürülebilirliğe teşvik eden faktörler de çok önemli. Bazı insanlar başkalarını daha fazla düşünürken, kimileri daha benmerkezci davranabiliyor. Kitap, bu durumu da insanların sürdürülebilirliği uygulama şekilleri üzerinde oldukça etkili olduğunu öne sürüyor.

Yayınevi: Springer, 2013 edition, 31 Ekim 2012

150 Best Terrace and Balcony Ideas En İyi 150 Teras ve Balkon Fikri

Irene Alegre bu kitabında ünlü mimarların ve tasarımcıların dış mekanlar için bulduğu pratik ve hesaplı çözümleri derlemiştir. Kitaptaki çoğu dizayn estetik açıdan iyi olmasının yanında çevreci malzemelerden yapılıyor, enerji tasarrufu sağlıyor ve yapının ömrünü uzatıyor. Eğer çok fazla yer kaplamayacak ama aynı zamanda estetik bir dış mekan aksesuarı istiyorsanız bu kitap tam sizlik.

Yayınevi: Harper Design, 2 Ocak 2013

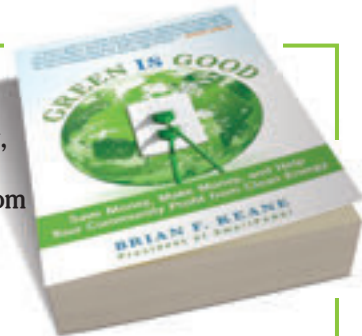

Green Is Good: Save Money, Make Money, and Help Your Community Profit from Clean Energy

Yeşil İyidir

Brian F. Keane ortalama bir yurttaşın kolaylıkla kendi enerjisini üretebileceğini, enerji verimliliğini günlük yaşamında uygulayabileceğini ve toplumun fosil yakıtlara bağımlılığını azaltabileceğini savunuyor. Bu bağlamda yenilenebilir enerji teknolojilerini tüm artıları ve eksileriyle beraber inceliyor, gerçek yaşamdan örnekler veriyor ve kendi hayatlarımıza nasıl uygulayacağımızın yollarını gösteriyor. Keane kitabında ayrıca yenilenebilir enerjinin karşılaştığı ve karşılaştacağı engelleri de ele almış.

Yayınevi: Lyons Press, 2 Ekim 2012

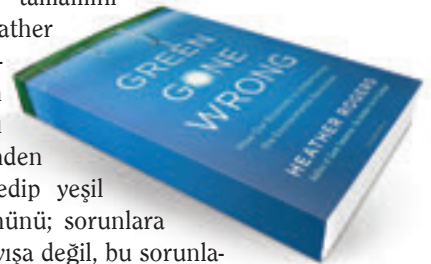

Green Gone Wrong: How Our Economy Is Undermining the Environmental Revolution

Yanlış Giden Yeşil: Ekonomiler Çevre Devrimini Nasıl Baltalıyor

Küresel iklim değişikliği karşısında büyük bir çoğunluğumuz organik gıdalar satın alarak ya da benzinli otomobilimizin yerine hibrid bir otomobil olarak çevreyi koruduğumuzu ve sorunu çözmek adına kendi açımızdan yapmamız gerekenin tamamını yaptığımızı düşünürüz. Heather Rogers çevresel problemlerin çoğunun kaynağı olan tüketim alışkanlıklarımızı sorguluyor. Hudson Vadisi'nden Londra'ya kadar seyahat edip yeşil kapitalizmi inceliyor ve yönünü; sorunlara geçici çözümler üreten anlayışa değil, bu sorunların nedeni olan yaşam tarzımıza çeviriyor.

Yayınevi: Verso, 12 Aralık 2012

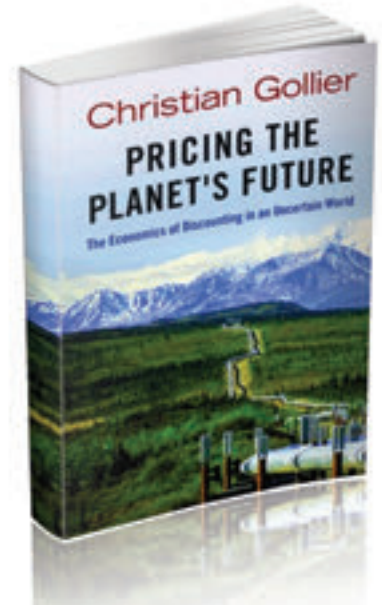

A New Blueprint for a Green Economy Yeşil Ekonomi için Yeni Bir Yeşil Plan

Edward B. Barbier ve **Anil Markandya**, 1989'da yayımlanan Yeşil Ekonomi Planı adlı kitaplarında, ilk defa modern ekonomilerin daha sürdürülebilir ve daha yeşil bir yapıya kavuşması için uygulanması gereken politikalara değinmişlerdi. Ekim ayında yayımlanan Yeşil Ekonomi için Yeni Bir Yeşil Plan isimli kitaplarında ise, öncelikle son 20 yılda yapılan değişikliklere bir göz atıyorlar ve Yeşil Ekonomi Planı'ndaki bazı kısımlara atıfta bulunarak, önerdikleri politikaları içinde bulunduğumuz duruma göre güncelliyorlar. Doğaya değer biçme tartışmalarının alevlendiği bugünlerde, yeşil bir ekonomi için üç anahtar konuya dikkat çekiyorlar: Doğaya ve ekosisteme değer biçme, doğanın ve ekosistemin ekonomide daha çok göz önüne alınması

ve çevresel gelişmeler için teşvik. Küresel ısınmanın bizi tehdit ettiği, ekosistemlerin bozulmaya başladığı, enerji arzının ve güvenliğinin tüm ulusların ortak endişesi olduğu bugünlerde Barbier ve Markandya'nın kitabı dünyayı kullanma kılavuzu olacağına benziyor.

Yayınevi: Routledge, 21 Ekim 2012

**Pricing the Planet's
Future: The Economics
of Discounting in an
Uncertain World**

**Gezegeenin
Geleceğini
Fiyatlandırmak**

Ekonomik kalkınmayı sağlarken bir yandan da çevreye zarar verdiğimiz uzun bir zaman göz ardı ettik. Son zamanlarda doğal kaynakların hızla tükenmesinin ve küresel iklim değişikliğinin etkilerini, ekonomilerimiz ve hayatlarımız üzerinde iyice hissettik. Christian Gollier bu kitabında çevre ve ekonomiyi içine alan tartışmalara değiniyor. Ağır-lıklı olarak kamu açığının, kamu yararına yapılan altyapı çalışmalarının, eğitim yatırımlarının ve Ar-Ge faaliyetlerinin nasıl yürütülmesi gerektiğini anlatıyor.

*Yayınevi: Princeton University
Press, 11 Kasım, 2012*

Extreme Environment Ekstrem Çevre

Ivo Vegter çevrecilerin, kaya gazı araştırmalarından nükleer reaktörlere kadar birçok konuda neden çok saldırgan ve karşı bir tavır aldıklarını sorguluyor. Hatta bu tavrın insanlarda farkındalık uyandırmaktan ziyade çevresel problemlerin küçümsenmesine yol açtığını savu-

nuyor. Yılın en tartışmalı kitaplarından biri olacağı

tahmin edilen Ekstrem Çevre'de çevre mücadelesi konusunda yanlış bilinenler ele alınıyor. Kitabın, özellikle çevrecilik, ekonomi ve kamu politikasıyla ilgilenenlere hitap ettiğini söyleyebiliriz.

Yayınevi: Random House Struik, 15 Eylül 2012

The Bioregional Economy: Land, Liberty and the Pursuit of Happiness Biyobölgesel Ekonomi: Toprak, Özgürlük ve Mutluluğun Peşinde

Küresel ısınmanın arttığı, petrol kaynaklarının ise azaldığı bugünlerde doğal kaynakların kullanımıyla ilgili bir planımız var mı? Yeşil ekonomistler küreselleşmiş bir ekonomi yerine, tedarik zincirini daha çok yerel bir ağda sürdüren daha yerel bir ekonomiyi öneriyorlar. Ama hâlâ cevaplanması gereken sorular var. Bu yerel ekonomi ne büyüklükte olmalı? Ne kadar güvenilir? Hangi doğal kaynakları her halükârda ithal etmek

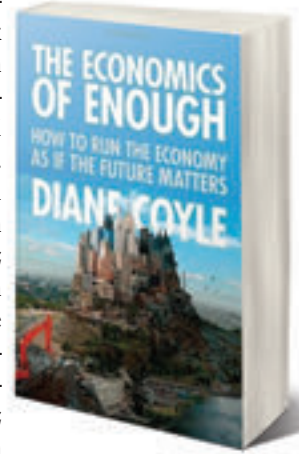
zorunda kalacağız vs. Kitabın

yazarı ekonomist Molly Scott Cato biyobölge olarak isimlendirdiği ve yeryüzü bilimleri, canlı bilimleri ve planlamayla şekillendirdiği yeni bir konsept öneriyor. Ancak bu şekilde küresel ekonominin daha yerel ve kendine yeten küçük ekonomilerle değiştirilebileceğini savunuyor.

Yayınevi: Routledge, 9 Ocak 2013

The Economics of Enough: How to Run the Economy as If the Future Matters Yeterlilik Ekonomisi

Dünyanın en büyük ekonomileri sık sık krizler yaşamaya başladı. Küresel iklim değişikliği dünyayı tehdit ededursun, ekonomik eşitsizlik hiç olmadığı kadar yüksek seviyelerde. Hükümetler ve şirketler güvenilirliklerini kaybettiler. Artık birçok uzman, modern dünyanın tüketim alışkanlıklarını değiştirmesi gerektiğini düşünüyor. Diane Coyle da finansal büyümeyi aksatmadan ileriki kuşaklara temiz bir dünya bırakmanın yollarını araştırıyor ve Yeterlilik Ekonomisi adını verdiği bu yol haritasında, sahip olduğumuz tüketim alışkanlıklarının yerine, tasarruf ve yatırım araçlarını kullanmamız gerektiğini savunuyor.

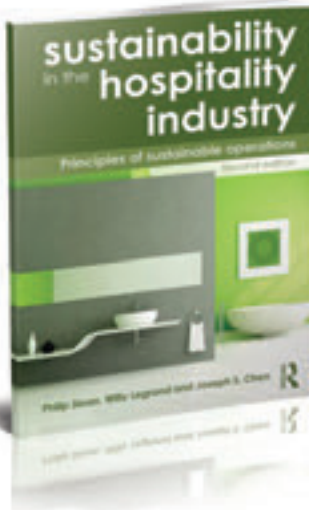

Yayınevi: Princeton University Press; Reprint edition, 16 Eylül 2012

Sustainability in the Hospitality Industry: Principles of Sustainable Operations

Sürdürülebilir Ağırılama: Sürdürülebilir Operasyonların Prensipleri

Sürdürülebilirlik en önemli küresel kavramlardan biri haline gelmiş durumda. Bu durumun bir sonucu olarak da her yöneticinin, iklim değişikliği, küresel ısınma, hava ve su kirliliği, ormanlık alanların yok olması, biyoçeşitliliğin azalması ve küresel fakirlik gibi konular hakkında fikir sahibi olması ve bu sorunlar karşısında uygulayabileceği politikası ve vizyonu olması gere-

kir. Tabii son derece önemli ve büyük bir alan haline gelen "Ağırılama ve İkram" sektörü de bundan muaf değil. Tanıtığımız bu kitap sektör yöneticileri için, durmadan artan enerji ve su fiyatlarının yanı sıra, etik, ahlaki ve toplumsal sorunları aşmak için de önemli inovatif çözümler sunuyor.

Yayınevi: Routledge, 6 Ocak 2013

Yeşil Yol'un Başlangıç Noktası Manisa

 Balkan TALU

Ekim ayının sonlarında Bosch'tan mail kutumuza düşen etkinlik daveti bizi epey heyecanlandırdı. Bosch Termoteknik Sanayi ve Tic. AŞ. bizi Manisa'daki fabrikasına davet ediyordu. Heyecanlandık, çünkü Bosch Termoteknoloji'nin web sayfasına göz attığımızda Bosch Termoteknik Türkiye'nin enerji tasarrufu sağlayan, çevre dostu, yüksek verimli, uzun ömürlü ve güneş enerjisi gibi yenilenebilir enerjilere dayanan ileri

Bosch Termoteknik Manisa Fabrikası Bosch'un dünyadaki tesisleri arasında en iyi termoteknik fabrikası olarak anılıyor. Termoteknik Manisa Fabrikası Bosch için o kadar önemli ki, diğer fabrikaların geliştirdiği yeni projeler de önce buraya gönderiliyor. Karbon salımı, enerji verimliliği, üretim verimliliği ve geridönüşüm konusunda önemli atılımlar gerçekleştiren Manisa fabrikası ileride küresel bir yeşil örnek olursa şaşırılmayalım.

teknolojilere odaklandığını görebiliyoruz. Bosch Termoteknik Türkiye, bünyesinde satış ve pazarlaması gerçekleştirilen ürünler arasında klimalar, ısıtma ve havalandırma sistemlerinin yanı sıra güneş enerjisi ve ısı pompası sistemleri de bulunuyor. Bu yüzden Manisa'dan gelen

bu haber bizim ilgiyle beklediğimiz bir geziye dönüştü.

Manisa Fabrikası'nda bizleri Bosch Termoteknik Sanayi ve Tic. AŞ. Teknik Genel Müdürü **İrfan Bayrak** ve Ticari Genel Müdürü **Peter Bredfeldt** karşıladı. Fabrika gezisi doğal olarak tesisin genelini kapsayan

bir geziydi. Zira Manisa fabrikası, Bosch açısından da küresel ölçekte bir önem taşıyor, çünkü firmanın dünyadaki tesisleri arasında en iyi termoteknik fabrikası olarak anılıyor.

Manisa fabrikası iş güvenliği, kalite ve verimlilik konusunda hayli iddialı bir tesis olma özelliği taşıyor. Üretim verimliliğinde yıllık yüzde 8 artış hedefleyen Bosch Termoteknik bunu başarmak için de **yalın üretim** modelini uyguluyor. İrfan Bayrak kendilerinin sektörlerinde yalın modeli en iyi anlayan ve uygulayan marka olduklarını iddia ediyor. Manisa'da uygulanan yalın sistemde üretimin her aşaması tek tek inceleniyor. İşçilerin el hareketlerinden, malzeme artışı ve kaybedilen zamana kadar her şeyi kapsayan bir grafik çıkarılıyor. Böylece yaşanan sorunlar anında tespit ediliyor. Problem istasyondan da kaynaklanabiliyor, makineden de. Bazen de sadece çalışanlar arasındaki işbölümü dengelenerek sorun çözülebiliyor. Son iki yılda verimlilik konusunda büyük başarılar imza atan tesisin Teknik Genel Müdürü İrfan Bayrak, bu süreç içinde yüzde 8 hedefini tutturmayı başardıklarını da müjdeledi. Bu sayede işgücü ve zamanın yanı sıra hammadde de ciddi ölçüde tasarruf sağlanabiliyor. Yalın yaklaşımı sayesinde gözle görülür oranda enerji tasarrufu da sağlayabilen Bosch Termoteknik Türkiye, güneş enerjisi de dahil olmak üzere, çevre dostu, yüksek verimli, dayanıklı, yenilenebilir teknolojilere odaklanıyor.

Bosch Termoteknik Manisa Fabrikası geridönüşüm konusunda da önemli başarılar imza atıyor. Sektörün standartlarını belirleyen **Atık Elektrik Elektronik Malzeme (WEEE)** direktiflerine göre üretilen cihazların geridönüşüm oranının minimum yüzde 75 olması gerekiyor. Manisa'da üretilen **Buderus**'un GB 172 kombi modelinin geridönüşüm

Manisa Fabrikası'nda bizleri Bosch Termoteknik Sanayi ve Tic. AŞ. Teknik Genel Müdürü İrfan Bayrak ve Ticari Genel Müdürü Peter Bredfeldt karşıladı.

dınlatmaları tamamen değiştirilmiş. Son beş yılda fabrikada yapılan çevre amaçlı yatırım toplamı 3,4 milyon euro'yu buluyor.

Bosch 1910 yılından beri Türkiye'de de faaliyet gösteren bir marka. Termoteknik Manisa Fabrikası Bosch için o kadar önemli ki, diğer fabrikaların geliştirdiği yeni projeler de önce Manisa fabrikasına gönderiliyor. Bosch Termodinamik Türkiye'nin attığı, atacağı yeşil adımlar gerçekten büyük önem taşıyor. Kim bilir, belki de "şehzadeler şehri" Manisa'dan inşa edilmeye başlanan bir yeşil yol dünyayı da fethedebilir... ○

şüm oranı ise yüzde 81. Bu yüzden GB 172 modeli, termoteknik bölümü içinde en iyi uygulama seçildi. Bütün bu açılımları sayesinde son beş yılda karbon salım oranını yüzde 34 düşürmeyi başaran Manisa fabrikası, bu sene yüzde 42'lik bir indirim hedefliyor. Enerji verimliliğini sağlayabilmek için fabrika ay-

Mavi Sulara Yeşil Ekonomi Gerek

Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP), okyanuslar ve denizleri mercek altına alan, “Mavi Dünya’da Yeşil Ekonomi” (Green Economy in a Blue World) adlı yeni bir rapor hazırladı. Kıyı turizmi, endüstriyel balıkçılık, ticari taşıma yapan gemiler, tarımsal atıklar ve deniz madenciliğini en önemli tehdit başlıkları olarak değerlendiren rapora göre, tek çözüm bu sulardaki ekonomik faaliyetleri sürdürülebilirlik anlayışıyla ‘yeşil ekonomiye dönüştürmek. UNEP raporunda, yenilenebilir enerji anlamında, offshore rüzgâr enerjisinin önümüzdeki yıllarda önemli bir seçenek olacağına da dikkat çekiliyor...

Neydi hepimizin bildiği o ezber? Dünya yüzeyinin dörtte üçü denizler ve okyanuslarla kaplı. Peki, hadi gelin bu ezbere başka ezberlerle cevap vererek söze başlayalım. Böyle devam edersek, 2050'ye kadar denizlerdeki bütün balık stokunun tükenmesi bekleniyor... Denizlere petrol ve tarım kaynaklı zehirli madde sızıntısı kronik bir hal aldı... Bir yandan nüfus artarken gıda ihtiyacımızın yüzde 15'ini karşılayan bu sular yok oluyor... Bu listeyi uzatmak mümkün. Ancak hangi veriye ve tahlile bakarsak bakalım, somut çözüm politikaları geliştirmek için neredeyse geç kalmak üzere olduğumuzu bilmek zorundayız. Bir de asıl önemlisi, çözüm için yola çıkarken, dünya üzerinde yürüyen mevcut ekonomik paradigmanın ekosistemi koruyacak mekanizmalardan yoksun olduğunu bilmeliyiz. İşte bunun farkında olan kurumlardan biri de kısa adı UNEP olan Birleşmiş Milletler Çevre Programı. Özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki çevreyle ilgili aktiviteleri ve politikaları destekleyen UNEP, geçtiğimiz günlerde yine **BM Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)**, Dünya Balık Merkezi ve Uluslararası Denizcilik Örgütü ile işbirliği içinde "Mavi Dünyada Yeşil Ekonomi" adlı bir rapor yayınladı. Raporun, tam da küresel ilgi, okyanus ekosistemindeki bozulma ve bunun balık stoklarına, turizme ve enerji

kaynaklarına olan etkisine çevrilmişken yayınlanması ise anlamlı oldu.

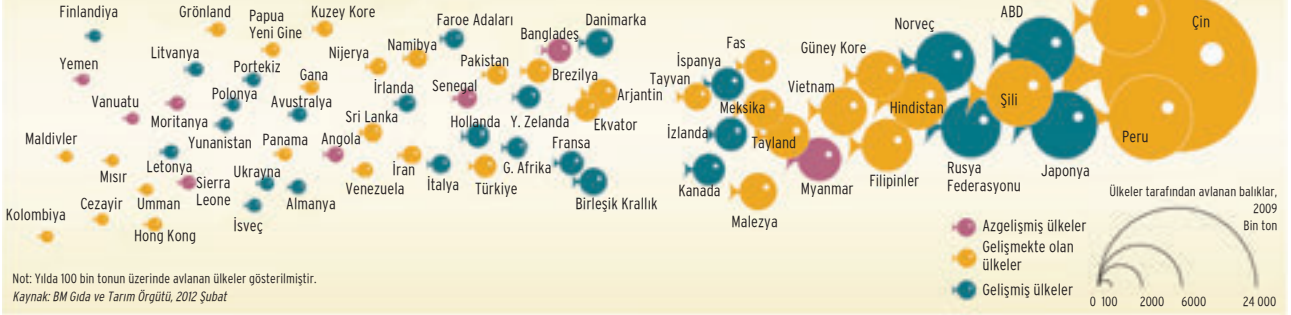
Bir yandan hem özel hem de kamu yönetiminde önemli gelişmelerin yaşandığına dikkat çeken rapor, yine de bu konuda gerçek bir aydınlanma yaşanmadığına sık sık vurgu yapıyor. Çözümün ise okyanuslar ve denizler üzerinde yürütülen insani faaliyetlerin, yeşil ekonomi ve sürdürülebilirlik anlayışıyla uyumlu hale getirilmesinden geçtiğini öne sürüyor. Elbette ki sadece çevresel bir duyarlılık bunu sağlamak için yeterli değil. Dolayısıyla UNEP, ekonomik, sosyal ve doğal sermayenin beraber hareket ederek, sürdürülebilir bir ekonomi anlayışı geliştirilmesi gerektiğinin altını çiziyor.

Balıkçılıkta Yeşil Teknoloji

UNEP'in raporunda en önemli başlıklardan birini balıkçılık ve su ürünleri oluşturuyor. Su ürünlerinin geçtiğimiz 40 yıl içinde en hızlı büyüyen gıda sektörü olduğunu hatırlatmakta fayda var. 2009 verilerine göre kişi başına ortalama 17 kilogram deniz ürünü tüketilirken, 450 milyon insan, yani dünya nüfusunun sekizde biri de geçimini bu sektörden sağlıyor. Su ürünleri sektöründe toplam yıllık üretim ise, 2008 verilerine göre 52,5 milyon ton civarında. Bunun ekonomik karşılığı ise 98,5 milyar dolara tekabül ediyor. UNEP'in raporuna göre, balık çiftlikleri

En Çok Balığı Kim Avlıyor?

ve balık avcılığında karbon salımı giderek artıyor. Aynı rapora göre, özellikle gelişmekte olan ülkelerde güvenli gıda ve beslenmeyi sağlamak için bu alanlarda yeşil ekonomiye dönüş hayati bir öneme sahip. Su ürünlerinin denizden toplanmasından ve avlanmasından, soframıza gelene kadar yaşanan süreç boyunca her adıma bakmaya çalışan rapora göre, karbon salımı denizin ortasında başlıyor. Deniz yatağında yapılan balıkçılığın denizin orta derinliklerinde yapılandan daha fazla yakıt harcanmasına neden olduğunu hatırlatan rapor, teknelerde ya da kıyılarda kullanılan soğutma sistemlerinin, avlanan balıkların taşınma sürecinin ve balıkların işlenirken üretilen karbon emisyonlarının da giderek arttığını kaydediyor.

Rapor, genel anlamıyla su ürünleri sektörünün yeşil ekonomiyle entegrasyonu için bir dizi öneride de bulunuyor. Küçük çaplı balıkçılığın ve balık çiftliklerinin, beslenme güvenliğinde ve yoksulluğu azaltmaktaki rolünün daha iyi fark edilmesi gerektiğini kaydeden rapor, hükümetler ve bu sektörden geçinen insanlar arasında iyi bir yönetim mekanizmasının hayata geçirilmesi gerektiğini vurguluyor. Bölgesel balıkçılık kooperatiflerinin ve ulusal balıkçılık yönetimini güçlendirmenin öneme değinen rapor, tüketici farkındalığının artırılması gerektiğini de hatırlatıyor. Tabii rapor boyunca yeşil teknoloji ve üretim sistemlerinin yaygınlaştırılmasına da özellikle önem veriliyor. Daha verimli enerji kullanan su pompalarından LED aydınlatma sistemlerine, ekosisteme daha az zarar veren ağ çeşitleri ve üretim sürecinde yenilenebilir enerji kullanımı gibi öneriler ise raporda öne çıkıyor.

Gemiler Saatli Bomba Gibi

Okyanuslar ve denizlerdeki kirliliğin en büyük müsebbiplerinden biri de hiç şüphesiz ki gemiler. Dünya çapında yaklaşık 10 bin şirkete ait yine yaklaşık 60 bin kadar ticari gemi, her gün denizler üzerinde her çeşit kargoyu taşıyor. Dünya ticaretinde taşımacılığın yüzde 90'ının gemiler tarafından yapıldığı ve ticaret hacmi büyüdükçe gemi sayısının da arttığı göz önüne alındığında, sektörün sürdürülebilirlik anlayışıyla hareket etmesinin ne kadar önemli olduğunu anlamak kolaylaşıyor. 1992 Rio Dünya Zirvesi'nden bu yana, denize karışan petrol miktarında önemli bir düşüş yaşansa da, özellikle kazalar sonucunda denize yayılan petrol hâlâ çok büyük bir sorun. UNEP'in raporuna göre esas hedef tabii ki sıfır kaza ve sıfır kirlilik. Gemiler ayrıca atmosfer kirliliğine neden olan **sülfür nitrojenoksit** ve parçacık madde de salıyor. Deniz taşımacılığı sektörünün karbon emisyonlarını düşürmeyi amaçlayan ve bu konuda bağlayıcı teknik

Küçük çaplı balıkçılığın ve balık çiftliklerinin, beslenme güvenliğinde ve yoksulluğu azaltmaktaki rolünün daha iyi fark edilmesi gerektiğini kaydeden rapor, hükümetler ve bu sektörden geçinen insanlar arasında iyi bir yönetim mekanizmasının hayata geçirilmesi gerektiğini vurguluyor.

Rüzgâr, Gelgit ve Yosun...

Denizler yenilenebilir enerji kaynakları sağlaması açısından da önemli potansiyellere sahip. Dalga, rüzgâr, gelgit, okyanus akıntıları, okyanus termal enerji dönüşümü ve biyokütle yosunu bunlardan bazıları. Dünyanın aldığı güneş ışığının yüzde 70'ine muhatap olan denizler, dünya rüzgâr potansiyelinin de yüzde 90'una sahip. Tüm bu nedenlerle, UNEP'in raporunda yenilenebilir enerji kaynağı olarak denizlerin hızla gelişen bir alan olduğuna dikkat çekiliyor. Bu kaynaklar arasında en çok dikkat çeken ise giderek sayıları artan offshore (denizüstü) rüzgâr türbinleri. Rapora göre, offshore kaynaklı teknolojiye yönelik yatırımların gelecek yıllarda hızla artması bekleniyor. Yine raporda, offshore türbinlerin karadaki rüzgâr enerjisiyle kıyaslandığında daha fazla sermaye yoğun bir yatırım ve yüzde 20

daha maliyetli olduğu ancak hem sahip olduğu alan genişliği hem de yükleme merkezlerine ve kentlere olan yakınlığıyla aktarma kayıplarını minimuma indirme özelliğiyle, karadaki rüzgâr tarlalarıyla kıyaslandığında, daha verimli olduğu kaydediliyor. Raporda bu tarz rüzgâr tarlaları kurarken, kuşlar, kaplumbağalar ve balinaların göç yollarını bozmamaya, deniz yatağını tahrip etmemeye dikkat edilmesi gerektiği de kaydediliyor. Okyanusların sağladığı bir diğer enerji kaynağı da gelgitler. Gelgit enerjisi bazı ülkelerde bölgelerin coğrafi avantajları nedeniyle büyük ölçekli bir opsiyon olarak kabul ediliyor. Ancak raporda mevcut rekabet ortamında fosil yakıtlarla kıyaslandığında hâlâ maliyet açısından çok pahalı olduğuna dikkat çekiliyor. Raporda yosuna dayanan biyoyakıtların geleceği için de "hâlâ belirsiz" ifadesi kullanılıyor.

ölçümler getiren uluslararası kuralları kabul eden ilk sektör olduğunu hatırlatan rapor, hedefin 2030 yılına kadar karbon emisyonlarını yüzde 25-30 civarında düşürmek olduğunu belirtiyor. Kyoto Protokolü'ne göre, uluslararası deniz taşımacılığı sektörü kaynaklı emisyonlar herhangi bir devlete mal edilemeyeceği için, bu alanda uygulanacak uluslararası politikalar son derece önemli. UNEP'in raporu bu bağlamda, denizde gemi yüzdüren tüm devletleri kapsayan bağlayıcı kararların alınmasını ve tüm sektörün yeni yeşil teknolojiler kullanarak, ticareti sürdürülebilir kalkınma üzerinden yürütmeyi öneriyor.

UNEP raporunda gemilerin taşıdığı kargolara da dikkat çekiliyor. Özellikle yakıtlar, kimyasal ya da sıvılaştırılmış gazlar sürekli bir tehdit. Gemilerin balast sularıyla yerel ekosistemlerden başka sulara yabancı mikro organizmalar taşıdıklarına da dikkat çekilen raporda, atık su ve çöpler de diğer önemli başlıklar.

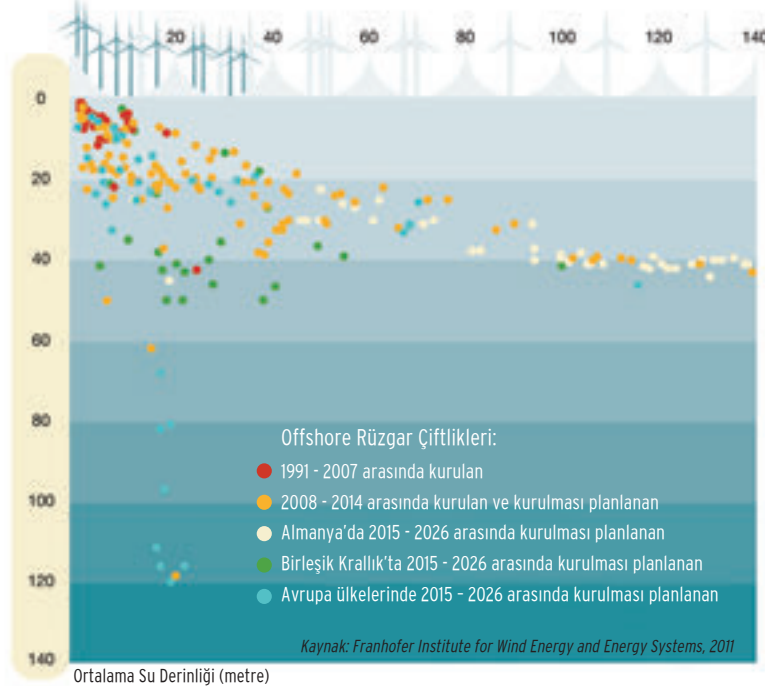
UNEP ayrıca gemilerin imal edildiği tersanelerin de önemine değiniyor. Raporda yeni teknolojiler kullanılarak petrol sızıntılarını en az seviyeye indiren, yakıt hücresi ya da ikinci nesil biyoyakıt kullanan ve düşük karbon emisyonu üreten gemilerin üretimine öncelik verilmesi de öneriler arasında yer alıyor.

Tarımsal Atıklara Dikkat!

Okyanuslar ve denizleri kirleten önemli etmenlerden biri de endüstriyel tarım. Tarımsal arazilerde kullanılan suni gübrelere içme ve deniz sularına karışması

Offshore Rüzgâr Enerjisine Genel Bir Bakış

Sahilden Ortalama Uzaklık (kilometre)

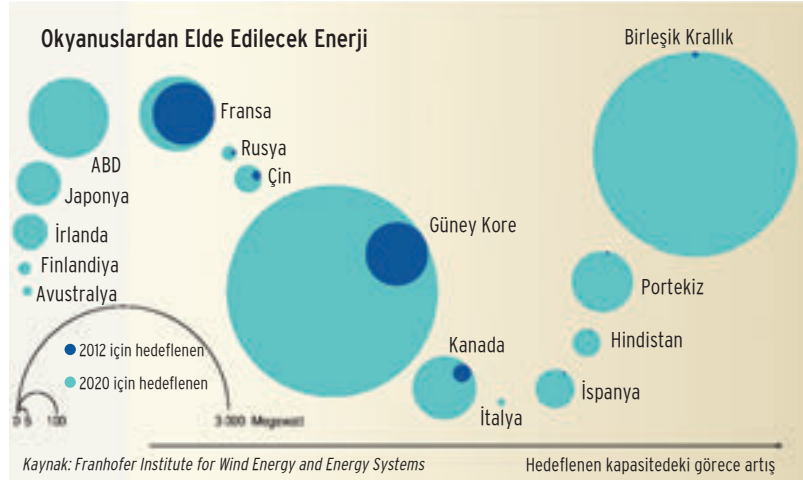

büyük bir tehdit. İnsanlık tıpkı karbon döngüsünün dengesini bozduğu gibi **nitrojenin** de çevrimini bozmuş durumda. UNEP'in raporuna göre, son 50 yıl içinde dünya biyosferine toplamda 2 milyar ton daha reaktif nitrojen salındı. Ve senaryoya göre 2050'de bu rakam iki katına çıkacak. Çeşitli durgun sularda çözünmüş organik artıkların yol açtığı, oksijen yetmezliğiyle gelişen aşırı yosun üremesi durumu bunun en önemli sonuçlarından birisi.

UNEP'in raporunda bu tür kirlenme yaşayan alanlardan biri olarak bizleri de yakından ilgilendiren **Karadeniz'e** de dikkat çekiliyor. Aralarında Karadeniz'in de bulunduğu, Meksika Körfezi ve Baltık Denizi gibi alanların oksijensiz denizler haline geldikleri hatırlatılarak, oksijen azlığının yaşandığı deniz alanları ile tarımsal büyümenin, sahil ve kentsel gelişimin yaşandığı bölgeler arasında önemli bir bağ bulunuyor. UNEP raporunda, suni gübre ve benzeri kimyasalların kullanımıyla ilgili yerel, ulusal, bölgesel ve küresel ölçekte mutlaka yeni düzenlemeler yapılmasını öneriliyor. Tam da bu noktada organik tarımın önemi bir kez daha ortaya çıkıyor. Hükümetlerin organik tarımı teşvik etmesi gerektiğini kaydeden raporda, kirliliğin yaşandığı bölgelerde tarımsal üretim kaynaklı zehirlerle ilgili emisyon ölçümlerinin yapılması gerektiğini ve bu tür maddeleri kullananların daha yüksek miktarlarda vergilendirilmesini öneriyor. Raporda ayrıca, atık üretmeyenlerin ulusal çapta teşvik edilmesi gerektiği de kaydedilirken, politik karar vericilerin tarımsal atık su üretenele ve gübre endüstrisine karşı net mesaj vermelerinin zamanı geldiğini belirtiyor. Yine UNEP, gıda üretiminde yeni geridönüşüm teknolojilerinin kullanıldığı ürün zincirleri oluşturmanın ve bununla ilgili yeni iş tanımları yapılmasının önemine de değiniyor.

Deniz Madenciliği Gelişecek

EKOIQ'nun Kasım sayısında TÜSİAD'ın Türkiye'de sürdürülebilir turizm konulu raporuna yer vermiştik. UNEP de raporunda, özellikle kıyı turizminin denizler ve okyanuslar için giderek bir tehdit haline gelmeye başladığının altını çiziyor.

UNEP'in raporunda bu tür kirlenme yaşayan alanlardan biri olarak bizleri de yakından ilgilendiren Karadeniz'e de dikkat çekiliyor. Aralarında Karadeniz'in de bulunduğu, Meksika Körfezi ve Baltık Denizi gibi alanların oksijensiz denizler haline geldikleri hatırlatılarak, oksijen azlığının yaşandığı deniz alanları ile tarımsal büyümenin, sahil ve kentsel gelişimin yaşandığı bölgeler arasında önemli bir bağ bulunuyor.

Kıyı turizmi, kıyıların dışında, yollar, demiryolları, havaalanları, inşaat sektörü, büyük AVM'ler ve golf sahaları gibi yan yatırımlarıyla düşünüldüğünde toplamda çok ciddi bir sektör. Dünyada üretilen toplam karbon salımının yüzde 5'inin turizm kaynaklı olduğunu düşünürsek, sektördeki gelişmeleri neden önemsememiz gerektiği daha kolay anlaşılıyor. Örneğin UNEP'in raporunda, tıpkı TÜSİAD'ın raporunda olduğu gibi- turizm kaynaklı su talebindeki artışa dikkat çekiliyor ve bu talebin 2050'ye kadar yüzde 150 artacağı belirtiliyor. Üstelik önümüzdeki on yıllarda etkileri daha da fazla hissedilecek iklim değişikliği de bu sektörü yakından ilgilendiriyor. Bu nedenle UNEP, **mavi karbon ve sürdürülebilirlik stratejileri-**

Türkiye, Mavi Karbon Zenginiymiş!

Mavi karbon deniz çayırları, gelgit bölgelerindeki tuzlu bataklıklarda veya mangrov ormanları gibi kıyı ekosistemlerinde tutulan ve depolanan karbonu temsil ediyor. Bu ekosistemler atmosferdeki karbondioksiti tutup biriktirme görevini üstleniyor. Biyo-çeşitliliğe destek olan mavi karbon, besin zincirinin ve su kalitesinin korunmasında da önemli bir rol oynuyor. Dolayısıyla mavi karbon, kıyı ve deniz turizminin sürdürülebilirliği açısından da son

derece önemli ve bu nedenle UNEP raporunda da sık sık bahsediliyor. Bu arada, mavi karbon açısından zengin bir potansiyele sahip ülkelerden birinin de Türkiye olduğu ortaya çıktı. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'nın (UNDP) uygulayıcı ortağı olduğu "Türkiye'nin Deniz ve Kıyı Koruma Alanları Sisteminin Güçlendirilmesi" adlı projedeki verilere göre, Türkiye'nin deniz koruma alanlarının sahip olduğu yıllık mavi karbon değeri, yaklaşık 11,5 milyon ABD Doları'nı buluyor.

ni bir arada geliştirerek biyo-kültürel bir politikanın hayata geçirilmesi gerektiğini savunuyor.

UNEP'in raporunda ayrıca, 2050'ye kadar katı atıkların yüzde 252 artacağı da kaydediliyor. Ekoturizmin sürekli teşvik edilmesi gerektiğini belirten rapor, yerel gelişime ve ekonomiye katkı sunabilen, yerel istihdama önem veren, enerji ve su verimliliğini kesintisiz bir biçimde sağlayabilen, kültürel mirasları ve biyoçeşitliliği göz önüne alan yeşil turizm yatırımlarının finanse ve teşvik edilmesini öneriyor. Çoğumuz haberdar olmasak da okyanus ve denizler, **madencilik sektörünün** de giderek gözde alanlarından biri halini alıyor. Okyanus tabanındaki derin deniz mi-

neralleri üzerinde yıllardır çalışılıyor. Öyle ki bu derin suların tabanı, deniz mineraleri, manganez kapsül ve kabukları, bakır, nikel, kobalt ve molibden gibi madenlere ait tüketimi karşılayabilecek önemli bir potansiyele sahip.

Ancak UNEP raporunda bu tür madencilik için çevresel engellere dikkat çekiliyor. Deniz madenciliği, karasal madencilikte de görüldüğü gibi çevre yönetimine önem verilmediğinde, ekosisteme ve madenciliğin yapıldığı bölgelerdeki yerel toplulukların hayatlarına büyük zararlar verebiliyor. UNEP raporunda derin deniz madenciliğinin birçok bilinmeyenle dolu yeni bir endüstri olduğu da hatırlatılarak, metallerle ilgili işlemlerin yüksek derecede kirletici olabileceği kaydediliyor. Madencilikte kullanılan çıkış borularının ve vinçlerin okyanusa kimyasallar, çökeltiler ve bir takım başka metallerin bulaşmasına neden olabileceği, toksik atıkların ortaya çıkabileceği ve biyo-çeşitliliğe zarar verme olasılığı bulunduğu belirtiliyor. UNEP raporunda deniz madenciliğinin karasal madencilikten çıkaracağı birçok ders olduğu da kaydediliyor. Raporda bu iki endüstrinin fiziksel habitat yıkımını önlemek için alınacak önlemler konusunda işbirliği yapmaları öneriliyor.

Raporda deniz madenciliğinin ekoloji açısından çeşitli fırsatlara da sahip olduğu özellikle vurgulanıyor. Daha az atık, yeniden kullanılabilir altyapı sistemlerinin daha fazla oluşu, daha az seragazı üretimi ve kazı yerinin daha kolay iyileştirilmesi gibi nedenlerden dolayı, deniz madenciliğinin karadaki benzer faaliyetlerden daha az etkiye sahip olduğu da belirtiliyor. İlginçtir, raporun sonuç bölümündeyseniz, yine **EKOIQ**'nun Kasım sayısında tartışmaya açtığımız '**Doğaya Değer Biçilebilir mi?**' sorusu konu ediliyor. UNEP, ekosisteme fiyat biçilmesinin kıyı ve deniz çevresinin korunmasını kolaylaştıracağını savunuyor. Yine sonuç bölümünde okyanuslar ve denizleri tehdit eden sorunları çözmek ve ülkelerin deniz ekonomilerini yeşil hale getirmek için, ekonomik ya da çevresel felakete karşı sürdürülebilir politikaların özel ve kamu sektörünün işbirliği içinde oluşturulması da öneriliyor. ○

2. ULUSLARARASI YEŞİL BİNALAR ZİRVESİ

18-19 ŞUBAT 2013
SWISSOTEL THE BOSPHORUS / İSTANBUL

Yeşil Dönüşümün Merkezinde Buluşalım

OTURUM BAŞLIKLARI

- * 21. Yüzyılın Kentleri ve Toplumları
- * Yeşil Dönüşümün Finansman Modelleri
- * Sürdürülebilir Kent Planlaması için İşbirliği
- * Türkiye Ulusal Yeşil Konut Sertifikasının Tanıtımı
- * Türkiye'de şirketlerin yeşil politika ve stratejileri
- * İnşaat ve Yapı Malzemeleri Sektörünün Yeşil

Dönüşümü...

Bölgesel Yeşil Bina Konseylerinin
Deneyimleri ve
Yeşil Dönüşüm Politikaları

Yeşil Gençlik Platformu,
Öğrenciler Arası Fikir
Yarışması ve Yarışma Segisi

Yeşil Binalara
Plaket Töreni

breglobal

İletişim:

Başlık Sokak Hızır Apt. No:2 Daire:8 Levent, İstanbul, Türkiye Tel: 0212 269 41 42 Faks : 0212 284 21 14 / info@cedbik.org

“Sürdürülebilirlik ve Performans Arasında Seçim Yapmak Zorunda mıyız?”

TPVISION

Üç yıldır Avrupa’da “En Yeşil TV” ödülü kazanan Philips’in ayrıcalıklı marka imtiyaz sahibi TP Vision’un Türkiye Genel Müdürü Faruk Kocabaş, başlıktaki sorumuzu net bir şekilde yanıtıyor: “Hayır”. Bu yanıtın, yeşil ürünlerin geleceği açısından temel bir ilke olduğunu söyleyebiliriz. Röportajdan da görebileceğiniz gibi, TP Vision; Philips televizyonlarında üretimden kullanım sırasındaki tasarrufa, ulaşımdaki emisyonlardan cıvasız cihazlara kadar her ayrıntı üzerinde durarak, sürdürülebilirlik çitasını olabilecek en yüksek noktaya koymak için inanılmaz bir çalışma içinde...

EISA Ödülleri'nde Philips televizyonları üç senedir Avrupa'nın "En Yeşil TV" ödülünü alıyor. Bize EISA Ödülleri hakkında biraz daha kapsamlı bilgi verebilir misiniz?

EISA, 20 Avrupa ülkesinden 50 özel ses, video, fotoğraf ve mobil elektronik dergisinin oluşturduğu özgün bir birliktir. Her yıl en iyileri seçtiği bir yarışma ve sonucunda ödül töreni düzenleyen EISA'nın verdiği ödüller tüketici elektroniği ve televizyon pazarında çok büyük bir öneme ve etkiye sahip; bu ödüller pazardaki firmalar için önemli bir prestij kaynağı oluyor. EISA'da ödül kazananlar, gazeteciler ve bağımsız teknik uzmanlardan oluşan bir jüri heyetinin yaptığı değerlendirme sonucunda belirleniyor. EISA ile ilgili daha geniş bilgiye www.eisa.eu sitesinden ulaşabilirsiniz.

Philips, bu yılki EISA'da ürünlerinin çevreci nitelikleri değerlendirilerek verilen En Yeşil TV ödülünü **Philips 55PFL6007** modeliyle aldı. EISA jürisi ödülle ilgili yaptığı açıklamada bu model için ise şunları söylemişti: "Bugünün televizyonları

EISA'da En Yeşil TV ödülünü alan 55PFL6007, sadece rakiplerini enerji verimliliğinde geride bırakmakla kalmıyor, aynı zamanda basılı devre kartlarındaki değerli metallerin verimli kullanımıyla da övünüyor.

her zamankinden büyük ekranlarla karşımıza çıkarken, bu çevre için daha büyük bir maliyet anlamına gelmek zorunda değil. 55PFL6007 ile Philips, çevresel olarak verimli ürünler üreten bir marka olarak duruşunu sağlamlaştırırken, önceki modellerinden daha üstün fonksiyonelliğe sahip bir ürün yarattığını da gösteriyor. 55PFL6007 sadece rakiplerini enerji verimliliğinde geride bırakmakla kalmıyor, aynı zamanda basılı devre kartlarındaki değerli metallerin verimli kullanımıyla da övünüyor". Bu yılki ödülün bizim için diğer bir anlamı da Philips'in televizyon alanında, üst üste üçüncü defa EISA Yeşil Ödül'e hak kazanmasıdır.

Enerji verimliliği ve tasarrufu açısından ürünlerinde nasıl bir fark yaratıyor Philips televizyonları?

TP Vision olarak kaynakların verimli ve sürdürülebilir bir şekilde kullanımını güçlü bir şekilde destekliyoruz. Şirketimizin hedefi, sürdürülebilirliği görüntüye tercih etmeyen ürünler ve hizmetler sunmak. Bu nedenle, **TP Vision,**

İmtiyaz Sahibi TP Vision

Merkezi Amsterdam, Hollanda'da bulunan ve Philips TV'nin ayrıcalıklı marka imtiyaz sahibi olan TP Vision şirketinin yüzde 70'i, merkezi Tayvan'da bulunan TPV Technology'ye, yüzde 30'u ise merkezi Hollanda'da bulunan Royal Philips Electronics'e ait. TP Vision, Philips markalı TV setlerinin Avrupa, Rusya, Ortadoğu, Brezilya, Arjantin, Uruguay, Paraguay ve belirli Asya Pasifik ülkelerinde geliştirilmesine, üretilmesine ve pazarlanmasına odaklanıyor.

Faruk Kocabaş, "Hedefimiz, tüketicilerin sürdürülebilirlik ve performans arasında seçim yapmak zorunda kalmayacakları ürün ve hizmetler sağlamak" diyor.

yarattığı televizyonlardaki karbon ayakizini azaltmak için büyük çabalar sarf ediyor. Sürdürülebilirlik, TP Vision'ın iş felsefesinin tamamlayıcı faktörüdür. Şirketimiz, çevre üzerindeki etkileri en aza indirecek şekilde makul ve pratik faaliyetler göstermeye kararlı bir profil çizirken, her zaman Philips markalı televizyon ürünlerinde ve iş süreçlerinde ekolojik darbeyi minimuma indiren yöntemler kullanmayı tercih ediyor. Bizim için sürdürülebilirlik aynı zamanda rekabetçi bir faktör olup, gelişim için de bir katalizör. Hedefimiz, tüketicilerin sürdürülebilirlik ve performans arasında seçim yapmak zorunda kalmayacakları ürünler ve hizmetler sağlamak. Dünya çapında da mühendislerimiz enerji tasarrufu sağlayan ve tehlikeli madde kullanımını azaltan yöntemleri ortaya çıkarmak için durmaksızın çalışıyor. Geçmişte televizyonların güç tüketimi,

cihazın toplam çevresel etkilerinin yüzde 80'ini oluşturuyordu. Geri kalan ekolojik ayakizi, televizyonlarda kullanılan materyaller, üretim süreci ve nakliyeden kaynaklanıyordu. Son birkaç yıl içerisinde televizyonlardaki enerji tüketen birçok bileşenin optimize edilmesiyle ortaya çıkan enerji tasarrufuyla güç tüketimi oldukça azaldı. Arka ışık karartma, enerji tasarrufu açısından önemli bir detay. Normalde, arka ışık karartma resim kalitesi ile ilişkilendirilse de, enerji tüketimini oldukça azaltıyor. Arka plan karartması dinamik bir şekilde, görüntülenene işaret seviyesine dayalı arka plan yoğunluğunu ayarlıyor. Sonuç olarak da, resim ne kadar koyu olursa, arka plan yoğunluğu o kadar düşük oluyor. Arka ışığın segmentasyonu sayesinde LED arka ışığı tamamen kapatılabiliyor ya da karanlık bölümleri gösteren parçalar için arka ışığın aydınlığı azaltılı-

yor. Bu da, arka ışığı ayarlanabilen televizyonlarda, kontrol edilemeyen kalıcı arka ışık içeren televizyonlara göre enerji tüketiminin oldukça azaldığını gösteriyor. Arka ışık karartmasındaki güç tasarrufu 12 wat kadar olabiliyor.

Diğer yandan Philips TV'lerde Güç Kaynağı Ünitesi verimliliğini (güç girişinden çıkışına) yükseltmek için, güç kaynağı ünitesi topolojisi daha düşük yüklenme seviyesinde bile yüzde 80'e kadar geliştirilmiş durumda. Standby güç verimliliğini geliştirmek için, Philips TV'ler, setin sadece uyku modundan, bir uzaktan kumanda sinyali ya da I/O (Açma Kapama) portu kanalıyla yol alan sinyaller aracılığıyla çıkması için yeterli güç alımı sağlayan bir ana çip ile içeriden ve dışarıdan, özel standby kontrolörlerine sahip. Standby (bekleme) modunda, 100 mW'den az enerji harcanıyor. Bu da, 500 mW tüketim şartı olan Avrupa TV dizayn gerekliliklerine göre oldukça iyi bir rakam.

Philips, televizyonlarda metallerin daha az ve verimli kullanımı konusunda da önemli farklar yarattığını duyuruyor. Nedir bu farklar? Bir de "Cıvasız TV"nin üzerinde duruyorsunuz. Bu konuda da bilgi alabilir miyiz?

Philips Econova 1 gibi optimize edilen LCD televizyonlarındaki ekolojik etkilere sebep olan materyaller yüzde 50 oranında azalmış durumda. Bu da, TP Vision'ın Philips markalı televizyonlarda kullanılan materyaller üzerindeki hassasiyetinin ve çevresel etkileri azaltmak adına aldığı tedbirlerin olumlu sonuçları olarak ortaya çıkıyor. TP Vision, kurşun (Pb), cıva (Hg) ve plastiklerde alevlendirme geciktiricilerin bulunduğu halojenleri yasakladı. Bunun yanında, TP Vision olarak TV mimarimizi tekrardan gözden geçirerek, televizyonların ağırlığını minimize ederek ve geri dönüştü-

“Çabalarımız, bu yılın başında ilk sonucunu verdi: Şubat 2012’den itibaren, LED arka ışığı ile piyasaya sürülen bütün Philips televizyonlarında ‘No Hg’ logosu (Cıvasız TV) bulunuyor”

rülmüş karton kullanımını artırarak doğa üzerindeki olumsuz etkimizi azaltmaya çalışıyoruz.

Çabalarımız, bu yılın başında ilk sonucunu verdi: TP Vision, tamamı cıvasız Philips TV’lerini piyasaya sürdü. CCFL arka ışıklı televizyonlar ve LED arka ışıklı televizyonlar yıllar boyunca beraber toplanıp geridönüşüm alanlarında birlikte işlem görecektir. Geridönüşürücü, LED ve CCFL arasındaki farklı anlayamayacağı için, en sıkı prosedürler kullanılacak (cıvaların yok edilmesi). Bu da geridönüşüm seçeneklerinde ciddi limitlendirmelere gidilmesi, masrafların artması ve geri dönüştürülen ürünlerdeki üretim kalitesinin azalması demek. Şubat 2012’den itibaren, LED arka ışığı ile piyasaya sürülen bütün Philips televizyonlarında ‘No Hg’ (Cıvasız TV) logo’su bulunuyor. Geridönüşüm endüstrisine yardım etmek için, Philips bu logoyu piyasaya tanıtan lider bir markadır. No-Hg logosunun kullanımını herkese açık olup, TP Vision tüm ücretsiz Hg sağlayıcılarını logoyu kullanmaya davet ediyor.

Dağıtım gibi çeşitli iş süreçlerinde de karbon emisyonunu azaltmayı hedeflediğinizi biliyoruz. Biraz da bu konuda bilgi verebilir misiniz?

Her yıl, dünya çapında milyonlarca Philips markalı televizyon satılıyor. Bu da satışı yapılan tüm üniteler göz önüne alındığında, tek bir televizyonda dahi yapılan en küçük güç tasarrufunun büyük bir etki yaratacağını gösteriyor. TP Vision

5 Milyon TV ve CO2 Emisyonları

Enerji / CO2 emisyon tasarrufu

Güç tasarruf faktörleri	Güç tasarrufu	Enerji / günlük	Enerji tasarrufu/ yıllık	Toplam yıllık CO2 emisyon tasarrufu
Arka ışık kontrol teknolojisi	12 Wat	0.048 kWhr	17.52 kWhr	7.53 kg
Daha yüksek GKÜ verimliliği	5 Wat	0.02 kWhr	7.3 kWhr	3.14 kg
Düşük standby gücü	0.4 Wat	0.008 kWhr	2.92 kWhr	1.26 kg
5 milyon TV seti için yıllık toplam CO2 emisyon tasarrufu				59,650 ton

olarak her yıl; arka ışık kontrol teknolojisini, güç kaynağı etkinliğini ve standby güç tüketimini geliştirerek yaklaşık 60.000 tonluk karbon emisyon tasarrufu yapıyoruz.

Philips TV’lerde diğer çevreci özelliklerden bahsederek; EISA ödüllü Econova 55PFL6007 modelimiz, çikintisiz bir panel kullanıyor. Bu da, daha az materyal tüketimi, televizyonların ömrü tükendiğinde daha kolay ayrıştırılması ve nakliye sırasında karbon emisyonunu azaltan daha düşük ağırlık gibi avantajları ortaya çıkarıyor. Ambalajlamada, TP Vision, yüzde 83 geri dönüştürülebilir kartondan yapılmış en ince ambalajları kullanmaktan yana.

Böylece materyal kullanımı azalırken, nakliye sırasındaki ekolojik zararlar da en aza indirgeniyor.

Uzaktan kumandalardaki Eko düğmelerinin işlevi nedir?

Philips televizyon, yeşil ve çevreci bir kullanıcı arayüzüne sahiptir. Uzaktan kumandada bulunan Eko düğmesiyle tüm enerji ile alakalı özelliklere ulaşılabilir. Kumandadaki Eko düğmesine basıldığında, güç tüketimiyle ilgili bütün özellikler liste şeklinde sıralanıyor. Bu da, televizyonun eko-ayarlarının anlık bir şekilde görüntülenmesini sağlıyor. Güç ölçeği, o andaki güç tüketimini gösteriyor. ○

Coğrafi İşaretler ve Sürdürülebilirlik

Toprak Ana Platformu'ndan Cem Birder ve İzmir Ticaret Borsası Genel Sekreter Yardımcısı Pınar Nacak, gıdalarımızda Coğrafi İşaretler'in amacını ve kritik değerleri, Akdeniz Üniversitesi'nce düzenlenen uluslararası seminer sonrasında EKOIQ için yorumladılar.

Tarımsal üretimde, gelenek ve kültürün önemi çok büyük. Türkçesinde farketmiyoruz ancak dünya dillerinde “**Agri-culture**” olarak kullanımı, kültürel kimliğinin ne denli vazgeçilmez olduğunun bir ispatı. Küresel ekonomiye her geçen gün daha çok entegre oluyor gibi düşünülse de, tamamen endüstrileşmesinin “kültürel” doğasına aykırılığı nedeniyle, yerel ekonomi içinde halen ve daima mücadele gücü buluyor.

Endüstriyel tarım, bizlere kitlesel üretimi, tek tip üretimi, homojenlik ve standartlaşmayı bir “kalite” unsuru olarak öneriyor. Oysa **doğa değişkendir**; yağmur değişir, rüzgâr değişir, sıcaklık değişir; tohum ve toprak canlıdır, toprakla birlikte tohum da değişir. Birbirine komşu küçük alanlar içinde bile ürünler değişir. Değişmemesi hedef değildir; ilk başından beri geleneksel tarımda ürün daima değişir. Değişkenliğin vazgeçilmez öge ol-

duğu tarım, bir kandırmacaya dönüştürmemişse endüstriyelleşemez. Tarımda üretim faktörlerinin dinamik yapısını düşünmeliyiz. Bunlar yaşamın faktörleri aynı zamanda. Ekolojik dengenin korunması, insan topluluklarının sürdürülebilir gelişiminin sağlanması için, su ve toprak kaynaklarını bugünkü ve gelecekteki ihtiyaçları karşılayabilecek en akılcı şekilde kullanmamız gerekiyor, işte bu nedenlerle salt ticari güdülerle tarımsal üretim yapmak imkansız. Bu hassasiyeti destekleyen önemli bir unsur ise Coğrafi İşaret'ler...

Coğrafi İşaret Nedir?

Coğrafi İşaret (Cİ), belli bir şehir, bölge veya ülkeye ait özellikleri itibarıyla, bu coğrafi alan ile özdeşleşmiş bazı ürünlere (özellikle, gıda ve el işi ürünler için) uygulanabilen özel, ayrıcalık kazandıran bir isimlendirme. Cİ kullanımı, ilgili ürüne ait tanımlı özelliklerin gerçekten var olduğunu tescilliyor; örneğin söz konusu ürünün geleneksel yöntemlerle üretildiğini veya coğrafi özelliklere bağlı sıfatları taşıdığı doğrulanması gibi...

20. yüzyılın başı itibarıyla, dünyada özellikle gıda ürün markalarının içerdiği coğrafi isimlerin yanıltıcı olmasının önüne geçmek üzere Cİ uygulamalarının yaygınlaştığını görüyoruz. İlk örnekler arasında, Fransa'da "Appellation d'Origine Contrôlée (AOC)" adı altında verilen sertifikalarla yerel şaraplar ve İsviçre'de Gruyer peyniri var. Türkiye'de ise, **Finike Portakalı, Ege İnciri, Ezine Peyniri, Kalecik Karası Üzümü, Kayseri Pastırması, Maraş Tarhanası** yaklaşık 160 üründen birkaçı.

Ülkemizde ilgili kurallar, 24.06.1995 tarihinde yayınlanan 555 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve buna bağlı olarak çıkarılan uygulama yönetmeliği ile düzenleniyor. Türkiye'de tescil işlemleri

Akdeniz Üniversitesi Akdeniz Ülkeleri Ekonomik Araştırmalar Merkezi'nin evsahipliğinde düzenlenen "Türkiye ve Diğer Akdeniz Ülkelerinde Coğrafi İşaretler ve Yerel Gıda Değer Zincirlerinin Yönetimi" konulu seminer 10-14 Ekim 2012 tarihleri arasında Antalya'da gerçekleşti.

yetkisi ise Türk Patent Enstitüsü'ne ait. Bugün itibarıyla 157 farklı ürün Türkiye'de Coğrafi İşaret almış durumda.

Coğrafi İşaret, kültürel mirası ve geleneksel üretimin önemini vurgularken, o bölge üreticisi ile birlikte tohumu, toprağı, suyu, iklimi korumayı hedefleyen bir sistem. Türkiye farklı coğrafi bölgeler ve iklim zenginliği ile büyük bir biyoçeşitliliğe (tüm Avrupa kıtasında 12 bin bitki türü bulunmasına karşın ülkemizde 9 bin bitki türü bulunuyor ve bu türlerin yüzde 30'u dünyada sadece Türkiye'de yer alıyor) ve buna bağlı olarak, zengin çeşitlilikte tarımsal ürüne sahip. Bu zengin çeşitlilik aynı zamanda büyük bir Coğrafi İşaret potansiyeli demek; ülkemizde bu sayının yaklaşık 1500 olduğu tahmin ediliyor.

Coğrafi İşaretlerin tüm dünyada eşdeğer niteliklerdeki çıkış amacına karşın, bugün ulaştığı ve güç kazandığı noktalarda şapmalar olduğunu görebiliyoruz. Ülkemiz pratiğine baktığımızda, örneğin, Erzincan yaylalarında beslenen hayvanların sütünden, orijinal şekliyle deri tulumlarda sınırlı miktarda üretilen **Erzincan Tulumu** için alınan Coğrafi İşaret'in o yaylalardaki üreticilere değil, Erzincan Tulumu'nu plastik ambalajlarda fabrikadan market rafına getiren tacirlere fayda sağladığını

görüyoruz. Bu durum adil midir? Mevcut uygulamada yüklenilen “yöresel gıda envanteri oluşturma misyonu” coğrafi işaretlemenin asıl hedefi midir? Yüksek bütçeli reklam ve markalaşma kampanyaları içinde Coğrafi İşaret’in ilave bir güç olarak kullanımı sadece şirketler lehine değil midir? Gereğince güçlü küresel ekonomilere, bir de Coğrafi İşaret eklenmesi değil midir bu süreçte yaşanan?

Geleneksel Ürün ve Ege Örneği

Coğrafi İşaret’in dünyada ortaya çıkışındaki esas sebep, nesiller boyunca geleneksel bilgiyle üretilen ve pazarı bulunduğu bölge sınırlarına taşınan ürüne sahip çıkmak, bilginin ve üretiminin sürdürülebilirliğine destek veren bir koruma sağlamak. Coğrafi İşaretleme’nin kırsalda sağladığı avantajlar arasında, nitelikli bir tedarik zincirinin oluşması, daha yüksek katma değerli ve dengeli fiyatlandırma, doğal kaynakların korunması, geleneksel bilginin yaşatılması ve doğa dostu turizm ilişkileri sayılabilir. Ancak sözü edilen etkilerin hiçbirinin kesin bir garantisi yok. Özellikle küreselleşen tarımın devlet politikalarında kabulleniliş seviyesi ve resmin bütününde geleneksel tarım için ayrılan pay (sadece bütçe olarak değil, saygınlığı) Cİ ve uygulamalarında kritik bir yol ayrımına sebep oluyor.

Coğrafi İşaret’e sahip geleneksel bir ürünü değerlendirirken, diğer piyasa koşulları eşliğinde, şu başlıklar altında incelemeliyiz:

- Geleneksel özellikleri garanti altına alınabiliyor mu?
- Sürdürülebilirliğine destek sağlanmış mı?
- Özellikle duyuşsal özellikler anlamında, kalite standartlarına sahip mi?
- Daha yüksek ticari rekabet, pazar payı ve fiyat artışı gibi değerlere sahip mi?

Yerel ekonominin gelişiminde zincirin en başında yer alan küçük üreti-

Türkiye, Coğrafi İşaretleme çalışmasıyla son derece önemli bir potansiyeli harekete geçirebilecek durumda. Ege’nin “sarı lop” inciri ve Erzincan tulumu, bu alanda ilk ürünler arasında kendilerine yer buldular.

cinin bu değer artışından hak ettiği payı alıp alamadığı en öncelikli soru kriteridir. Aksi takdirde, bu model ile ürünün markalaşmasından sadece şirketler rant elde edecekse, Coğrafi İşaret sistemi kendi felsefesini inkâr etmiş olacak; geleneksel üretimin sürdürülebilirliğinde etkisiz kalışı, Coğrafi İşaret’in anlam bütünlüğünde çözümlenmesi zor sorunlar oluşturacaktır.

İzmir Ticaret Borsası tarafından Coğrafi İşaret tescil çalışmalarına 2002 yılında başlandı. İncelemeler sonucunda Ege’nin geleneksel ürünleri olarak adlandırılan, bölgenin yerel ekonomisi için büyük önem taşıyan, kalitesiyle yurtiçinde ve yurtdışında tanınan pamuk, çekirdeksiz sultaniye üzümü ve kurutmalık “sarı lop” çeşidi inciri için Coğrafi İşaret tescil başvurusu yapıldı. Tescil isimleri bölgenin ismi olan “Ege” ibaresi ile, “**Ege Pamu-**

ğu”, “**Ege Sultani Üzüümü**” ve “**Ege İnciri**” olarak alındı.

Türkiye’de, Coğrafi İşaret uygulamalarını yöresel bir ürün envanteri oluşturma çerçevesinden çıkarmak açısından “Ege Pamuğu” önemli bir model niteliğinde. Bu amaçla “Ege Pamuğu” Coğrafi İşareti’nin doğru şekilde kullanılabilmesine olanak sağlayan yönetmeliklerle, işaretin çırçır işletmelerince benimsenmesi ve pamuğu hammadde olarak kullanan işletmelerin “Ege Pamuğu” Coğrafi İşaret logolu pamukları tercih etmesi sağlanabilecek. Sektörün daha ileri aşamalarını oluşturan tekstil ve konfeksiyon işletmelerinde de “Ege Pamuğu”nun tercih edilmesi, Coğrafi İşaret kullanımını küçük üreticiden başlayan koruma ve kalite garantisi mekanizmaları ile çok önemli bir değere taşıyacaktır. “Ege Pamuğu” Coğrafi İşareti, sadece üretim ve tedarik zincirinde yer alan üreticileri korumakla kalmayıp, bölgesel nitelikli bir ürünün ekolojik değerleriyle sürdürülebilirliğine de destek olacaktır.

Antalya Seminerinden...

Akdeniz Üniversitesi Akdeniz Ülkeleri Ekonomik Araştırmalar Merkezi’nin ev sahipliğinde, **Monpellier Akdeniz Tarım Enstitüsü**, Türk Patent Enstitüsü, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ve Antalya Ticaret Borsası’nın katkıları ile düzenlenen “Türkiye ve Diğer Akdeniz Ülkelerinde Coğrafi İşaretler ve Yerel Gıda Değer Zincirlerinin Yönetimi” konulu seminer 10-14 Ekim 2012 tarihleri arasında Antalya’da gerçekleşti.

Bu çerçevede üçüncü kez gerçekleştirilen seminerde ilk göze çarpan, konuşmacıların profilindeki çeşitlilikti. Avrupa Birliği ve **Uluslararası Coğrafi İşaretler Ağı Organizasyonu**, küçük üreticiler, akademisyenler, Dünya Bankası, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü, Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilatı, sivil toplum

kuruluşları ve bilim insanlarından oluşan topluluk dört gün boyunca konunun farklı köşelerinde önemli tespitlerde bulundular. Ayrıca, Coğrafi İşaret almış süt ve süt ürünleri, zeytin ve zeytinyağı ile meyveler üzerinde çalıştaylar ve bölgesel geziler gerçekleşti.

Seminer katılımcıları sunumlarının yanı sıra, dinleyiciler ile soru-cevap bölümlerinde gıdanın geleceğinde daha dengeli, sağlıklı ve yerel değerler çerçevesinde bir tablo hayalini paylaştılar. Seminerden dikkat çeken bazı bölümleri paylaşalım...

Beş Duyuya Hitap Etmeli

“Gıda tüketim alışkanlıklarımız şekil değiştirdi; büyük ölçüde körleşti. Yüksek ticari hedefler ve küreselleşen gıda, artık beş duyumuza hitap etmiyor. Halbuki kültür ve medeniyet temelli ürünler beş duyuya hitap eder; Coğrafi İşaret alan ürünler bu koşulu sağlar. Bizlerin yeniden duyarlı hale gelebilmesi için gıdanın üretim, tedarik zinciri ve tüketim noktası mesafelerini küçültmemiz gerekiyor; eskiden olduğu gibi. Tedarik zincirini sadece ekonomik olarak ölçmek yerine, gerçek kalite kriterlerini de ekleyerek değerlendirmemiz gerekiyor. Bu değişimi sağlayacak olan önce tüketicilerdir. Tüketici bilincidir. Bu sadece, iyi gıdanın ne olduğunu bilmek değil, aynı zamanda o gıdanın karşılığı olan parasal bedeli de ödemek, ödeyebilmek.

Doğru Gıda

Fransa’da aileler bütçelerinin yüzde 15’ini gıdaya ayırıyorlar. Modern çağın harcama kategorileri gıda harcamalarını önemsizleştirmeye çalışıyor. Örneğin, teknoloji, ulaşım, eğlence ve (zorunlu olarak) sağlık. Sağlıklı, fiziksel ve ruhsal olarak, doğru olan gıdaları tercih etmemiz için tüketiciye, okul öncesi eğitim verilmeye başlanmalı ve bu eğitim üniversiteye kadar sürmeli. Doğru

Antalya Semineri sonrası, Finike’ye yapılan gezi esnasında Yavuz Tekelioğlu davetlilere Coğrafi İşaret’e sahip Finike Portakalı ve bölge hakkında ayrıntılı bir bilgi verdi.

gıdanın herkes için yeniden bir kaygı haline gelmesi gerekiyor.

Bunun başarılabilmesi için, tıpkı büyük gıda firmalarının kullandığı gibi, reklam araçları da kullanılmalı. Ama üretim aşamasında, sosyal şeffaflık, kalite ve devamlılık temel unsurlar.

Doğru olarak tanımladığımız gıdaya toplumun tamamının erişebilmesi, fiyatından dolayı düşük gelirli kesimin alım zorluğu yaşamaması için devletin de bu konuda destek politikaları üretmesi çok önemli. Konunun temelde iki başlığı mevcut: Alışkanlıklarımızı etkileyen “eğitim” ve satınalım gücüyle “finans”.

Besin Medeniyettir

Bilim insanlarını daima sanatçılar aydınlatır; **Abdülhak Şinasi** şöyle demiş: “*Bu kutsanmış şey, asıl medeniyetin kendisidir. Sadece bir besin olarak değerlendirmeyin; gıda sadece fayda sağlayıcı değildir...*”

Şirket tarımı ve ürettiği gıdalar, burada paylaştığımız olumsuz görüşlere rağmen, gücü ve büyüklüğüyle günümüz dünyasının vazgeçemeye-

ceği bir gerçek. Geleneksel üretimin tek başına varolmasını beklemek yerine, her ikisinin bileşmelerini düşünmemiz, öngörmemiz önemli.

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ), bu konuyu çok önemsemektedir. DTÖ şeytan mıdır, yoksa bir melek midir? Üye devletler arasında pazara erişim konusunda bir tartışma yaşanıyor. DTÖ öncesi ihracat - ithalat tarifeleri vardı. “**Uruguay Round**” sürecinde yeni kurallar gelmişti ve o dönemde **TRIPS (trade-related aspects of intellectual property rights)** sayesinde gümrük vergileri indirildi. Ancak esas çözülmesi gereken bu anlaşmalar sonrası iki devletin uyuşmazlığı idi. Örneğin, **Fransa** ve **rokfor** peyniriyle, ABD arasında bir sorun yaşandı; ABD’nin gümrük vergisini artırdılar. AB ve birçok Orta Amerika ülkelerinin muz konusunda anlaşmazlıkları vardı. AB dava açtı, ancak kaybetti. Bu süreçlerde DTÖ uyuşmazlıkların çözümünü sağladı.

Bugünün Çelişkileri

Şu anda **Made in World** kavramı üzerinde çalışıyoruz. Mesela **iPho-**

ne. Bu ürünü sadece bir ülkeyle ilişkilendirmek artık mümkün değil. Küresel bir ürün bu. Ticaret politikalarından konuşurken, patent, markalar ve fikri mülkiyet dışında, Coğrafi İşaretlerle konuyu çözebiliriz. Fransa'da tüketicilere "tüket-aktör" diyoruz çünkü tüketiciler zincir üzerinde çok etkin. Genel olarak, önce ulusal değer zinciri üzerinde yer alacak bir ürün, uluslararası alanda yer almaya adım atabilir. Eğer tüketici tarafından bir ürün tanınmıyorsa, burada Coğrafi İşaretler tüketicilere yol gösteren çok önemli bir araçtır. Cİ'nin duygusal boyutu, DTÖ tarafından bile çok önemsendi! Çin atasözü şöyle der: **Gıda insanların cennetidir.**

WIPO (World Intellectual Property Organization) Coğrafi İşaretler konusuna üç farklı şekilde eğilmektedir:

1. Uluslararası bir tartışma ve müzakere forumu kurulması.
2. Üye ülkelere teknik (özellikle hukuki konuda) destek sağlanması. Gelişmekte olan ülkelerde de Cİ'lere karşı ilgi artıyor; dolayısıyla tüm ikili devlet anlaşmalarında hukuki uyum gerekiyor.
3. Lizbon Anlaşması ile 27 üye devlet arasında ve 905 Cİ tescil ile, ilişkilerde menşee ve Cİ kurallarını düzenlenmesi. Katı gibi görünse de, esnek bir anlaşma olan Cİ'lerin bazıları yöre adı taşıyor; sadece geleneksel ürünün adını alıyor. Ayrıca, bu anlaşma çerçevesinde gıda dışında, herhangi farklı bir ürün de tescil edilebilir (örneğin kristal, maden suyu). Bu, tüm taklit ve kötü kullanımlara karşı korumalar sağlar.

Kamu Müdahalesi Gerekli mi?

Peki, Coğrafi İşaretlerin kurumsal mimarisinde kamu müdahalesinin nasıl bir rolü olmalıdır? Avrupa'da Cİ'ye ilişkin kurumsal mimari, 1992 tarihli menşee ve Cİ kavramlarına ilişkin, Fransa kanunlarından ilham

*Parmigiano-reggiano
(Parmesan peyniri)*

Fransa'da menşee işaretli peynircilik çok önemli. Coğrafi konumlandırma en hassas dağlık bölgelerde yapılıyor. 226 bin tonluk bir peynir üretimi sözkonusu ve tam 70 bin kişi istihdam ediliyor.

alan bir mevzuatla başladı. Bununla birlikte AB içinde iyileştirmeler yapıldı. Avrupa mimarisi ve dünya düzeyinde genişletilmesi çalışmaları bugüne dek başarılı oldu. Ama halen geleceğe dönük bir sistem değil. Gelecekte var olabilmesi için bir evrimden geçirilmesi şart. Maalesef şu anda uygulanmakta olan araştırma programlarına baktığımızda ihtiyaç duyulan bu evrime ilişkin araştırma yok. Oysa bu, çok önemli. Cİ'nin amacı bir değer yaratmaktır. Peki bir ürünün menşee'nin söylenmesi neden ekonomik değer kazandırır? Menşee tüketiciye tanıtım ve kullanım rahatlığı getirir. Ürün üzerinde doğru bilgilendirme ve inandırıcılık, değer artışı sağlar. Fransa'da yerel düzeyde tarım son derece örgütlü. Bugüne dek Cİ sistemi iyi çalıştıysa, bu söz konusu örgütlerin konuya sahip çıkmalarıyla oldu. Ancak başka ülkeler öyle olmayabilir; tarım alanında iyi yapılmış sosyal örgütler yoksa Cİ kolayca yerleşmiyor.

Kalecik Karası Üzümü

Söz konusu ürünler arasında üç temel zıtlıktan sözedebiliriz:

1. Evrensel karşıtı yöresel,
2. Sade, doğal karşıtı endüstriyel,
3. Miras bilgi veya yeni edinilmiş bilgi.

Kalite sorunu yöresel ürünlerde, artık tamamen ortadan kalkıyor; yöresel de olsa hijyenik olmak zorunda. Yöreye de yeni bir tanım gerekiyor. Ekosistem veya tarım ekosistemi ve değerlendirilmesi gibi yaklaşımlar önemli. bu anada yeniden tasarım gerekiyor. Geleneği de dikkate alarak, tarım sistemlerinde yenilikler neler olabilir?

Fransa'da menşe işaretli peynircilik çok önemli. Coğrafi konumlandırma en hassas dağlık bölgelerde yapılıyor. 226 bin tonluk bir peynir üretimi sözkonusu. 70 bin kişi istihdam ediliyor. 100 bin litre işlenmiş süt için üç kişi istihdam ediliyor. Bu sistemi ancak fiyat farklılıkları yaratabilirsek sürdürebiliyoruz; Coğrafi İşaret ile peynirlerimizi ortalama olarak yüzde 57 daha pahalı satabiliyoruz. Fransa'da geleneksel üretimi sürdürürken, yerli hayvan ırklarını (inekler, keçiler) ve bitkisel biyoçeşitliliği korumaya önem veriyoruz. Hatta mikrobiyolojik çeşitlilik bile çok önemli çünkü Fransa'da geleneksel peynirlerin büyük kısmı çiğ sütle yapılıyor ve yerel mayalarımız çok kıymetli. Tüm bu örgütlenme sürdürülebilir kalkınmaya destek oluyor ve çoğu zaman olası sektörel ekonomik krizleri engelleyebiliyoruz. Yerel üreticiler AB mevzuatı karşısında çok zorladılar, ancak yerelde Cİ ile bazı istisnai durumlar yaratılabildi.

Parmigiano-reggiano (Parmesan) peynirinin tarihçesi Ortaçağ'a dek uzanıyor. AB üyesi olsak bile farklılıklarımız var. Sadece peynir üretimi için süt üretimi yapıyoruz. En yüksek süt fiyatını elde etmeye çalışıyoruz. Süt fiyatı peynir satış fiyatına göre değişir. Yani, eğer bir peynir pahalı satılıyorsa, o peynirin süt fiyatı da aynı oranda artış gösterir. Bu nokta önemli; böylelikle sütü üreten de, peynir ana hammaddesi üreticisi olarak hakkını alır. Tüm faaliyetlerimiz Cİ temelinde haklarını korur. Sadece büyük bakır kaplarda üretim yaparız. AB'de normal koşullarda bakır kaplar kullanmak yasak ama biz bu üretim biçimine mecburuz ve buna iznimiz var. Üç haftalık tuz uygulamaları sonrasında, peynirimiz için 12-36 ay arasında doğal şartlarda bir yaşlandırma uyguluyoruz. Peynir üretim tekniklerinde 900 yıl içinde bazı değişiklikler oldu; süt odun ateşi

Coğrafi İşaret, kültürel mirası ve geleneksel üretimin önemini vurgularken, o bölge üreticisiyle birlikte tohumu, toprağı, suyu, iklimi korumayı hedefleyen bir sistem.

yerine su buharında ısıtılıyor. Yani belli bir evrimleşme var ama temel özelliklerimizi koruyoruz. Peynir hazır olduğunda, satış öncesinde ilgili denetmenler tarafından akreditasyon için Cİ sertifikasını alıyoruz. İçinde bulunduğumuz konsorsiyum, kuralları takip ediyor. 2010 yılında önemli iki olay oldu; bunlar **Feta** ve **Parmesan peynirleri** içindi. AB Adalet Divanı'nda, Almanya ile aramızda bir dava oldu. Almanya, Parmesan'ın jenerik olduğunu iddia etti ama davayı kaybetti.

Sonuç

13 ülkeden üretici dernekleri, bilim dünyası ve uluslararası kurumlardan 50 ve ulusal kurumlardan yaklaşık 150 kişinin katıldığı seminer "Türkiye Yöresel Ürünler ve Coğrafi İşaretler Araştırma Ağı"nın kurulması ile sonuçlandı. Bu ağı oluşturan gönüllü çalışma grubu Türkiye'de ideal bir Coğrafi İşaretler sisteminin kurulabilmesi, yöresel ürünlere değer kazandırılarak sürdürülebilir kırsal kalkınmanın desteklenmesi ve biyolojik çeşit-

liliğin korunması için çalışmalar yapacak.

Coğrafi İşaret uygulamalarını sorgularken, asıl işaret ettiğimiz, özgün, temiz ve sağlıklı gıdaların ve onları üretenlerin varlığının korunması ve var oluşuna uygun biçimde sürdürülmesine destek verilmesi gerektiği idi. Türkiye, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve ilgili devlet kurumları işbirliğinde, Coğrafi İşaret'ler konusunda dünyanın gelişmiş ülkeleri paralelinde önemli ilerlemeler kaydediyor.

Geleneksel ve yerel gıdaların üretim ve denetim mevzuatında gerçekleştirilecek düzenlemeler sonrasında, Coğrafi İşaretler geleneksel ürünlere endüstriyel tarım karşısında önemli bir rekabet gücü desteği sağlayabilecek; hem ekonomik anlamda, hem sosyal - kültürel varoluşuyla kırsal kalkınmanın önemli bir değeri olarak...

Yazımızı Akdeniz Üniversitesi öğretim üyelerinden değerli hocalarımız Yavuz Tekelioğlu ve Selim Çağatay'a ithaf ederken, bu alanda emeği geçen herkese teşekkür ediyoruz. ○

Uzun zamandır sürdürülebilir kalkınmayla ilgili çeşitli projelere imza atan Bölgesel Çevre Merkezi (REC) ilk defa işin eğitim ayağıyla ilgili bir konferansa ev sahipliği yaptı. Konferansın destekçileri arasında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu (UNESCO) Türkiye Milli Komisyonu ve Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (UNECE) gibi kuruluşlar bulunuyordu. 15 Kasım 2012'de Bosch Ev Aletleri ana sponsorluğunda Ankara'da gerçekleşen "Birinci Ulusal Sürdürülebilir Kalkınma için Eğitim Konferansı"nın ana gündem maddesi, Sürdürülebilir Kalkınma Eğitimi'nde 2014'teki Nagoya Konferansı'na kadar nasıl yol alınabileceği ve paydaşların bu konuda nasıl katkı sağlayabileceğiydi.

 Balkan TALU

 Volkan MERT

Sürdürülebilirlik Eğitiminde Neredeyiz?

Dünyanın en önemli çevre STK'larından biri olan Bölgesel Çevre Merkezi (REC) 1990 yılından beri sürdürülebilir kalkınmanın muhtelif alanlarında çalışıyor. **REC Türkiye** de, 2004 yılından beri, paydaşlarıyla beraber çevre politikaları iklim değişikliği ve biyo-çeşitlilik gibi konularda ülkemizde faaliyet gösteriyor. "Kurumsal Sürdürülebilirlik Sertifika Programı", "İklim Platformu" gibi projeler REC'i tanyanların yakından bildiği etkinlikler arasında sayılabilir. Bütün bu proje ve etkinliklerin kesişme noktası, sürdürülebilir kalkınma ve iklim değişikliği konusunda sağlam bir bilgi altyapısı kurma ve iş dünyasının karşılaştığı tehdit ve fırsatlar karşısındaki seçenekleri ortaya koymayı amaç edinmesi. Tam bu noktada konuşmamız gereken konulardan biri de, bütün bu bilgi birikiminin örgün ve yaygın eğitimde nasıl değerlendirileceği. Elimizin altında bulunan bu materyal yığımindan sistematik bir eğitim politikası oluşturmamızın zamanı çoktan geldi.

İşte bu noktada devreye giren REC Türkiye, ilk defa sürdürülebilir kalkınma eğitimi üzerine bir konferansa ev sahipliği yaptı. 15 Kasım 2012'de Bosch Ev Aletleri ana sponsorluğunda Ankara'da gerçekleşen "**Birinci Ulusal Sürdürülebilir Kalkınma için Eğitim Konferansı**"nın destekçileri arasında, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu (UNESCO) Türkiye Milli Komisyonu ve Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (UNECE) gibi kuruluşlar bulunuyordu. Adı geçen destekçi kuruluşların varlığı, konuyu kamu kuruluşlarının da sahiplenmeye başladığını gösteriyor. Konferansın ana gündem maddesi örgün ve yaygın eğitim bağlamında, Sürdürülebilir Kalkınma Eğitimi'nde (**SKE**) nasıl yol alınabileceği ve paydaşların bu konuda nasıl bir katkı sunabileceğiydi.

Konferansın ilk bölümünde SKE ile ilgili uluslararası örnekler sunuldu. **İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı OECD**'nin Sürdürülebilir

Kalkınma Danışmanı **Candice Stevens**, bu konunun temel metinlerinden biri sayılan Sürdürülebilir Kalkınma için Eğitim (SKE) modelini sundu. **Education for Sustainable Development** adıyla bilinen bu modelin ilk adımları Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (**UNESCO**) tarafından atılmıştı. BM Genel Kurulu da, 2005 yılında aldığı kararla 2005-2014 dilimini **“Sürdürülebilir Kalkınma Eğitimi Onyılı”** ilan etmişti. ESD de bu hedef çerçevesinde oluşturuldu. 2014 yılında Japonya'nın **Nagoya** kentinde yapılacak toplantıda, bu programın çıktıları değerlendirilecek. ESD, sürdürülebilir yaşam, iklim değişikliği kentleşme, su, biyo-çeşitlilik gibi konuları kapsıyor ama bizlerin zihnimizde sürdürülebilirlikle hâlâ çok iyi bağdaştıramadığımız **cinsiyet eşitliği, kültürel çeşitlilik** ve **yoksullukla mücadele** gibi başlıkları da içeriyor. Diğer bir deyişle SKE modellerinin, mutlaka ekonomik ve toplumsal boyutları da dikkate alması gerekiyor. Konferans sırasında özellikle Candice Stevens tarafından yapılan en önemli uyarılardan biri de buydu. Stevens, bazı kişi ve kuruluşların SKE'yi hâlâ bir çevre eğitimi başlığına sıkıştırmaya çalıştığını söyledi.

Türkiye Niye ESD'ye Dahil Değil? ESD ile ilgili en enteresan özelliklerden biri de her ülkenin çalışmak istedikleri üst başlıkları kendilerinin seçebilmesi. Örneğin **Latin Amerika** ülkeleri genellikle **biyo-çeşitlilik** ve **ormansızlaştırma**; **Afrika** ülkeleri **yoksullukla mücadele**; **Arap ülkeleri** ise **çölleşme** gibi başlıkları gündemine alıyor. 2008 yılında OECD'nin Paris'te düzenlediği ESD atölyesinde, kurumun bu programa ne tür katkılar sunabileceği de konuşulmuş. Burada alınan kararlara göre OECD ise, strateji geliştirme, müfredat düzenlemeleri, okulların desteklenmesi ve sürdürülebilir

tüketim eğitimi verilmesi gibi başlıklarda destek vermeyi üstlenmiş durumda. Bu noktada küçük bir mim koyup Türkiye'nin OECD'nin kurucu ülkeleri arasında olduğu halde ESD'ye dahil olmadığını da üzüntüyle hatırlatalım.

“Birinci Ulusal Sürdürülebilir Kalkınma için Eğitim Konferansı”nın en ilginç sunumlarından biri de, Avrupa Komisyonu Çevre Genel Müdürlüğü Uluslararası İlişkiler ve Genişleme Birimi, Türkiye Sorumlusu ve Politika Uzmanı **Octavian Stamate**'ye aitti. Stamate, AB'nin verimli kaynak kullanımını teşvik etmek için hazırladığı en özgün uluslararası bilgilendirme kampanyalarından biri olan **Generation Awake**'i (**Uyanık Nesil**) ayrıntısıyla anlattı. Uyanık Nesil kampanyasının çıkış noktalarından ilki **Avrupa 2020** stratejisi. Bu strateji AB'nin 2020'ye kadar akıllı, sürdürülebilir ve kapsayıcı bir ekonomiye sahip olmasını hedefliyor. AB'nin bu yoldaki en öncelikli gündem maddelerinden biri de kaynak verimliliği. Dünya nüfusu 9 milyara yaklaşırken ve

gelişmekte olan ülkeler gelişmiş ülkelerin yaşam tarzlarına özenirken bunun toprak, su, gıda gibi kalemlerde yaratacağı baskı AB için kaynak verimliliğini öncelikli gündem haline getiriyor. Uyanık Nesil kampanyası, tüketiciler olarak seçimlerimizle dünyayı değiştirebileceğimiz fikri üzerine kurulu. “Uyanık nesillerin” evine <http://www.generationawake.eu/en> sitesi üzerinden giriş yapmak mümkün. Burada **Su Delisi Walter, Eserekli İnga, Rutin Robbie ve Obur Charlie** ile tanışmanız mümkün. Bu muhteşem dördü sizin gündelik yaşamınızda neler yaptığınızla ilgili sorular soruyor ve bunun sonuçları hakkında bilgiler veriyor. Mesela Obur Charlie mutfağımız kurulup size “Hayatımızın arılara bağlı olduğunu biliyor musun?” ya da “Plastik saklama kaplarının ikinci bir hayatı var mıdır?” gibi sorular sorabiliyor. Eserekli İnga bizim lüzensüz alışveriş merakımızı temsil ediyor. Su Delisi Walter su israfımızı, Rutin Robbie ise gündelik hayatındaki faaliyetlerimizi (lüzensüz çıkış almamak, arada bir evden çalışmak, bisikletle seyahat etmek gibi) sembolize ediyor.

Konferansın ilerleyen dakikalarında SKE performansımızla ilgili karamsar fikirlere kapılmamak biraz zordu. Mesela ne çevre, ne de sürdürülebilir kalkınma eğitimiyle ilgili herhangi bir stratejik eylem planımızın olmadığı “Birinci Ulusal Sürdürülebilir Kalkınma için Eğitim Konferansı” sayesinde kayıtlara geçmiş oldu. Bu noktada esas önemli saptamalardan birini **Eğitim**

Reformu Girişimi (ERG) Koordinatör Yardımcısı Işık Tüzün yaptı. Tüzün, Türkiye’de demokrasi, yurttaşlık ve çevre eğitimiyle ilgili parça parça çalışmaların yapıldığını ama çocukları merkeze koymayan bir sistemle sürdürülebilir kalkınmayla ilgili eğitim yapılamayacağını vurguladı. Öyle ya, çocuğu veya genci birey olarak kabul etmeyeceksek, cinsiyet çeşitliliği veya kültürel farklılıklar gibi başlıkları nasıl sindirebileceğiz ki?

Örgün eğitimde mesele daha basit görünüyor. Merkezi sistem vasıtasıyla bir müfredat belirlenip, ilkokullarda ve liselerde uygulamaya koymak bir ölçüde daha kolay belki. Ne de olsa OECD gibi yardımcı olmaya hazır uluslararası kuruluşlar da var ama sorunlardan biri de şu ki, kimsenin birbirinden haberi yok. Konferansta Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanı **Ümit Kaçar** en çok bundan yakınıyordu. Kaçar, muhtelif STK’ların, yerel yönetimlerin, diğer bakanlıkların, özel kuruluşların projelerinden haberdar olamadığından yakındı.

Sürdürülebilir Kalkınma Eğitimi Onyılı’nın bitmesine, Nagoya’daki uluslararası konferansın toplanmasına iki yıl var. Ankara’da toplanan “Birinci Ulusal Sürdürülebilir Kalkınma için Eğitim Konferansı”nın cevap aradığı esas sorulardan biri de, iki yıl içinde verimli çalışılırsa Nagoya’ya Türkiye’nin de katılım sağlayıp sağlayamayacağı idi. Özellikle Ümit Kaçar’ın yakınmaları göz önüne alındığında, esas ihtiyacımız olan şeyin noktaları birleştirmek olduğu ortaya çıkıyor. Kolları sıvayıp işin içine girecek paydaşlar arasında etkin işbirliği köprüleri kurulursa ilerleme kaydedilebilir gibi görünüyor. Çevre eğitimi ve SKE ile ilgili eylem strateji planlarının olmayışı belki bir handicap olabilir ama bazen bir sistemi sıfırdan kurmak daha hızlı yol alınmasını sağlayabi-

“Obama’nın Seçilmesi Çok İyi Oldu”

“Sürdürülebilir Kalkınma Eğitimi Onyılı” çerçevesinde oluşturulan ESD programının ilk aşamasında sona yaklaşılmak üzere. Müfredat düzenlenmesi, okulların desteklenmesi gibi konularda destek veren OECD’nin Sürdürülebilir Kalkınma Danışmanı Candice Stevens ABD’de ikinci Obama döneminden epey umutlu ve Türkiye’nin de bir an önce topa girmesini istiyor.

Bize ESD’nin tam olarak neyi hedeflediğini kısaca özetler misiniz? ESD’nin ana gündemi, eğitim programlarında ekonomik, toplumsal ve çevresel sorunların birbiriyle bağlanabilmesi. Bu bağlamda ESD, ilköğretimden üniversiteye, her seviyeden öğrencinin bu üç konu arasındaki bağı kavrayabilmesini hedefliyor.

Her ülkenin kendine ayrı başlık seçebilmesi çok enteresan. OECD sürece ne kadar müdahil oluyor? OECD, üye ülkelere nasıl ilerleyecekleri, süreci nasıl yürütecekleri konusunda danışmanlık yapıyor. Bunun dışında da diğer bütün paydaşları işin içine katarak vurgunun nereye yapılacağı konusunda yardımcı olmaya çalışıyor ama hangi başlıkların seçileceği konusunda müdahalede bulunmuyor.

ABD, ESD sürecine nasıl dahil oldu? ABD bu noktada, kamu özel teşebbüs ortaklıkları kurmaya odaklanıyor. Böylece ESD’yi bütün okul bölgelerinde etkin olarak fonlayabilecekler.

Bu bağlamda Barack Obama’nın yeni dönemi nasıl olacak sizce? Barack Obama tekrar seçildiği için

çok mutluyum, çünkü Cumhuriyetçiler seçilseydi bugüne kadarki küçük kazanımlarımız bile yok olacaktı. Beni umutlandıran şeylerden biri Obama’nın yeni döneminde önceliklerinden birinin iklim değişikliğiyle mücadele olacağını söylemesiydi. Son Sandy Kasırgası ve ekstrem hava koşulları da ABD’yi bu konuya eğilmeye zorladı. Obama sağlık konusunda yaptığı başarılı açılımları bu konuda da yapabilir diye düşünüyorum.

Ortadoğu ve Afrika’dan enteresan örnekler verdiniz. Bu konudaki çalışmalar ne kadar etkin olabildi, hiç ölçme fırsatınız oldu mu? Her bölge kendi ihtiyaçlarına göre başlık belirledi. Bunun takibini yapmak UNESCO’nun görevi. UNESCO şu anda ilgili bir araştırma yürütüyor ve sonuçları da Nagoya Konferansı’nda açıklanacak.

Ekleme istedikleriniz?

Ben Türkiye’nin bir an önce bütün bölgelerde yaygın olacak şekilde kendi ESD stratejisini geliştirmesini istiyorum. SKE’den ne anlaşıldığıyla ilgili hâlâ anlaşılammış şeyler var belki ama ABD’de dahi bu konunun ne kadar anlaşıldığı şüpheli. Burada REC’in Türkiye’ye ciddi olarak yardımcı olabileceğini, katkı sunabileceğini düşünüyorum.

li. İyi haber şu ki, REC Türkiye, söz konusu işbirliği köprülerini kurabilecek ve örgütleyebilecek kapasite ve birikime sahip bir kuruluş. Lakin bu olaylar Türkiye’de geçtiği için

Işık Tüzün’ün şu sorusunu tekrar sormak boynumuzun borcu olabilir: Biz çocuk ve gençleri, kısaca bireyi merkeze koyan bir eğitim sistemi kurmaya gerçekten hazır mıyız? ○

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İÇİN KURUMSAL SORUMLULUK SERTİFİKA PROGRAMI

13-14-15 ARALIK 2012

Program Kapsamı

İstanbul Kadirhas Üniversitesi KSS Akademisi , MİKADO Danışmanlık ve DEMİR Enerji 'nin düzenlediği eğitimde, şirketlerin günümüzün gelişen dünyasına "sorumlu vatandaşlar" olarak uyum sağlamları ve rekabet avantajı yaratmalarının yolları hakkında gelişmiş yaklaşımlar ve içerikler sunulmaktadır.

3 günlük eğitim süresince sürdürülebilirlik yaklaşımının, iklim değişikliği ve kurumsal sorumluluğun şirketin iş süreçlerine entegre edilmesinde izlenebilecek yöntemlerin yanı sıra, birbir uygulamaya yönelik araçlar ve deneyimler aktarılmaktadır.

Eğitmen

Serra Titiz: Kurucu, Mikado Sürdürülebilir Kalkınma Dan.
Dr. Baha Kuban: Kurucu Ortak, Cleanglobe
Caner Demir: Yönetici Danışman, Demir Enerji Danışmanlık

Konuk konuşmacı

Salim Kadıbeşegil: Kurucu, Orsa İletişim

Başvuru için :

www.khas.edu.tr/egitim/yasam-boyu-egitim-merkezi

Program İçeriği

Değişen Dünyamız

- › Anthropocene Çağı
- › Sürdürülebilirliğin Tarihsel Gelişimi
- › İklim Değişikliğine kavramsal bir bakış ve Kurumsal Davranış
- › Gelecek 100 Yıl

Kurumlarda Etkin Sürdürülebilirlik Yönetimi

- › Sürdürülebilirlik Göstergeleri
- › 3 boyutlu Kurumsal Sorumluluk
- › Sürdürülebilirlik Stratejisi Geliştirme
- › Sektörel Riskler ve Fırsatlar
- › Liderlik
- › Paydaş Katılımı
- › Tedarik Zinciri Yönetimi
- › Yenilik Yönetimi ve Eko-inovasyon
- › Türkiye ve Dünyadan Örnek Uygulamalar
- › Kurumsal Sorumluluğun Kurumlara Getirileri
- › Kurumsal Sorumluluk ve İtibar

Enerji ve Karbon Yönetimi

- › Sera Gazı emisyonlarının Hesaplanması
- › Sürdürülebilir Enerji Yönetimi
- › Karbon piyasaları
- › Raporlama ve Doğrulama

Etkin Kurumsal Sorumluluk Raporlaması

- › GRI Raporlama Esasları ve Uygulamaları
- › Türkiye ve Dünyadan Karşılaştırmalı Rapor Analizleri

Paris CliMates İklim Değişikliği Öğrenci Zirvesi'nden COP18 için Eylem Çağrısı

Çin'den Kolombiya'ya kadar birçok ülkeden öğrenci liderlerinin katıldığı CliMates İklim Değişikliği Öğrenci Zirvesi, 28 Ekim-3 Kasım tarihleri arası Paris'te gerçekleşti. Toplantıda Türkiye'den de bir temsilci vardı: Ömer Çiftçi. Yalova Üniversitesi Enerji Sistemleri öğrencisi Çiftçi, gelişmeleri ve tartışma konularını EKOIQ için özetledi.

 Ömer ÇİFTÇİ,
Yalova Üni. Enerji Sistemleri
Müh. Öğrencisi,
UGLA İklim Takımları Üyesi

Fransa'nın önde gelen üniversitesi **SciencePo**'nun ev sahipliğini yaptığı CliMates İklim Değişikliği Öğrenci Zirvesi'nde, dünyanın dört bir yanından gelen öğrenci liderleri, COP18 olarak bilinen, Katar'ın başkenti Doha'da yapılacak olan 18. İklim Değişikliği Taraflar Konferansı'na sunmak üzere bir eylem çağrısı hazırladılar. Zirvenin son gününde UNFCCC (Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi) resmi twitter hesabından "CliMates İklim Değişikliği Öğrenci Zirvesinin çıktılarını merakla bekliyoruz" tweet'i attı.

COP18 Doha Neden Önemli?

26 Kasım-7 Aralık tarihleri arasında Doha'da yapılacak olan konferansa 194 ülkenin delegeleri, 7000 sivil

toplum temsilcisi ve 1500'den fazla bölgesel ve küresel medya üyesi katılacak. 18'inci yapılacak olan İklim Değişikliği Taraflar Toplantısı ilk defa Ortadoğu'da ve ikinci kez olarak da bir Arap ülkesinde gerçekleştirilecek.

İngiliz Enerji ve İklim Değişikliği Bakanı **Greg Barker**'in belirttiği üzere, Katar ev sahibi ülke olarak, iklim değişikliği görüşmelerinde

Körfez ülkelerinin önemli bir rol oynayabileceğinin gösterilmesi açısından tarihi bir fırsata sahip. Katar ayrıca COP toplantılarına ev sahipliği yapacak ilk OPEC ülkesi olacak. Karbon ayakizi açısından Katar kötü bir şöhrete sahip olsa da, atmosferdeki sıcaklık artışı nedeniyle hızla eriyen buzulların sebep olduğu deniz seviyesindeki artıştan etkilenecek ilk 10 ülke arasında

yer alıyor. Katar'ın sahip olduğu sınırlı su kaynakları ve kuraklık da Katar'ı iklim değişikliğinden önemli derecede etkilenecek ülkeler listesine sokuyor. Bu sebeplerden ötürü Katar 16. İklim Değişikliği Taraflar Toplantısı, diğer adıyla COP16 Meksika'dan sonra karbon tutma ve depolama teknolojilerinde araştırma ve yatırım faaliyetlerinde liderlik rolünü üstlendi.

Doha'da Öne Çıkacak Başlıklar Neler?

COP17 Durban Güney Afrika'da yapılan toplantıda Doha için çizilen yol haritasında önde gelen hedeflerden biri, 2013'te sona erecek olan Kyoto protokolünün ardından en geç 2015'e kadar hazırlanması ve 2020'de yürürlüğe girmesi planlanan yasal anlamda bağlayıcılığı olacak olan yeni bir uluslararası İklim Değişikliği Sözleşmesi'nin hazırlanması için somut adımlar atılması. 31 Ağustos- 5 Eylül Bangkok'ta Doha'ya hazırlık niteliğinde hükümetler arası yapılan toplantıda **UNFCCC Genel Sekreteri Christina Figueres**, "2015'e kadar üç yıl içinde geliştirilecek politikalar, gelecek 20 yılın yol haritasını çizecek" dedi.

Yine Figueres'in belirttiği üzere, Doha iklim değişikliği uyum politikaları açısından bir dönüm noktası olabilir. Geride bırakmak üzere olduğumuz 2012 yılı boyunca birçok doğal afete şahit olduk; bunlara artan kuraklık olayları ve gıda krizi de eklenebilir. Bu gelişmeler iklim değişikliği uyum politikalarının bir kez daha ne kadar önemli olduğunu dünya kamuoyuna hatırlattı. İklim değişikliğinin olumsuz sonuçlarından etkilenecek ülkelerin başında gelen ve büyük bir kısmını Afrika ülkelerinin oluşturduğu az gelişmiş ülke temsilcilerinin Doha'da ağırlıklarını hissettirmesi bekleniyor.

Çin, Brezilya, Güney Afrika ve Hindistan, Doha için ortak hareket

Paris'te düzenlenen CliMates İklim Değişikliği Öğrenci Zirvesi'nde hazırlanan eylem çağrısını sunmak üzere dört öğrenci lideri Doha'daki görüşmelere katılacak.

başlıklar üzerine çıktılar elde edildi. Zirvenin son gününde ise eylem çağrısı basın ile paylaşıldı. Eylem çağrısında genel olarak şu başlıklar öne çıktı:

Gençlerin ve öğrencilerin iklim değişikliği görüşmelerine daha aktif katılımının sağlanması; iklim değişikliği görüşmelerinin daha şeffaf hale getirilmesi; esneklik mekanizmalarındaki mevzuatın basitleştirilmesi; iklim değişikliği uyum fonlarından küçük girişimci ve işletmecilerin yararlanmasının kolaylaştırılması; teknoloji transferine hız verilmesi ve bu konuda önceliğin temiz teknolojilere verilmesi; atmosferdeki 2 derecelik sıcaklık artışındaki sınırın küçük ada ülkeleri için yeterli bir sınır olup olmadığı konusundaki belirsizliğin giderilmesi; enerji arzındaki çeşitliliğin artırılması; özellikle gelişmekte olan ülkelerde toplu taşımanın özendirilmesi.

Zirvede hazırlanan eylem çağrısını sunmak üzere dört öğrenci lideri Doha'daki görüşmelere katılacak. Yine birçok beklenti ve aynı zamanda belirsizliği içinde barındıran bir İklim Değişikliği Taraflar Toplantısı (COP) izleyeceğiz gibi gözüküyor. Süreci yakından takip etmek isteyenler aşağıdaki linklerden faydalanabilir.

<http://www.cop18.qa>

<http://unfccc.int>

<http://www.studentclimates.org/> ○

ediyor. **BASIC** olarak bilinen bu blok artık iklim değişikliği görüşmelerinde ortak hareket ediyor ve blok, gün geçtikçe iklim değişikliği politikalarında belirleyici bir rol almaya başladı. İklim değişikliğinden önemli derecede etkilenecek ve aynı zamanda büyüme hızlarından ödün vermek istemeyen bu bloğun Doha'daki tutumu merakla bekleniyor. Bunların yanı sıra hâlâ iklim değişikliği konusunda politik belirsizliğin yaşandığı Çin ve Amerika'nın görüşmeleri nasıl etkileyeceği de merak konusu...

Öğrenciler Doha'dan Ne Bekliyor?

28 Ekim-3 Kasım tarihleri arasında Paris'te düzenlenen CliMates İklim Değişikliği Öğrenci Zirvesi boyunca birçok ülkeden gelen öğrenci liderleri yoğun bir çalışma gerçekleştirdiler. Program boyunca birçok etkinlik ve konferans gerçekleştirildi. Programın genelinde ise çalışma grupları oluşturulup, farklı

Selda CABBAR,
info@karbondanisma.com

Ürünlerin Çevresel Ayakızının Peşine Düşmeliyiz

Paris geçtiğimiz ay önemli bir çevre toplantısına ev sahipliği yaptı. 12-16 Kasım'da Birleşmiş Milletler Çevre Programı Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Departmanı'nın düzenlediği, Ürünlerin Çevresel Ayakizi Semineri'nde Türkiye'den de bir katılımcı vardı.

Karbon Danışma şirketinin kurucusu Selda Cabbar, karbon ve su ayakizi üzerine odaklanan bu toplantıyla ilgili izlenimlerini EKOIQ'yla paylaştı.

Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Departmanı, karbon ve su ayakizi üzerine odaklanan **Ürünlerin Çevresel Ayakizi Semineri**'ni, 12-16 Kasım 2012 tarihinde, **Yaşam Döngüsü Girişimi (Life Cycle Initiative-LCA)**, **Çevresel Toksikoloji** ve **Kimya Birliği (SETAC)** ve Dünya Kaynakları Enstitüsü WRI'nın da katkılarıyla Paris'te gerçekleştirdi.

Bu seminer, Avrupa Komisyonu tarafından finanse edilen "Uluslararası Tedarik Zincirine Kaynak Verimliliğinin Entegre Edilmesi" konulu üç senelik UNEP projesinin bir parçası. Ana hedef, yaşam döngüsü çevresel etkilerinin ölçülmesi için metotlar üretmek ve yaşam

döngüsü araçlarını kullanarak ürün sürdürülebilirliğine yönelik iletişim ilkelerini geliştirmek olarak tanımlanabilir.

Proje kapsamında Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki gelişmekte olan ülkelerde, **Yaşam Döngüsü Değerlendirmesi (Life Cycle Assessment, LCA)** çalışmaları yaygınlaştırılmaya çalışılıyor. Türkiye ve Rusya'yı bu projeye dahil etmek isteyen UNEP, bu amaçla seminere Türkiye'den **Karbon Danışma**'yı da davet etti.

Beşikten Nereye?

Yaşam Döngüsü Değerlendirmesi bir ürünün veya üretim sisteminin hammadde eldesinden (beşik), üretimi, dağıtımını, kullanımı, geridönüşüm ve bertarafı (mezar) sırasında çevreye ve doğal kaynakların kullanımına yönelik çevresel etkilerini modelleyen sistematik bir yaklaşımdır. "**Beşikten Mezara**" tamlaması da, bütün bu süreçlerin kapsanmış olduğunu anlatır. Yaşam döngüsü çalışmalarının hangi aşamalarda yapıldığına istinaden de, "Beşikten Kapiya", "Beşikten Beşiğe" veya "Kapıdan Kapiya" yaklaşımları kullanılabilir.

LCA çalışmalarıyla birlikte, tek çevresel etki faktörünün küresel ısınmayı baz alan sera gazı emisyonlarının olmadığı, aynı zamanda stratosferik ozon tabakasında incelmeye, foto-oksidan oluşum potansiyeli, asidifikasyon, ötrofikasyon, karasal zehirlilik, doğal kaynaklarda tükenme, arazi ve su kullanımı, biyo-çeşitlilik gibi etki faktörlerinin de önemli olduğu anlaşılmış durumda. Yaşam Döngüsü Değerlendirmesi kavramı, **ISO 14040/44** standartlarında prensip ve gereklilikleriyle birlikte

detaylı olarak belirtiliyor.

Seminerde üzerinde durulan bir diğer önemli konu da LCA kapsamında değerlendirilen su ayak izinin ölçülmesiyle ilgili metotlar oldu. **Bir ürünün su ayakizi**, o ürünün üretildiği asıl yerdeki ürünü oluşturmak için kullanılan toplam temiz su miktarıdır. Sığır etinin 15.400 litre/kg, bir fincan kahvenin 130 litre, bir kg çikolatanın 20 bin litre gibi yüksek ortalama su ayakizine sahip olduğunu öğrenmemiz dikkat çekiciydi. Su kıtlığının gittikçe arttığı dünyamızda, tedbir alınmazsa, 2030'dan itibaren su ihtiyacımızın yüzde 40'ının karşılanamayacağı gerçeğiyle beraber, su ayakizi önemli bir kavram olarak çevresel etki faktörlerinde yer almaya başlamış durumda. Konuyla ilgili standartların hazırlanması **ISO 14046** altında devam ediyor ve 2014'te tamamlanması bekleniyor.

Biz de Karbon Danışma olarak toplantıda, ürünlerin yaşam döngü analizlerinin gündelik yaşamdaki yararlarının artık yadsınmaz boyutta olduğunu vurguladık ve kısaca şu fikirleri ifade ettik: "Tüketici olarak bir ürün ya da servisin yaşam döngüsü bilgilerine, enerji kullanımına, tehlikeli kimyasal üretimine, ekosisteme zararına, havayı ve suyu ne kadar kirlettiğine bakarak daha az çevresel etkiye sahip olanlarını seçebiliriz. Günümüzde **Tesco**, **Alcan** ve **Unilever** gibi global firmalar, sürdürülebilir bir kalkınma için LCA çalışmalarına hız vermiş durumdadır. Türkiye'de de işletmelerin ekonomik, sosyal ve çevresel açıdan faydalı olan yaşam döngüsü değerlendirme konusuna ağırlık vermeleri gerekiyor."

Bİ TUR

VERSENE

BİSİKLET YAZILARI / ÇİZİLERİ
AYDAN ÇELİK

*"Bisikletin selesine oturan her canlı,
vuslata ermiş âşık misali kör olur.
Ve dünyayı, olduğu gibi değil,
olmasını istediği gibi görür..."*

www.optimistkitap.com
(0216) 481 29 17

Deyimler ve Atasözlerine Sızan Doğa

“Bir serçe, kuğunun tutkusunu nasıl anlayabilir”, “Serçeler ölüp çatıdan aşağı düşüyor”. Boşuna kendinizi zorlamayın, bu iki atasözü farklı kültürlerin kodlarında anlam kazanıyor (birincisi Çinlilerin, ikincisi Hollandalıların dillerinde anlamlı). Doğanın, kültürlerin ve dilin biçimlenmesinde ne kadar önemli olduğunu görmemek mümkün mü! Heidegger’in dediği gibi, “Dil varlığın evi” ise, doğanın izlerini dünya dillerinde sürmenin de vaktidir...

 Heyzen ATEŞ

Gülü seviyorsunuz, peki dikenine katlanmak zorunda olmak size mantıklı geliyor mu? Her Türkçe bilen haberdar olduğu bir deyiş bu ne de olsa: “Gülü seven dikenine katlanır.” Eminim size de herkesin hemen anlayacağı bir sözmüş gibi geliyor. Hatta mantıklı olduğuna eminsiniz. Oysa çocukluğunuzdan beri bu sözü duyduğunuz ve büyük ihtimalle elinize birkaç kere diken battığı için onu rahatça kavradığınız aklınıza bile gelmiyor. Yanıtı biliyor, üzerine düşünmüyorsunuz. “Every rose has its thorn”, yani “Her gülün dikenidir” deyimini bilen bir İngiliz de ne demek istediğinizi anlamakta güçlük çekmeyecektir tabii. İyi ama ya tamamen farklı kültürden birine, örneğin bir Çinliye veya Tuareg’e sorsak? Bu yazıyı yazma aşamasında ben sordum. Çinli arkadaşşıma sonunda bu deyim ne anlama geldiğini açıklamaya vakıf olduysam da, Afrikalı arkadaşım niye illa çiçeği dikeninden tutmakta ısrar ettiğimi kavrayamadı. Ben de detaylı felsefi açıklamalara girişmedim. Tuareg arkadaşım, -ki adı **Tahedag**’dır, ‘oldu-

ğu yerde mutlu’ anlamına gelen bir isim- bana “**Gözümde kumla doğmuşum**” tabirini açıklamakta büyük zorluk çekti, (çöl insanı olduğunu kastettiğini sanmıştım) oysa “**ela gözlü**” demekmiş. Özetle, insanlar bir deyişin anlamını bildiğini varsayarak çok ciddi hatalar yapıyor. Daha kötüsü, sizin çok “anamlı” bulduğunuz bir söz aslında “çok anlamlı” olup ciddi kafa karışıklıklarına yol açabiliyor.

Türk Dil Kurumu’na göre atasözü, “uzun deneme ve gözlemlere dayanılarak söylenmiş ve halka mal olmuş, öğüt verici nitelikte söz, deme, mesel, sav, darbimesel”; Nazım Hikmet’e göre ise, “yerleşmiş bir itiyadın, bir âdetin, bir huyun söz

biçimine girmesi, böylelikle perçinleşmesi” demek. Deyim ise “genellikle gerçek anlamından az çok ayrı, kendine özgü bir anlam taşıyan kalıplaşmış söz öbeği, tabir” olarak açıklanmış Türk Dil Kurumu’nun sözlüğünde. Oysa bence bu tanımlar yetersiz. Bahsi geçen gözlemler, belli bir toplumla, kültürle sınırlı şeyler. Haliyle atasözlerini ve deyimleri anlayabilmek için onları doğru antropolojik çerçeveler içine oturtmak gerekiyor. Ne mi demek istiyorum: Her yiğidin yoğurt yiyişi ne kadar farklıysa, her toplumun da güle, doğaya, kuma bakışı, ona bakışında gördüğü manzara o kadar farklı.

Doğa her yerde doğa. Ama seli yaşayan bir toplumun suya bakışıyla, susuzluk çeken bir toplumun suya bakışı, suyla ilgili öğütleri aynı olmuyor. Aynı şeyi söyler gibi görünen sözler bile detaylarda kültürler arası farklılıkları sergileyen incelikler içerebiliyor. Hollandalılar, “**De wind in de zeilen hebben**” diyorlar iyi şans anlatmak için; “Rüzgâr yelkenine doluyor, şans senden yana” manasında. İngilizcedeki “**The wind**

in our sails” ise kelime kelime bakıldığında ilk örneğe benzese de aslında “Bir işe motive olmak, motivasyonunun güçlü olması” demek. Felemenkçe örneğin İngilizcedeki asıl karşılığı **“The wind at our backs”**, “rüzgârı arkamıza aldık”. Kardeş gibi dursalar da yukarıdakiyle arasında dağlar kadar farklar olan bir örnek daha geliyor aklı: **“De wind van voren knijge”**. Felemenkçeden düz çevirisi “rüzgârı önden yemek”. Yazıyı okumaya devam etmeden önce bir saniye durup bir tahmin yürütmenizi istiyorum, sizce bu deyim ne anlama geliyor? Ben ilk duyduğumda önüne engeller çıkması anlamına geldiğini düşünmüştüm, oysa birinin sizi karşısına oturtup acı gerçekleri söylemesi demekmiş. Gördüğünüz üzere manzara, bakana göre değişiyor...

Maymuna Altın Yüzük Taksan

Elbette farklı dil ve kültürlerle ait olmakla beraber aynı anlama gelen örnekler de var. **“Can’t see the forest for the trees”** –ağaçlara bakmaktan ormanı görememek; yani küçük detaylara takılıp asıl önemli olan şeyleri kaçırmak. Bu İngilizce deyiş, **“Den Wald vor lauter Bäumen**

Biz “Eşeğe altın semer vursan da, eşek eşektir” diyoruz; Hollandalılar, “Al draagt een aap een gouden ring, het is en blijft een lelijk ding”, yani maymuna altın yüzük taksan da maymun maymundur.

nicht sehen” olarak Almanca’da da var, çevirisi ve anlamı aynı. Doğal olarak bu tür benzerliklerin deyimini bir dilden diğerine geçmiş olmasıyla açıklanması da mümkün (ama bu tür detayları ispatlamaya hevesli ne kadar dilbilimci varsa, çürütme-hevesli de bir o kadar dilbilimci bulabileceğinize eminim). Benzer bir örnek Türkçe ve Almanca’dan: **Wie ein fähnchen im wind** –Rüzgâr ne yönden esiyorsa o yöne gitmek. Önce Almanlar mı söylemiş Türkler mi, yoksa iki toplum farklı zamanlarda farklı topraklarda aynı sonuca mı varmış, karar verme işini başkalarına bırakıyorum.

Kültürel farklılıklara en güzel örneklerse bence hayvanlı deyimler ve atasözleri. Biz “Eşeğe altın semer vursan da, eşek eşektir” diyoruz; Hollandalılar, **“Al draagt een aap een gouden ring, het is en blijft een lelijk ding”**, yani maymuna altın yüzük taksan da maymun maymundur. Hollandalılar aşırı sıcakları **“De mussen vallen dood van het dak”** diye anlatıyor: “Serçeler ölüp çatıdan aşağı düşüyor”. İngilizcesiyse “dog days”, köpek günleri. Çince atasözlerindeyse serçelerin bambaşka bir karşılığı var; **halktan kişi demek**. Örneğin 燕雀安知鴻鵠志:

“Bir serçe kuğunun tutkusunu nasıl anlayabilir” –sıradan insanlar ulu kişilerin, örneğin kahramanların arzularını ve hırslarını anlayamazlar. İlginç bir kültürler arası farklılık örneği daha: Biz “büyük balık küçük balığı yer” diyoruz; Çinlilerse, 大鱼吃小鱼, 小鱼吃虾米 yani “büyük balık küçük balığı yer, küçük balık da küçük karidesi.” Her ikisi de güçlülerin güçsüzleri ezeceği anlamına geliyor son kertede.

Umarım ilerleyen aylarda farklı dillerden örneklerle doğa-dil-kültür etkileşimlerine değinmeye devam edeceğiz. Ama şimdilik 柳暗花明又一村, yani sonsuz dağları aştıktan sonra yolunuzu kaybetmemeniz dileğiyle... ○

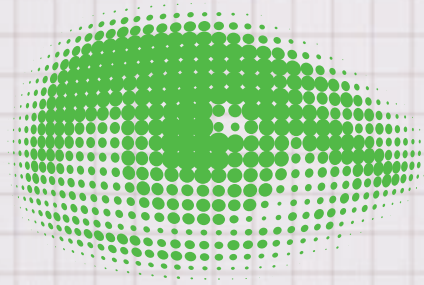
İstanbul'a yapılacak **3. havaalanı projesi, Arnavutköy Tayakadın Köyü'nde** yapılan toplantıyla kamuoyuna tanıtıldı. Tanıtımda havaalanının yapılacağı yaklaşık 9 bin 200 hektarlık alanın yüzde 85'inin ormanlık alan olduğu belirtildi. Proje kapsamında Tayakadın köyünün tamamı İhsaniye, Akpınar ve Yeniköy'ün de belli kısımları olmak üzere toplam 4 köy kamulaştırılacak. 2023'te tamamlanması planlanan 3. Havaalanı, Arnavutköy ve Eyüp ilçe sınırları içine inşa edilecek. Yapılan sunuma göre projenin yapılabilmesi için çam, ladin, meşe, kayın, ardıç, erguvan, söğüt ve kavak ağaçlarından oluşan **7 bin 800 hektar ormanlık alanın** kesilmesi gerekiyor.

İstanbul'a 3. havalimanının yapılacağı Terkos Gölü civarı yüz binlerce kuşun geçiş alanı olması nedeniyle büyük risk taşıyor. **İstanbul Kuş Gözlem Topluluğu (İKGT)**, Atatürk Havalimanı'nın bile yoğun risk altında olmasına karşın uçuş güvenliği açısından herhangi bir değerlendirme yapılmadan uçuşa devam edildiğini anımsatarak, yeni bir havaalanının yapılacağı bölgenin daha riskli olduğunu belirtti.

Avrupa Orta Vadeli Hava Tahminleri Merkezi'nin mevsimlik tahminlerine göre, Türkiye genelinde kış mevsimi sıcaklıkları mevsim normalleri civarında olacak. 1994'ten bu yana (1997 hariç) pozitif sıcaklık anomalileri yaşayan Türkiye'de en sıcak yıl, +2 dereceyle 2010 oldu.

Ali Ağaoğlu'nun "Maslak 1453" projesiyle ilgili tartışmalara Orman Bakanlığı da katıldı. Bakanlıktan yapılan açıklamada, Ağaoğlu'nun tartışmaya yol açan reklam filminin gerçekten **Fatih Ormanı** sınırları içinde çekilmesi için bir müsaade bulunmadığı belirtildi. Projeye karşı "**YEŞİLİST**" adlı grup tarafından

GÖZÜMÜZDEN

KAÇMAYANLAR

Sting, Filipinli çevrecileri dinledi; İstanbul'da 635 kaçak fildişi ele geçirildi; karatavuklar sarhoşmuş; stratosferden atlayan adam Felix Baumgartner "parayı çevre sorunlarına harcayın" dedi; Ordu'nun Perşembe ilçesi, "sakin şehir" oldu; "Bir Taksimli'den" mektup var...

 Gözde İVGİN

Change.org sitesinde imza kampanyası başlatıldı.

Orman ve Su İşleri Bakanlığı, nesli tükenme noktasına gelen **küçük akbabalari** uydudan takibe aldı. **Iğdır'ın Tuzluca ilçesinde** Aras ve Arpaçay nehirlerinin kesişme noktasında düzenli olarak izlenen küçük akbabalari, kuşlara zarar vermeyen özel teknikler ile yakalandı ve sırtlarına uydu vericisi takıldı. Bu sayede dünya çapında nesli teh-

like altında olan küçük akbabanın izlenmesiyle; bölgede kullandığı alanlar, göç rotası, mevsimsel hareketleri ve beslenme stratejisi ortaya çıkartılacak.

ABD'de gökten ölü olarak düşen karatavukların ölüm nedeni belli oldu. İngiltere'deki Hayvan Sağlığı ve Veterinerlik Laboratuvarları Kurumu'ndan (AHVLA) veterinerlerin yaptığı araştırma, fermante olmuş meyve tanelerinden fazla yiyen karatavukların dengelerini ve yön bulma yeteneklerini kaybederek yere düştüklerini gösterdi.

ABD'nin doğu kıyılarını vuran Sandy Kasırgası sebebiyle oluşan dev dalgalar, birçok ev ve işyerini sular altında bıraktı. Kasırga nedeniyle en az 95 kişi öldü. Su baskınlarından en çok New York'un 108 yıllık metrosu etkilendi.

Artvin'in Borçka ilçesinde bulunan ve Aralık Deresi'nin taşıdığı alüvyonlar nedeniyle 6 dönümü yok olan **Karagöl'ün** 30 metre olan derinliği yaklaşık 8 metreye indi. Karagöl'ün alüvyon tehdidinde karşı önlem alınmaması halinde yok olacağını savunan **Karagöl Doğayı Koruma ve Tanıtma Derneği Başkanı Necip Kara**, Doğu Karadeniz'in doğa harikalarından biri olan Karagöl'ün ölüme terk edildiğini söyledi.

İstanbul'daki barajların doluluk oranında bu yıl önemli ölçüde azalma meydana geldi. İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSKİ) verilerine göre, geçtiğimiz yıl yüzde 61 doluluk oranı olan barajlarda bu sene 403 milyon metreküp kullanılabilir su bulunuyor.

Marmara Bölgesi'ni etkisi altına alan etkili yağış sebebiyle Balıkesir'in Marmara ilçesine bağlı **Avşa** adasında birçok ev ve

işyerini su bastı. Aralarında Avşa Belediyesi binasının da bulunduğu 100'ün üzerinde ev ve işyeri ile 35 araç, sel suları altında kaldı. Selin vurduğu Marmara Adası'nda da hayat adeta felç oldu. Çanakkale'nin Kumkale Ovası'nda 20 bin dönüm alanda ekili domatesin yüzde 60'ının aşırı yağış nedeniyle zarar gördüğü bildirildi.

İstanbul'da 635 kaçak fildişi ele geçirildi. Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nden kaçak yollarla Türkiye'ye getirilen ve çeşitli ebatlarda bulunan 635 fildişinin ele geçirildiği imalathanenin sahibi gözaltına alındı.

Bursa'nın Keles İlçesi Kozagaçı Vadisi'ne yapılacak olan ve 23 köyü etkileyen termik santrale tepki gösteren köylüler protesto yürüyüşü düzenledi. Yürüyüşe katılan yaklaşık 3 bin 500 kişi, **"Termik santral istemiyoruz"**, **"Termik yapma boşuna, yıkacağız başına"**, **"Bursa uyuma, yeşiline sahip çık"** sloganları attı.

Danimarkalı ve Amerikalı bilimciler, üç yıl önce deniz tabanında keşfedilen ancak sebebi anlaşılmayan elektronik akımların kaynağını buldu. Ekip, deniz tabanında elektrik kabloları gibi işlev gören **bakteriler** keşfetti. **Biyomühendislik** alanında önemli bir keşif olduğu söylenen bakteriler, elektrik akımı üretiyor ve akım transferi yapabilen kablo benzeri yapılar içeriyor.

Litvanya'da düzenlenen referandumda, halkın yüzde 64'ü, ülkede yeni bir nükleer enerji santralının inşa edilmesi önerisini reddetti.

Şanlıurfa'da yaşanan sel felaketinde üç kişi hayatını kaybetti. Felaket pek çok köyde hasara yolaçtı. Onlarca evin kısmen yıkılmasına ve birçok köy yolunun kapanmasına

neden olan sel, bazı yollarda asfaltı söktü.

Son olarak Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Fatih Ormanı B Tipi Mesire Yerinin işletmeciliğini yürüten AKC Petrol Ürünleri'nin sözleşmesini, idarenden izin almaksızın işadama **Ali Ağaoğlu**'nun da arasında bulunduğu gruba hisse devri yaptığı gerekçesiyle feshetti. Depozito ve teminatları gelir kaydedilecek olan AKC Petrol Ürünleri, mesire yerini 10 gün içinde hasarsız olarak Orman ve Su İşleri Bakanlığı'na devredecek, ayrıca bir yıl boyunca da devlet ihalelerine giremeyecek.

Ordu'nun Perşembe ilçesi, dünyada 25 ülkeden 160 il ve ilçenin almaya hak kazandığı **"sakin şehir"** belgesini aldı.

Taksim Projesi'nde ilk kazmanın vurulmasının ardından Taksim Platformu, projenin durdurulması için **Hayrünnisa Gül, Emine Erdoğan** ve **Özleyiş Topbaş'a** "Bir Taksimli'den" başlıklı bir mektup gönderdi.

ODTÜ Deniz Bilimleri Enstitüsü'nün RV BİLİM-2 adlı araştırma gemisi, bu yılki hamsi sayısının belirlenmesi amacıyla Karadeniz seferine çıktı. Ekip, İğneada'dan Hopa'ya kadar tüm Karadeniz kıyılarını uydu görüntüleri ve akustik yöntemlerle tarayıp ölçümler yapacak. Ekipten **Doç. Dr. Ali Cemal Gücü**, bu yıl hamsinin az olmasını beklediklerini açıkladı.

İngiliz şarkıcı Sting, Filipinler'de **"Back to Bass"** turnesi çerçevesinde vereceği konserin mekanını, çevrecilerin şikayeti üzerine başka bir yerle değiştirdi. 26 Kasım'da İstanbul'da da bir konser verecek olan ünlü şarkıcı, **Filipinli çevrecilerin**, konser vereceği gösteri merkezinin, ülkenin kuzeyindeki

Bagiuo'da alışveriş merkezi alanının genişletilmesi ve park yeri inşaatı için 182 ağacı sökmeyi planlayan holdinglere ait olduğu bilgisini veren dilekçeleri üzerine, mekanı değiştirme kararı aldı.

İstanbul'un en büyük tatlı su kaynaklarından olan **Küçükçekmece Gölü'ndeki hızlı yok oluş**, yeşil alg patlaması ile bir kez daha ortaya çıktı. Gölün 16 kilometrekarelik yüzeyinin tamamı, insansal atıklardan çoğalan alg nedeniyle yeşil bir örtüyle kaplandı. İstanbul Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi'nden **Prof. Dr. Meriç Albay**, gölün su kalitesinin aşırı zayıflayarak bakteri miktarının arttığını, bu nedenle toksik madde oranının insan sağlığını tehlikeye düşürecek oranda yükseldiğini söyledi.

Bilim insanları tarafından Sinop ve Samsun açıklarında yapılan araştırmada, 44 familyaya ait 94 balık türünün yaşadığı Karadeniz'de, 47 yıldır ticari olarak avlanan 23 ticari balık türünden sadece beş tanesinin kaldığı ortaya çıktı. Araştırmaya göre havyarı ile tanınan mersinbalığının nesli kirlilik ve aşırı avlanma sonucu tükenirken, **uskumru, pisi, dere pisi, kalkan ve çaça azaldı; kofana, torik, çinekop** da kaybolma seviyesine geldi. Mezgit, kefal, lüfer, palamut ve hamsi miktarı ise günden güne azalıyor.

Taksim meydanını yayalaştırma projesi kapsamında ilk etap olarak Cumhuriyet Caddesi ile Tarlabası Caddesi arasındaki dalış tünelleri için, İstanbul 2 Numaralı Kültür

Varlıklarını Koruma Kurulu kararında uygulamanın **müze denetiminde** yapılması istendi. Buna göre sondaj kazıları gerekli görüldüğü takdirde elle yapılacak. Bu arada İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş, son yaptığı açıklamada, çalışmaların gece gündüz sürdürüleceğini belirterek, “8 aydan önce biteceğini özellikle ifade etmek istiyorum” dedi.

ABD’de yayımlanan **The Atlantic** dergisi, İstanbul’da gerçekleştirilecek olan bir depremin, Sandy Kasırgası’nın yarattığı tahribatın çok üzerinde bir hasar bırakacağını yazdı.

Hong Kong’da 800 kadar çocuk ve öğretmenleri, Repulse Bay koyunda bir araya gelip belli bir düzende oturarak bedenleriyle koskocaman bir **beyaz Çin yunusu** oluşturdu ve İngilizce “koru” anlamına gelen “Protect” ve Çince “Okyanus” yazdı. Eylem, Ocak 2013’ten itibaren Hong Kong sularında trol kullanılmasını yasaklayan karara destek vermek için düzenlendi.

Gökçeada Gönüllüleri Derneği, Başbakan’a mektup yazarak Bademli köyünde yıkım kararı çıkarılmasına rağmen devam eden otel inşaatının durdurulmasını istedi.

Kentsel dönüşümün altı aylık karnesi çıktı. **7 milyon binanın “dönüşeceği”** Türkiye’de, Afet yasası kapsamında belediyeler, bakanlığa sadece 20 proje gönderdi. Projelerin şu ana kadar iki tanesi kabul edildi.

30 Ekim tarihinde Taksim’in yalayaştırılması projesi kapsamında meydana çalışmalara başlayan iş makineleri, bazı yerlerde metrelerce derinliğe ulaştı. Gezi Parkı civarındaki çalışmalarda ise tarihi **Taksim Stadi’nin kalıntılarına** ulaşıldı.

Stratosferden dünyaya atlayıp ses hızını geçen ilk kişi olarak tarihe adını yazdıran **Felix Baumgartner**, ilk kez basına kapsamlı bir mülakat verdi. Daily Telegraph gazetesine konuşan Baumgartner, NASA’nın Mars’ta yaşam olup olmadığını araştırmaya yönelik misyonunu “boş yere para israfı” olarak nitelendirdi ve harcanan parayı **“dünyadaki çevre projelerine yatırım”** mesajı verdi.

Samsun kaz tiridi ve Çağlayancerit cevizi, “patentli” koruma altına alınıyor. Türk Patent Enstitüsü (TPE) Başkanlığı’na, Samsun İç Bölge Belediyeler Birliği’nce Samsun kaz tiridi, Çağlayancerit Ziraat Odası Başkanlığı’na da Çağlayancerit cevizi için coğrafi işaretlerin korunmasına ilişkin tescil talepleri yapıldı.

Son yıllarda özellikle kamyon ve otobüs gibi araçlarda kullanımı yaygınlaşan **“10 numara yağın”** hammaddesi **solventin** serbest dolaşımı kısıtlanıyor. Alınan kararlar solvent, white spirit, motor yağları, dişli yağları ve benzol gibi bazı petrol ürünlerinin serbest dolaşıma giriş işlemleri, sadece Körfez Petrokimya Gümrük Müdürlüğü’nden yapılacak.

Edirne’de özel yurt alanları ve özel proje alanlarıyla ilgili **Edirne Belediye Meclisi’nce** imar planında yapılan değişiklik üzerine, **Türkiye Mimar ve Mühendisler Odası’nın** açtığı dava sonucu Edirne İdare Mahkemesi; söz konusu değişiklik-

lerin uygulanması halinde sonucu belirsiz etkiler doğacağını, şehirçilik ilkeleri, planlama esasları ve hukuka aykırı olduğu sonucuna varıldığını bildirdi ve yürütmenin durdurulması kararını verdi.

Kırklareli’nin Demirköy İlçesine bağlı **İğneada Beldesi, Beğendik Köyü** sınırları içerisinde **EMBA Elektrik Üretim A.Ş.** tarafından kurulması planlanan **“Trakya Entegre Termik Santral Projesi”**nin Çevresel Etki Değerlendirme sürecinin başlatılması ile ilgili açıklama yaptı. **İğneada Belediye Başkanı Tahir Işık**, İğneada Longoz Ormanları Milli Parkı’nın bitişiğinde bulunan orman arazisine yapılması planlanan ithal kömürle çalışacak termik santralin yapılmaması için sonuna kadar mücadele edeceklerini açıkladı.

Parasız, nitelikli ve sağlıklı bir su hakkı için mücadele eden örgütler, hazırladıkları **Su ve Yaşam Raporu**’nu kamuoyuyla paylaştı. Kurumlar adına açıklamayı **Ankara Tabip Odası’ndan Halk Sağlığı Uzmanı Dr. Dilek Aslan** yaptı. Çocukluk döneminde 1 milyon 400 bin, sıtmaya bağlı 500 bin, yetersiz beslenmeye bağlı 860 bin, boğulma nedenli 280 bin ölümün önlenememesinin mümkün olduğunu dile getiren Aslan, suyun metalaştırılmasının sağlık, sosyal, ekonomik, politik ve kültürel yönlerden sorunlar içerdiğini ifade etti.

İngiliz bilim insanları, havadaki karbondioksit ve su buharındaki **hidrojeni** ayrıştırarak **yakıt** elde etti. Söz konusu yöntem daha verimli hale getirilmesi durumunda **petrole** daha az ihtiyaç duyulabilecek. Küçük bir İngiliz firmasının geliştirdiği yöntem, karbondioksit ve hidrojenin **elektrik** yoluyla ayrıştırılmasına dayanıyor. Elde edilen yakıt, otomobillerin deposunda herhangi bir de-

ENERJİ VERİMLİLİĞİ HAFTASI

4. ULUSAL ENERJİ VERİMLİLİĞİ FORUMU VE FUARI

10-11 OCAK 2013

WOW Convention Center - İstanbul

FORUM ODAK KONULARI

- * Elektrik Enerjisi Üretimi, İletimi ve Dağıtımı
- * Enerji Verimli Ürün ve Teknolojiler
- * Ulaştırma
- * Bina ve Hizmetler
- * Sanayi
- * İdari & Kurumsal
- * Finansman
- * Eğitim, Bilinçlendirme ve Tanıtım
- * Ölçme, İzleme ve Değerlendirme
- * Araştırma ve Geliştirme

FUAR ÜRÜN GRUPLARI

- * Elektrik Enerjisi Üretimi
- * Enerji Verimli Ürün, Teknoloji ve Sistemler
- * Ulaşım Araçları
- * Elektrik Motorları
- * Aydınlatma
- * Yapı ve Yalıtım Malzemeleri
- * Isıtma - Soğutma İklimlendirme Havalandırma
- * Çevre Teknolojileri
- * Otomasyon & Otomatik Kontrol
- * Ölçme & İzleme
- * Abaklar
- * Enerji Verimliliği Hizmetleri
- * Proje ve Danışmanlık
- * Eğitim
- * Araştırma ve Geliştirme
- * Bankalar ve Finans Kuruluşları
- * İlgili Sivil Toplum Kuruluşları
- * İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları
- * Basın Yayın
- * Diğer

www.uevf.com.tr

İletişim için: info@uevf.com.tr Tel: +90 (212) 288 00 46 Fax: +90 (212) 211 38 50

Düzenleyen

YENİLENEBİLİR ENERJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Organizasyon

"BU FUAR 5174 SAYILI KANUN GEREĞİNCE TOBB (TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ) İZNI İLE DÜZENLENMEKTEDİR"

ğişiklik yapmadan kullanılabilir.

Çevre Bakanı ve Kadıköy Belediye Başkanı Kadıköy'deki yüzde 80'lik risk hakkında açıklama yaptı. Binaların yüzde 80'inde risk bulunan bölge için **Bakan Bayraktar**, belirlemenin bir şirket tarafından yapıldığını belirterek "Beğenmeyen itiraz edebilir" dedi. Kadıköy Belediye Başkanı **Öztürk** ise, riskli bina oranının yüzde 80 olduğunu doğrularak, "Ancak hepsi yıkılmayacak, 5-10 yıl içinde kademeli olarak sağlamlaştırılacak" dedi.

ABD'li bilim insanlarının geliştirdiği deneme aşamasındaki bir cihaz, **kalp pillerinin** kalp atışından elde edilen **elektrikle** çalıştırılmasını mümkün hale getirdi. "**Piezoelektrik**" adı verilen hareketten üretilen elektrik yüküyle çalışan yeni cihaz sayesinde, her 5-7 yılda bir yeni kalp pili takılması zorunluluğu ortadan kalkacak.

Kötü hava koşullarının etkisini gösterdiği **İtalya'da**, kanallarıyla ünlü **Venedik** kentinin de bulunduğu lagünün **yüzde 70'i** sular altında kaldı. Bir yetkilinin verdiği bilgiye göre, yüzde 70'i sular altında kalan lagünde, 1872 yılından bu yana 6. kez bu denli büyük bir sel yaşanıyor.

Tayland'da, bir kamyonette 600 zehirli **kobra yılanı** ele geçirildi. **Malezya'dan** plastik sepetlerle getirildiği tespit edilen yılanların geleneksel ilaç yapımının yanı sıra çeşitli alanlarda kullanıldığı belirtiliyor.

ABD'de yapılan bir kamuoyu araştırmasına göre Amerikalıların yüzde 68'i iklim değişikliğini, "**çok ciddi bir tehlike**" olarak görüyor. İklim değişikliği hakkında bu şekilde düşünmeyenlerin oranı ise yüzde 30.

İspanya'nın kuzeybatı sahilinde, taşıdığı binlerce ton petrolün denize karışmasıyla ülke tarihinin en büyük ekoloji felaketine neden olan "**Prestige**" tankerinin davasına, olaydan 10 yıl sonra başlandı. 21 savcı, 51 avukat, 133 şahit ve 98 bilirkişinin yer aldığı davada 55 farklı suçlama bulunmasına rağmen sadece 4 kişi sanık. Savcılık, sanıklar hakkında, emre itaatsizlik, çevreye ve doğal zenginliklere zarar verme gerekçeleriyle 4 ila 12 yıl arasında hapis cezası istedi. Davanın Mayıs 2013'te sonuçlanması öngörülüyor.

Bisikletliler Derneği "**Bisiklet Yolları yapılması**" talebi ile bir imza kampanyası başlattı. Şu ana kadar 5 bine yakın imzanın atıldığı kampanyaya **change.org** web sitesinden destek vermek mümkün...

Aralarında Yeşiller Partisi, Eşitlik ve Demokrasi Partisi ve Yeryüzüne Özgürlük Derneği üyelerinin de bulunduğu hayvan hakları savunucuları **Büyük Ankara Sirki** önünde bir protesto gerçekleştirdi.

12 Kasım'da yayımlanan 2012 yılına ait "**Dünya Enerji Görünümü Raporu**" Dünyada fosil yakıtların egemenliğinin devam ettiğini gösteriyor. Raporla dünya politikasını etkileyebilecek bilgiler yer alıyor. Bu iddialardan en yankı bulanı ise **ABD'nin 2020 yılına kadar Suudi Arabistan'ı** da geçerek, dünyanın en büyük petrol üreticisi ülke konumuna geleceği öngörüsü oldu.

Pasifik Okyanusu'nda bulunan

Tokelau Adası, dünyada elektriğin tamamen güneş ışınlarından elde edildiği ilk yerleşim yeri oldu.

Türkiye'de kuvvetli rüzgâr ve fırtına en çok **Balıkesir'de**, en hızlı rüzgâr da **Tokat'ta** kaydedildi. Çok azı kayıtlara giren hortumlar ise sırasıyla Antalya, Mersin, Hatay, Ankara, Zonguldak ve Ardahan'da gözlemlendi. Meteoroloji Genel Müdürlüğü kayıtlarına göre, Türkiye'de fırtına ve kuvvetli rüzgârlara bağlı olarak yılda ortalama 35 afet yaşanırken, bunlar özellikle Kuzey Ege bölgesi ile Batı ve Orta Akdeniz'de gözleniyor.

Türkiye'nin ilk kurt takip projesi kapsamında izlenen 5 kurttan 3'ü insanlar, 1'i de köy köpekleri yüzünden ilk 10 ay içinde öldü. **ABD'nin Utah Üniversitesi** öğretim üyesi ve **Kuzey Doğa Derneği Başkanı Doç. Dr. Çağan Şekercioğlu**, projenin sonuçlarının, insanların ve ormanlardan geçen yolların, yaban hayatına ciddi tehdidini, bilimsel olarak gösterdiğini söyledi.

Türkiye'de **11 ayda** çıkan 2 bin 409 yangında **10 bin 414** hektar ormanlık alan zarar gördü.

İzmir'in Menderes İlçesi'ne bağlı **Delioemerli Köyü** yakınlarına 8 yıl önce barınak kurup yaklaşık 2 bin 500 sokak hayvanına gönüllü olarak bakan **Gazimir Doğa ve Hayvanları Sevenler Derneği Başkanı Nebiha Deprem** hakkında, orman alanına ve ağaçlara zarar verdiği gerekçesiyle suç duyurusunda bulunuldu.

KAYNAKLAR: Zaman, Cumhuriyet, Hürriyet, Yeni Şafak, NTVmsnbc, Radikal, Habertürk, DHA, Başkhaber.org, Star Gazetesi, Taraf, Milliyet, Virahaber.com, Habertürk, Birgün, Sözcü, Sabah, Yeşil Gazete, AA.

BİRİ BENİ DİNLIYOR Dilek Yıldırım Akgün

Kişisel Gelişim / 196 sayfa

Siz de gölgeleri kovalamak, duvarları yıkmak, adeta bir devrim yapmak, en önemlisi kendinizle başıyıp hayallerinize hak ve izin vermek istemez misiniz? İşin sırrı basit ve bir o kadar sihirli sorularla yeni ve geniş bir bakış açısı sağlamak ve farkındalık yaratmakta...

PAZARLAMA İLETİŞİMİNDE SOSYAL MEDYA Salih Seçkin Sevinç

Satış ve Pazarlama / 172 sayfa

Sosyal medya oyunun kurallarını değiştirdi. Milyonlarca liralık televizyon reklamları artık satın almayı tetikleyen en baba etken değil. Kurumlar artık TV reklamlarında bile insanları Facebook ya da Twitter sayfalarına yönlendiriyor.

ESASLAR Harvard Business Review

İş ve Yönetim / 328 Sayfa

HBR's 10 Must Reads dizisinin ilk kitabı. Yüzlerce makale arasından seçilen *Esaslar*, zamana meydan okuyan fikirlerle günümüz iş dünyasının yoluna ışık tutuyor.

DEĞERLİ MARKA Guy Champniss Fernando Rodés Vila

İş ve Yönetim / 348 Sayfa

Müşteri ve marka arasındaki etkileşimlerin kalitesini artırmayı ele alan derin içgörülerden oluşan *Değerli Marka*, sektör ve pazar ayrımı yapmaksızın meselenin kalbine iniyor.

Yan Yollara Sapmadan Nasıl Bir Organik Tarım

Editör: Tayfun Özkaya

Yayınevi: Yeni İnsan, Eylül 2012

Organik tarımın aslında küresel gıda güvenlik sistemimizle ilgili bir umut ışığı olması gerekiyordu. Gelin görün ki günümüzde organik olduğu ileri sürülen ama bildiğimiz konvansiyonel endüstriyel tarımdan pek de farkı olmayan bir üretim şekli ortaya çıktı. “Nasıl Bir Organik Tarım” kitabının editörü **Tayfun Özkaya** bu sorunu nasıl fark ettiğini şöyle anlatıyor: “Yıllar önce Manisa’nın bir köyünde köylülerle kahvede konuştuk. Başta çekirdeksiz kuru üzüm olmak üzere organik üretim yaptıklarını söylediler. Ben de ‘çok güzel, kutlarını’ dediğimde, köylüler bana ‘Kutlayacak bir şey yok. Organik ürünümüzü satın alan şirketler fiyatları kimyasal ilaç ürünlerinin fiyatına düşürdüler, şikâyet ettiğimizde ‘Biz de başka köye gideriz’ diye cevap verdiler’ dediler”.

Tayfun Atay organik üretimin nereye gittiğini ilk o zaman düşünmeye başlıyor. Zira aynı Manisalı çiftçiler “verim düşmesin” diye gizlice kimyasal kullanmaya devam ediyor. Üstelik aralara fiğ ekip yeşil gübre uy-

gulaması yapabilecekken... Çiftçiler kendilerince bu tür uygulamalara gidiyorlar, çünkü organik tarımın getirdiği yük onları epey bunaltıyor. Bir yandan organik üretim için gerekli olan ilaçların fiyatları, bir yanda sertifikasyon sürecinde yaşanan tıkanmalar, organik üretimi desteklediğini söyleyen şirketlerin yerel tohumları yasadışı ilan etmekte beis görmemesi gibi sorunlar üreticilerin yan yollara sapmalarına sebep oluyor.

16 Mayıs 2011’deki **Başka Bir Organik Mümkün mü?** başlıklı çalıştay bu sorunları masaya yatırmak için toplanmıştı. Tarım Ekonomisi Derneği, Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü ve Ziraat Mühendisleri Odası İzmir Şubesi tarafından örgütlenen çalıştayda organik tarımı geliştirebilecek “katılımcı sertifikasyon”, “bilge köylü tarımı”, “topluluk destekli tarım”, “ev yapımı ilaçlar” gibi seçenekler konuşuldu. Tayfun Özkaya editörlüğünde kitaplaştırılan bu çalıştay, tartışmayı Türkiye geneline yaymayı amaçlıyor.

Değişim için Hareket Kılavuzu Günelik Eylemci

Yazar: Michael Norton

Yayınevi: Bostree, 2007

Nazi soykırımı kurbanı Anne Frank o meşhur hatıra defterinde şöyle der: “Bu dünyayı daha iyi hale getirmek için beklemek zorunda olmayışımız ne kadar güzel”. Şu sözler de ünlü ABD’li yazar Alvin Toffler’a ait “Değişim hayatımızı sürdürmek için gerekli olan bir şey değildir. Değişim, hayattır”. Günelik Eylemci (The Everyday Activist) kitabının yazarı Michael Norton bu kitabı bitirdikten sonra, dünyayı değiştirebileceğimizi iddia ediyor. Nasıl, fazla mı iddialı buldunuz? Norton bu noktada bize Afrika ülkelerinin borçlarının büyük bir kısmının silinmesiyle sonuçlanan **Make Poverty History (Yoksulluğu Tarihe Gömün)** kampanyasını örnek veriyor. Bir yandan bütün dünyada kampanya kapsamında düzen-

lenen **Live 8** konserini izleyebiliyor, bir yandan da dünyanın en zengin ülkelerini temsil eden G8 liderlerine mektup yazıyorduk. Yoksulluğu yok edemiyorduk ama Afrika’daki okullara malzeme gönderebiliyorduk.

Peki, dünyayı nasıl değiştiriyoruz? İlk önce duyarlılık konularımızı belirliyoruz ve üzerine çalıştığımız sorunun etki alanını ölçüyoruz. Sonra da kendi çözümümüzü ortaya koyup işe koyuluyoruz. Zaten 192 sayfalık kitabın neredeyse 60 sayfalık bölümünü Eylem Kılavuzu oluşturuyor. Bu bölümde “nasıl etkinlik düzenlenir”den “nasıl para toplanır”a kadar her soruya cevap var. Aktivist bir yönünüz mü var? Bir yandan da yaptığımız işlerden sonuç mu almak istiyorsunuz, o halde Günelik Eylemci sizin için ideal bir kaynak.

MSG ÇEVRE ANALİZ LABORATUVARI

Akredite ölçüm ve analiz hizmetleriyle, çevrenin ve sanayicinin yanında.

İleri teknoloji ve hassasiyet gerektiren ölçüm analiz çalışmalarını, yasalar ve yönetmeliklerin ışığında, ulusal ve uluslararası standartlara uygun olarak yapan MSG Çevre Analiz Laboratuvarımız, pek çok analizin yanı sıra, katı atık ve atık yağ analizlerinde uzmanlaşmıştır ve numune almaya yetkilidir.

TS EN ISO/IEC 17025 kapsamında akreditasyon çalışmalarını tamamlamış ve TÜRKAK tarafından akredite edilmiş olan MSG Çevre Analiz Laboratuvarımız Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiştir.

MSG
Entegre Geri
Kazanım ve
Enerji

MERKEZ

Büyükdere Cad. Maya Akar Center No:100-102 Kat:16 D:60 Esentepe - Şişli 34394 İSTANBUL
Tel: +90 (212) 356 69 00 Faks: +90 (212) 212 58 00

MSG ÇEVRE ANALİZ LABORATUVARI

Hacıseremet Batakdere Mevkii, Velimeşe - Çorlu TEKİRDAĞ Tel: +90 (282) 674 55 44 Faks: +90 (282) 674 55 47

www.msgenerji.com • info@msgenerji.com

15 EYLÜL 2012
20 OCAK 2013
Brigitte Kowanz
Küratör: Kathleen Forde

Uzun Sözün Kısası, 2012, Neon, MDF. Sanatçı ve Atelier Brigitte Kowanz izniyle. Fotoğraf: Tobias Pilz

Uzun Sözün Kısası

Avusturyalı sanatçı Brigitte Kowanz'ın "**Uzun Sözün Kısası**" sergisinde, sanatçının daha önce de pek çok eserinde kullandığı dil, neon, ayna yansımaları ve Mors alfabesinden oluşan anlatımı Borusan Contemporary sergi mekânlarını sonsuzluğun manzarasına dönüştürüyor.

Sonlu bir alana yerleştirilen farklı parçalar, bir araya gelip kendilerinden daha büyük bir bütün yaratıyorlar. Sergi, sanatseverleri tek bir anın ve tek bir eserin yaşatamayacağı kadar büyük, estetik ve felsefi bir yolculuğa davet ediyor.

"**Uzun Sözün Kısası**", sanatçının sergiye ismini veren yeni bir çalışmasının da içinde yer aldığı güncel eserlerden oluşuyor.

